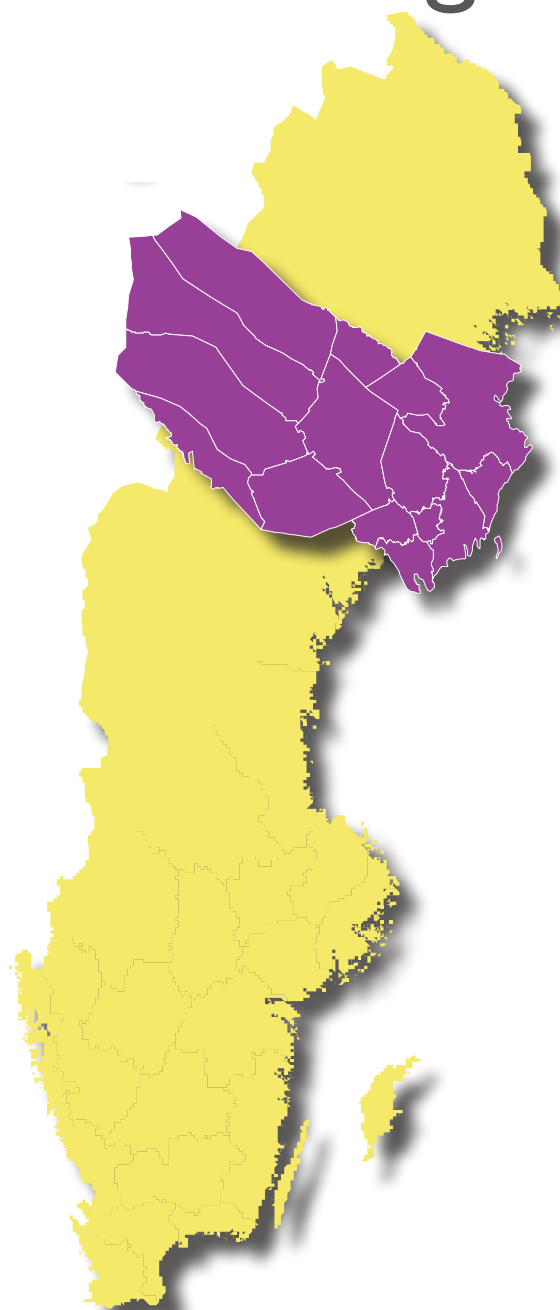

Årsredovisning 2009

Länsstyrelsen
Västerbotten

Länsstyrelsen
Västerbotten

Datum
2010-02-16

Ärendebeteckning
111-1151-2010
Arkivbeteckning

Regeringen
Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Beslut om årsredovisning för verksamhetsåret 2009 för Länsstyrelsen Västerbottens Län

Härmed fastställs årsredovisningen för verksamhetsåret 2009.

Landshövding Chris Heister har beslutat i ärendet. I den slutliga handläggningen har även länsrådet Birgitta Heijer deltagit samt ekonomichef Roland Svedberg, redovisningschef Margareta Biström och kanslichef Lena Adolfsson som föredragande.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jag bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Chris Heister

Roland Svedberg

Lena Adolfsson

Innehåll

Sammanfattning av verksamhetsåret 2009	3
Verksamhet	5
Organisation	8
Året i siffror 2009	9
LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV	18
<i>Sakområde Yrkesmässig trafik, körkort och trafikföreskrifter</i>	<i>18</i>
<i>Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor</i>	<i>19</i>
<i>Sakområde Regional tillväxt</i>	<i>21</i>
<i>Sakområde Infrastrukturplanering</i>	<i>31</i>
<i>Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende</i>	<i>33</i>
<i>Sakområde Energi och Klimat</i>	<i>35</i>
<i>Sakområde Kulturmiljö</i>	<i>38</i>
<i>Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar</i>	<i>40</i>
<i>Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd</i>	<i>43</i>
<i>Sakområde Lantbruk och landsbygd</i>	<i>63</i>
<i>Sakområde Fiske</i>	<i>72</i>
<i>Sakområde Social omvårdnad</i>	<i>75</i>
<i>Sakområde Jämställdhet</i>	<i>79</i>
<i>Sakområde Integration</i>	<i>82</i>
Övrig rapportering	85
Organisationsstyrning	89
Personaluppgifter	92
Tabeller per sakområde	95
Sammanställning över väsentliga uppgifter	115
Finansiell redovisning	116

Sammanfattning av verksamhetsåret 2009

Länets näringslivsstruktur med en dominans av verkstads- och träindustrier med höga exportandelar bidrog till att länet drabbades särskilt hårt av lågkonjunkturen och den ekonomiska krisen under 2009. Varsel om uppsägningar, nedläggningar och inskränkningar av verksamheter har lett till att sysselsättningen minskat och arbetslösheten kraftigt ökat. Samtidigt har länet en befolkningssammansättning som på längre sikt leder till en stor arbetskraftsbrist. Miljö- och naturvårdsintressena har som vanligt varit i fokus. Detta har i hög grad präglat Länsstyrelsens arbete under året.

Tillsammans gör vi det hållbara möjligt!

För att bättre kunna främja länets utveckling, verka för att de nationella målen får genomslag i länet och samordna olika samhällsintressen har Länsstyrelsens organisation setts över och nu blivit vassare. Med moderna metoder och nytänkande strävar vi mot vår gemensamma vision ”Tillsammans gör vi det hållbara möjligt”. Det innebär att **vi** är öppna för människors behov, idéer och verksamheter. **Vi** förenar statliga intressen med regionala mål. **Vi** vårdar och tar tillvara vår natur och miljö. **Vi** medverkar till goda ekonomiska förutsättningar. **Vi** arbetar för att människor ska trivas och utvecklas i ett samhälle som är tryggt och ger livskvalitet. En modern organisation är en viktig motor i länets utveckling och en förutsättning för att vi ska kunna öka vår effektivitet och stärka varumärket Länsstyrelsen. **Genom kunskap, samverkan och service gör vi det möjligt!**

Insatser i lågkonjunktur

Landshövdingen har tillsammans med regionförbundets ordförande på uppdrag av regeringen samordnat insatserna för att lindra effekterna av lågkonjunkturen. Länsstyrelsens bidrag har genom bl.a. företagsstöden och Landsbygdsprogrammet syftat till att stärka näringslivets förmåga till innovation, förbättrad konkurrenskraft och hållbar utveckling.

I Landsbygdsprogrammet har exempelvis medel reserverats inom åtgärden ”Generella insatser för affärsutveckling i mikroföretag”. Inom ramen för gällande stödförordningar har ytterligare anpassningar gjorts för att stimulera och underlätta för företagen att behålla personal och genomföra ”mjuka” och ”hårda” investeringar, för att stå rustade och vara konkurrenskraftiga när konjunkturen vänder uppåt.

Klimatarbetet i fokus

I Västerbotten påbörjades tidigt åtgärdsarbetet för att hantera klimatförändringar och även om utvecklingen varit relativt gynnsam så kvarstår ett omfattande förändringsarbete. Utmaningen handlar både om klimatanpassning och energiomställning. I samråd med myndigheter, kommuner och andra organisationer har vi samordnat framtagandet av en regional strategi för energiomställning och klimatanpassning.

Trästad 2012 och Bioenergigårdar i ett nytt landskap

Två av Länsstyrelsens strategiska projekt är Trästad 2012 och Bioenergigårdar. Genom projekten utvecklas möjligheterna att förädla och ta vara på skogen som är en av länets viktigaste råvaror.

Trästad 2012 är en naturlig fortsättning av den Nationella träbyggnadsstrategin som under perioden 2005-2008 verkat för ökat modernt byggande i trä. Trästad 2012 syftar till vidareutveckling av industriellt och klimatanpassat byggande i den hållbara staden.

Målet med Bioenergigårdar i ett nytt landskap är att utveckla ett effektivare system för att producera biobränsle från skogs- och jordbruket. Projektet ska i praktiken åstadkomma ökad produktion av bioråvara inom både jordbruks- och skogssektor. Vi kan nu se de första resultaten och även en sysselsättningsökning.

”Landshövdingen samtalar”

Nationella och regionala aktörer har bjudits in till en serie seminarier under rubriken ”Landshövdingen samtalar”. Samtalen ska behandla de viktigaste framtidsfrågorna för länets utveckling. Det första samtalet genomfördes den 7 december och berörde den svåra men viktiga utmaningen om länets demografiska utveckling. En högnivågrupp med representanter från näringsliv, akademi och politik bildades med uppgift att inför det fortsatta arbetet peka på nödvändiga åtgärder och rekommendationer inom tre insatsområden, attraktionskraft, kompetensförsörjning och tolerans/öppenhet.

Verksamhetsförändringar under året

Länsstyrelsernas IT-verksamhet samordnades from 1/1 2009 till en gemensam IT-organisation, Lst-IT. Länsstyrelsernas IT-enhet är en gemensam organisation för alla länsstyrelser och formellt tillhör den Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Länsstyrelsens övertagande av kontrollansvaret för djurskydd, livsmedel och foder i primärproduktionen har genomsyrat arbetet under 2009. Under året har Länsstyrelsen också förberett ett överförande av uppgifter vad gäller körkortshanteringen till Transportstyrelsen och den sociala tillsynen till Socialstyrelsen.

Större kundnytta

Strategiska steg tas nu mot en effektivare Länsstyrelse med främsta syfte att med kunden i fokus öka servicegraden. En plattare organisation och processer som sträcker sig över hela Länsstyrelsen är viktiga verktyg i det arbetet. Ett Lean-projekt har startats. Målet är att producera kvalitet i varje led och ständigt arbeta med verksamhetsförbättringar.

Vi är redan på god väg. En brukarundersökning som genomfördes under hösten bland nio länsstyrelser visar att Västerbotten ligger i framkant. Mitt mål är att Länsstyrelsen ska bli en modern myndighet där medarbetarnas kunskap och kompetens tas till vara fullt ut.

Chris Heister

Verksamhet

Länsstyrelserna ska i årsredovisningen endast redovisa för uppgifterna i 2 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Därutöver ska länsstyrelserna redovisa de uppdrag och i enlighet med de återrapporteringskrav som anges i regleringsbrevet.

2 § Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2007:825).

Länsstyrelserna ska vid redovisningen för sina uppgifter i 2 § förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion

- kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsens arbete,
- redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året (max fem stycken), samt
- redovisa en kortfattad och översiktlig bedömning av länsstyrelsens resultat.

Länsstyrelsen har med hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar jobbat aktivt för att främja länets utveckling.

Nedan redovisar Länsstyrelsen utifrån 2 § en kortfattad och översiktlig bedömning av Länsstyrelsens arbete under året utifrån tre områden, Tillsyn, Kunskapsspridning och Samordning.

TILLSYN

1 januari tog Länsstyrelsen över kontrollansvaret för områdena djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder. Länsstyrelsen i Västerbotten har bidragit med avgörande insatser till det länsstyrelsegemensamma kvalitetsarbetet att komplettera ärendehanteringssystemet Platina. Redan under uppstartsåret har Länsstyrelsen genomfört planerade kontroller i en stor omfattning, och ett mycket stort antal anmälningar från allmänheten har handlagts.

Länsstyrelsen har under året arbetat med att hos polis och åklagare följa upp de jakt-, fiske- och terrängkörningsbrott som polisanmälts. Samarbetet har möjliggjort att Länsstyrelsens tillsynsinsatser bättre kunnat prioriteras.

I skyddade naturområden har Länsstyrelsen arbetat med att bygga upp system för både ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Uppföljningen ska bidra till utvärderingen av genomförda insatser, identifiera kommande åtgärdsbehov och bedöma effektiviteten av förvaltningen. Under året har vi också följt upp effekterna av naturvårdsbränningarna i reservaten och utvecklingen i undervattensmiljöer.

Under året har Länsstyrelsen också fortsatt utveckla tillsynsarbetet över kommunernas överförmyndare. Utifrån föregående års tillsyn, då samtliga överförmyndare besöktes, har vi

prioriterat de områden där vi tidigare riktat kritik. I syfte att ytterligare förbättra vår tillsyn av överförmyndare har en medarbetare under året praktiserat hos en överförmyndare i annat län.

KUNSKAPSSPRIDNING

Länsstyrelsen i Västerbotten har arbetat med nya, intressanta och pedagogiska grepp för att fånga intresset för jämställdhetsfrågor hos främst personer i ledande positioner. Här ligger vi i framkant och under året har en film om jämställdhetsintegrering i företag i länet producerats i syfte att sprida goda exempel. Under hösten har vi arbetat med att ta fram en JämLYS rapport om näringslivet i Västerbotten. På detta sätt regionaliserar vi regeringens nationella mål för jämställdhetsområdet och med dessa kunskaper kommer vi närmare de jämställdhetspolitiska målen.

Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt med att sprida kunskap om hur samhället kan minska sin påverkan på miljön. Tillsammans med flera aktörer har vi utvecklat och hållit i en hel vecka med hållbara arrangemang. Målet med hållbarhetsveckan var att nå så många olika delar av samhället som möjligt med visionen att 'främja hållbar utveckling' både regionalt och lokalt.

Länsstyrelsen har tillsammans med länsstyrelserna, regionförbund, landsting och energikontor i Norr- och Västerbotten gemensamt medverkat i projektet NV Eko som startade under hösten. Projektet syftar till en näringslivsinriktad kompetensutveckling inom energi-, klimat- och miljöområdet som är anpassad till regionala och lokala förhållanden. Projektet ska också bidra till att skapa nya företag och arbetstillfällen inom miljödriven affärsutveckling och energieffektivisering.

Det landsomfattande projektet Trästad 2012 startade under sommaren. Projektet ska öka kunskapen om och stimulera det moderna byggandet med trä genom rationella och klimateffektiva system. I detta arbete samarbetar Länsstyrelsen Västerbotten med länsstyrelserna i Dalarna, Kronoberg och Västra Götaland och de 16 kommuner som idag ingår i projektet.

I april 2009 startade det treåriga projektet "Energieffektivt byggande i kallt klimat" som ska öka kunskapen om byggprojekt med ny teknik som syftar till att bygga energieffektivt i Umeåregionen. Projektet drivs av Umeå kommun i samverkan med byggföretag och fastighetsägare, energiforskare vid Umeå universitet och Länsstyrelsen. Inom ramen för projektet ska man utbilda entreprenörer och hantverkare och genomföra energimätningar i ett antal energieffektiva nybyggnader.

Inom ramen för Länsstyrelsens uppdrag att genomföra en regional analys av bostadsmarknaden har vi besökt alla länets kommuner. Vid besöket deltog flera av Länsstyrelsens olika kompetensområden, i syfte att kunna diskutera bostadsfrågorna i ett bredare perspektiv med respektive kommun. Ett aktuellt ämne under året har varit bostäder för flyktingar och den demografiska utmaningen våra kommuner står inför.

Länsstyrelsen har genomfört inventeringar av lo, järv och varg vilket ger en god kunskap om rovdjursstammarna i länet. Inventeringarna är det viktigaste underlaget för regionala och nationella beslut om förvaltningen av rovdjuren. Genom inventeringar av arter och naturtyper, prioriterade på europeisk nivå, har vi också höjt kunskapen om den biologiska mångfalden i länets naturreservat och natura 2000-områden. Vi har även i nationella och internationella projekt arbetat för att öka kunskapen om länets marina miljöer och fiskresurser.

Vi har under året även prioriterat arbetet med kompetensutveckling inom PBL-området och aktivt arbetat med att vidareutveckla Boverkets kompetensutvecklingsmaterial. Arbetet har ökat förståelsen för behovet av Länsstyrelsens tvärspektoriella samverkan inom samhällsplaneringen.

SAMORDNING

Det nationella samordningsuppdraget har drivits och drivs med två tidsperspektiv. Kortsikt har det inneburit att kraftsamla insatserna i länet för att mildra effekterna av varsel om uppsägningar. Långsikt har det gått ut på att stimulera en hållbar tillväxt. Vi har i arbetet fokuserat på fem processer; kompetensutveckling, tillväxtskapande, energiomställning, infrastruktur och kommunernas situation. Basen i arbetet har varit att genom breda dialoger med olika aktörer i länet stödja det lokala utvecklingsarbetet. Fyra PM, där länets situation beskrivits och åtgärder som behöver genomföras på nationell nivå har lämnats till regeringen. Förslag från länet har också framförts och några sammanfattande lägesbeskrivningar har distribuerats i länet.

Länsstyrelsens samordnarroll i energiomställning och klimatanpassning har under året skett genom samråd med myndigheter, kommuner och andra organisationer. Detta arbete har resulterat i framtagandet av en regional strategi för energiomställning och klimatanpassning. Strategin ska bidra till att stärka arbetet med hållbar tillväxt, en trygg säker- och kostnadseffektiv energiförsörjning, en god samhällsberedskap för ett förändrat klimat, bättre miljö samt ökad samordning och samverkan.

De tillförda statliga medlen för tematiska översiktsplaner för vindkraft har utnyttjats av länets samtliga kommuner. Vilket kan ses som ett kvitto på behovet av tillförda planeringsresurser, särskilt i länets många små kommuner. Planeringsarbetet bedrivs såväl enskilt som i samverkan med grannkommuner.

Länsstyrelsens fokus inom området mäns våld mot kvinnor i länet har i första hand varit att fungera som en länk och brobyggare mellan olika aktörer i länet. Länsstyrelsens samordning har bidragit till kunskapsspridningen och ett antal personer från länet har under året genomgått en spetskompetensutbildning inom hedersrelaterat våld, för att i förlängningen kunna fungera som ett resursteam för aktörer i länet.

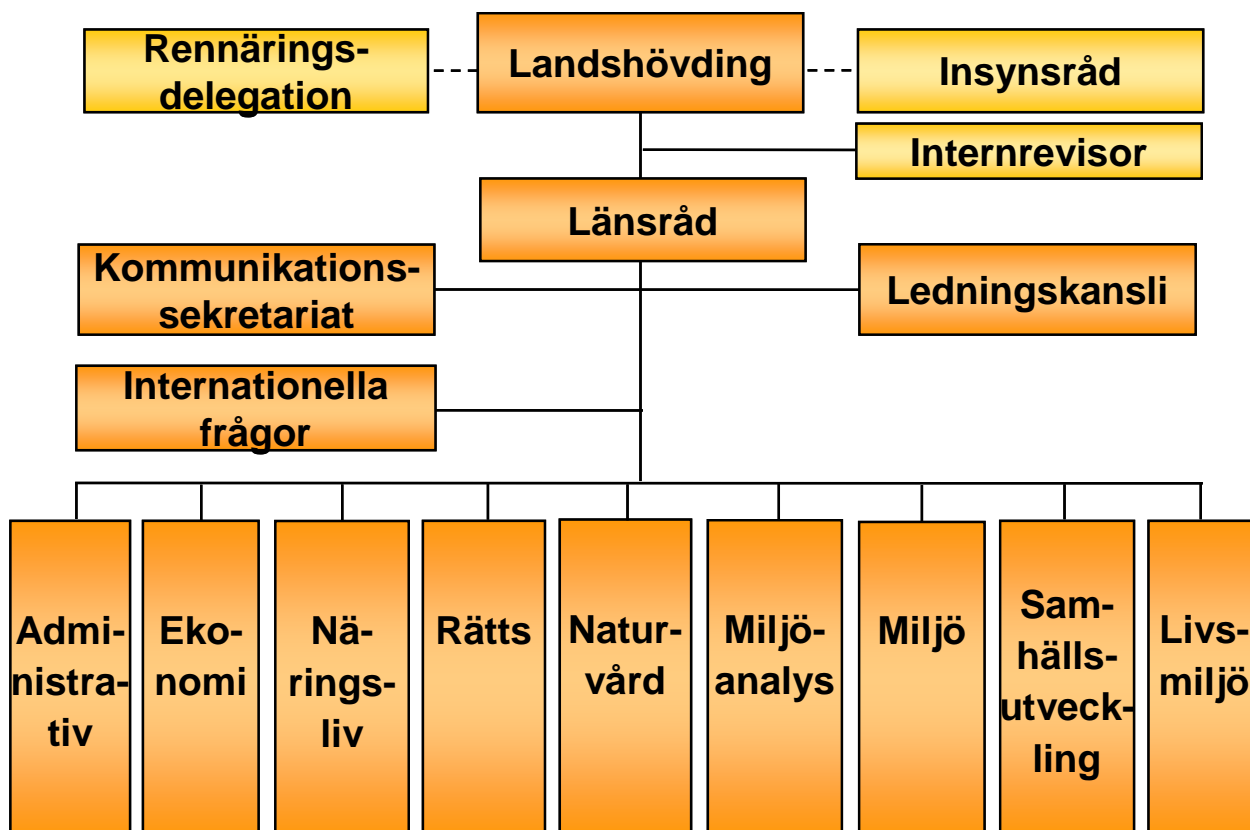
Under året har Länsstyrelsen biträtt Migrationsverket i arbetet med att få till stånd fler överenskommelser om mottagning av ensamkommande barn. Fokus har under året legat dels på att följa upp samtliga kommunöverenskommelser i länet, dels omförhandla 9 av 15 överenskommelser som upphör vid årsskiftet. För att förbättra mottagningen och introduktionen av nyanlända har Länsstyrelsen arbetat med nätverksarbete, informationspridning och stöd till mellankommunal samverkan. Samtliga kommuner i länet har nu inför 2010 överenskommelser om mottagning av skyddsbehövande.

Länsstyrelsen och samebyarna Vilhelmina södra och Malå har under året tagit fram en modell för hur samebyvisa rovdjursplaner kan se ut och användas. Alla parter upplever arbetet som ett starkt framgångskoncept i det fortsatta rovdjursförvaltningsarbetet. Under året har Länsstyrelsen också inlett träffar med kommunledningarna i de fyra fjällkommunerna i syfte att arbeta fram en gemensam syn på fjällförvaltningen.

Länsstyrelsen har med anledning av den nya influensan A(H1N1) arbetat intensivt med att samordna pandemiberedskapen i länet. Länsstyrelsen har genom arbetet bidragit till att öka medvetenheten om pandemi och vikten av att genomföra en adekvat pandemiplanering bland samhällsviktiga verksamheter i länet. Samtliga kommuner har någon form av pandemiplanering. Vi har också tagit fram en kommunikationsplan för pandemiinformation och bidragit till att samordna och sprida centralt och regionalt framtagen information.

Under året har också rutiner för samverkan under kris formaliserats inom Regionala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor. I och med pandemiarbetet har Regionala rådets förmåga att fungera som samverkansforum under krisen ökat.

Organisation

Länstyrelsens totala antal årsarbetskrafter för 2009

229,8

- varav Kvinnor

113,3

- varav Män

116,5

Länstyrelsen Västerbotten fick en ny plattare organisation i april 2009. De tre avdelningarna upphörde och enheterna blev direkt underställda ledningen. Samtidigt skedde en viss omfördelning av arbetsuppgifter mellan enheterna som också delvis fick nya namn. Det inrättades ett ledningskansli och informationsenheten blev kommunikationssekretariat. De internationella frågorna är direkt underställda länsrådet.

Året i siffror 2009

Tabell A - Verksamhetskostnader 2009					
VÄS- KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	3 896	1,85 %	5 356	2,54 %
24	Yrkesmässig trafik	1 429	0,68 %	1 972	0,94 %
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	5 983	2,84 %	7 970	3,78 %
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 984	3,31 %	9 498	4,51 %
30	Regional tillväxt	22 661	10,75 %	27 897	13,24 %
34	Infrastrukturplanering	1 931	0,92 %	2 316	1,10 %
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6 516	3,09 %	9 003	4,27 %
41	Stöd till boende	1 065	0,51 %	1 494	0,71 %
42	Omställning av energisystemet	7 618	3,61 %	8 187	3,89 %
43	Kulturmiljö	4 555	2,16 %	5 676	2,69 %
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	4 135	1,96 %	5 393	2,56 %
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	23 566	11,18 %	30 024	14,26 %
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	23 307	11,06 %	28 740	13,65 %
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 997	1,42 %	4 141	1,97 %
53	Vattenverksamhet	5 056	2,40 %	6 859	3,26 %
54	Mineral- och torvfyndigheter	157	0,07 %	214	0,10 %
55	Miljöfarlig verksamhet	6 375	3,03 %	8 908	4,23 %
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	133	0,06 %	188	0,09 %
57	Förorenade områden, efterbehandling	2 483	1,18 %	3 384	1,61 %
58	Restaurering	5 852	2,78 %	7 202	3,42 %
60	Lantbruk	10 760	5,11 %	14 642	6,95 %
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	3 210	1,52 %	4 055	1,92 %
62	Fiske	2 256	1,07 %	2 996	1,42 %
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0,0 %	0	0,0 %
70	Social omvårdnad	7 826	3,71 %	10 542	5,00 %
80	Jämställdhet	1 782	0,85 %	2 277	1,08 %
85	Integration	1 298	0,62 %	1 711	0,81 %
	SUMMA PRODUKTION	163 831		210 645	100,00 %

10	Myndighetsövergripande verksamhet	14 829	7,04 %		
11	Administration och intern service	32 093	15,23 %		
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	210 753	100	210 645	100
	Resurssamverkan ¹⁾	598		706	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	211 351		211 351	
	<i>Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾</i>				
	Nivå 1 (113-115)	24 884	21,97 %		
	Nivå 2 (110-112, 116-119)	7 209	6,36 %		
	Nivå 3 (100-109)	14 829	13,09 %		
	Personalkostnad, produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	113 261			

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

2. Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

3. Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vg 2-8 (kkl 4).

4. Förändrade redovisningsprinciper (Se vidare Noten 1 i Finansiella redovisningen)

Från och med år 2009 har länsstyrelserna ett gemensamt ekonomisystem i en gemensam databas. Uppsättningen av flera konteringsfält är gemensam, exempelvis kontoplanen. Ekonomiska händelser ska hanteras på samma sätt enligt länsstyrelsernas gemensamma ekonomi- och lönehandbok. Som en följd av detta har utrangering skett av PC, bildskärmar samt enstaka skrivare eftersom de inte längre uppfyller kriterierna för att klassificeras som anläggningstillgång. Enligt förändring i 16§ anslagsförordningen gäller kostnadsmässig anslagsavräkning från och med år 2009. Enligt undantagsbestämmelsen i anslagsförordningen ska dock semesterlöneskulden per den 31 december 2008 fortsätta att avräknas utgiftsmässigt tills den är helt reglerad. Övergångseffekten enligt övergången till kostnadsmässig anslagsavräkning uppgick till 1 230 tkr och har återförts mot anslag 01 05:001:020 Länsstyrelsen. Den del av semesterlöneskulden per den 31 december 2008 som avsåg anslag har flyttats från kapitalförändring till avräkning med statsverket. Enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendation har jämförelsesiffror inte räknats om med anledning av förändringen i anslagsförordningen.

Kommentarer Tabell A

De totala verksamhetskostnaderna för Länsstyrelsens verksamhet enligt resultaträkningen för året är 211 351 tkr. Verksamhetskostnaderna har ökat jämfört med år 2008 delvis beror detta på Länsstyrelsens övertagande av kontrollansvaret för djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder. Kostnaderna för Länsstyrelsens myndighetsövergripande verksamhet för året är 46 922 tkr, eller ca 22,3 % av de totala kostnaderna. Sakområde 50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd är det sakområde som därefter har den största andelen av de totala verksamhetskostnaderna exkl oh, 23 566 tkr, eller ca 11,2 %. Länsstyrelsen deltar from 1/1 2009 i EA-förvaltningen, dessa kostnader redovisas inom området Resurssamverkan i tabellen ovan.

Tabell B.2 - Årsarbetskrafter 2007 - 2009						
VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2009 årsarb	2009 årsarb	2009 årsarb	2008 årsarb	2007 årsarb
		totalt	varav kvinnor	varav män	totalt	totalt
20-21	Övrig förvaltning	6,23	4,29	1,95	5,63	6,0
24	Yrkesmässig trafik	1,68	0,22	1,46	1,4	1,3
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	9,10	4,94	4,16	9,26	7,5
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	10,56	7,68	2,88	1,88	1,5
30	Regional tillväxt	20,74	11,33	9,41	28,42	38,4
34	Infrastrukturplanering	1,46	0,35	1,11	1,7	2,3
40	Hållbar samhällsplanering och boende	8,59	4,37	4,22	6,04	6,2
41	Stöd till boende	1,98	0,86	1,12	2,38	2,68
42	Omställning av energisystemet	1,83	0,14	1,69	1,0	1,0
43	Kulturmiljö	4,54	2,70	1,84	4,69	4,8
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	5,10	2,42	2,68	4,44	4,6
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	26,65	10,29	16,36	24,69	26,1
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	25,36	8,06	17,29	31,12	32,0
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	5,09	2,83	2,26	3,49	3,1
53	Vattenverksamhet	8,61	5,38	3,23	6,93	6,0
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,27	0,20	0,06	0,34	0,7
55	Miljöfarlig verksamhet	11,24	3,71	7,53	10,6	10,3
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,28	0,19	0,09	0,38	0,60
57	Förorenade områden, efterbehandling	4,23	2,80	1,42	3,67	3,9
58	Restaurering	6,50	1,53	4,97	6,82	6,1
60	Lantbruk	17,54	9,40	8,14	19,39	18,9
61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	3,55	1,47	2,08	4,08	4,2
62	Fiske	3,04	0,36	2,67	2,5	2,9
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0,0	0	0,0	0	0
70	Social omvårdnad	10,65	6,28	4,37	10,18	8,1
80	Jämställdhet	2,04	1,96	0,08	2,6	1,7
85	Integration	1,38	0,40	0,98	0,92	0,80
	SUMMA PRODUKTION	198,24	94,16	104,05	194,55	201,68

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

10	Myndighetsövergripande verksamhet	13,77	8,44	5,35	10,6	11,5
11	Administration och intern service	17,40	10,26	7,14	23,97	24,0
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	229,41	112,86	116,54	229,12	237,18
	Resurssamverkan ¹⁾	0,40	0,40	0,0	0	0
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	229,81	113,26	116,54	229,12	237,18

1. Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå".

Kommentarer Tabell B2

Länsstyrelsens totala antal årsarbetskrafter mellan 2008 och 2009 har marginellt ökat från 229,1 st till 229,8 st. Antalet årsarbetskrafter för gruppen kvinnor har ökat med 3,3 st och antalet årsarbetskrafter för gruppen män har minskat med 2,6 st jämfört med år 2008. Andelen årsarbetskrafter för Administration och intern service har minskat med ca 6,6 årsarbetskrafter. Detta förklaras med den samordning av all IT-verksamhet som genomfördes från 1/1 2009 till en gemensam IT-organisation, Lst-IT. Länsstyrelsernas IT-enhet är en gemensam organisation för alla länsstyrelser och formellt tillhör den Länsstyrelsen i Västra Götalands län men arbetar på uppdrag av en beställarstyrelse, som länsråden har utsett, för att tillhandahålla allt IT-stöd. Länsstyrelsens årsarbetskrafter för verksamheten Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor har ökat med ca 8,6 st jämfört med 2008. Detta beror på Länsstyrelsens övertagande av kontrollansvaret för djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder.

Tabell D – Redovisning av ärenden 2009 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga områden. I de fall individärenden förekommer under regional tillväxt och infrastrukturplanering ska dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl. <u>initiativ-ärenden</u>) ¹	Antal initiativ-ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	46	111	172	284	45	0	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	285	1 385	270	1 632	308	24	13	6	24
varav stiftelser (206)	7	162	9	178	0	0	0	0	0
varav allmän kameraövervakning (211)	13	53	1	63	4	9	8	6	0
varav bevakningsföretag m.m (212)	13	170	0	151	32	0	2	0	2
Yrkesmässigtrafik (24)	34	366	144	534	10	0	1	1	0
varav tillsyn och kontroll (utom taxiförarlegitimationer) (243)	20	113	130	261	2	0	1	1	0
Körkort och trafikföreskrifter mm inkl s.k gröna ärenden. (25)	1 927	18 289	42	18 706	1 552	229	210	21	0
varav tillstånd exkl. s.k. gröna ärenden (251)	320	2 856	0	2 799	377	20	17	0	0
varav s.k. gröna ärenden ⁵	288	5 329	0	5 498	119				
varav körkortsingripanden (253)	457	2 358	1	2 349	467	166	158	15	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	38	868	329	1 063	172	19	13	3	0
varav Livsmedelskontroll (281)	2	15	33	43	7	19	0	0	0
varav Djurskydd (282)	24	731	241	845	151	0	13	3	0
varav Smittskydd (283)	11	31	14	54	2	0	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	1	15	7	23	0	0	0	0	0
Regional tillväxt (30)	257	671	81	776	233	0	0	0	2
Infrastrukturplanering (34)	17	83	10	91	19	0	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	57	456	7	446	74	22	27	8	0
Stöd till boende (41)	371	308	0	647	32	0	14	1	5
Omställning av energisystemet (42)	0	4	5	7	2	0	0	0	0
Kulturmiljö (43)	55	264	46	319	46	0	0	0	0
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar (45)	26	99	78	154	49	0	0	0	0

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	7	7	18	28	4	0	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	55	302	62	335	84	13	7	2	1
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	162	165	135	276	186	2	3	0	62
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	1	2	2	1	0	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	90	465	134	517	172	5	2	1	0
Vattenverksamhet (53)	70	146	174	268	122	13	11	9	15
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	51	89	155	196	99	10	11	9	15
Mineral- och torvfyndigheter (54)	3	12	5	15	5	0	0	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)⁶	238	375	549	962	200	73	66	9	3
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	108	149	452	602	107	10	7	1	1
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	20	156	32	191	17	0	0	0	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	26	24	27	54	23	0	0	0	3
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	11	9	11	20	11	0	0	0	3
Restaurering (58)	11	267	17	272	23	0	0	0	0
Lantbruk (60)⁴	754	7 868	53	7 916	759	30	9	0	0
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601) ⁷	519	7 241	20	7 282	498	23	5	0	0
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)	135	585	42	630	132	3	3	1	2
Fiske (62)	38	492	9	500	39	1	0	0	1
Skogsbruk (64)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Social omvårdnad (70)	328	715	140	888	295	2	6	1	0
varav tillsyn och rådgivning (701)	299	647	108	779	275	0	4	0	0
Jämställdhet (80)	8	17	11	27	9	0	0	0	0
Integration (85)	1	15	0	11	5	0	0	0	0
Summa	5 052	34 508	2 574	37 521	4 613	436	385	63	118
Varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden ⁶	94	88	0	151	31	62	59	7	1

¹ Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

² Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2009.

³ Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

⁴ Lantbruksärenden inkl. jordbrukarstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

⁵ De länsstyrelser som diareför samtliga handledarskap redovisar denna grupp i sin helhet under 251

⁶ Lagt till 38 överklagningar (väs 551 MPD) då 39 Lst-beslut överklagades av samma företag med en överklagan. Diariefördes felaktigt på 1 överklagningsärende. Samma tillägg för inkomna domar (ink 39 separata domar).

⁷ Jordbrukarstödsärenden (SAM) registrerade i IAKS/Ararat ingår i denna summering, men LB-stöden ingår inte här.

Kommentar till utgående balans 2008 jämfört med ingående balans 2009

Hela tiden sker förändringar i diariesystemen då de är öppna för registreringar. Om registreringen sker i efterhand, på annat år, så innebär det förändringar i tidigare uppgifter. Exempel på registreringar som skapar differenser:

- inregistrering av nytt ärende
- omflyttat till annan väs-kod
- besluts- och avslutsdatum
- makulering av ärenden
- överflyttat till annat system – viss dubbelregistrering kan förekomma.

Förklaring till differenser inom några områden:

Sakområde 25: Vi har haft svårigheter med systemet Platina då det inte varit möjligt att registrera avslut av en mängd ärenden. Därför har statistiken korrigerats manuellt.

varav 251: Under 2009 registrerades avslut för ett antal ärenden och ett flertal makulerades med beslutsdatum år 2008.

varav s.k. gröna: Differensen beror på att 2008 ingår handledarskap i summan, vilket framgår av noten, medan 2009 är det separerat enligt anvisningarna.

varav 253: Flera ärenden har bytt väs-kod från 252 till 253 och sedan har ett antal inkomna och beslutade på år 2008 registrerats först 2009.

Sakområde 70: Systemet Platina automatavslutade inte SoL-ärenden så det åtgärdades manuellt i efterhand och ett flertal dubbelregistreringar av LSS-ärenden makulerades.

Kommentar Tabell D

Länsstyrelsen arbetar kontinuerligt med att utveckla service, information och handläggning av ärenden. Vi arbetar med att realisera det uppdrag som beskrivs i en förvaltning i demokratins tjänst: *Medborgarna i fokus, Öppen förvaltning, Förändringsförmåga och kvalitet, Arbetsgivareföredöme och IT-föredöme.*

Länsstyrelsens inkomna ärenden, exkl initiativärenden, har minskat mellan åren 2008 och 2009 med 1 435 ärenden. Ärendegruppen Lantbruk har den största minskningen av antalet inkomna ärenden mellan 2008 och 2009. Ärendegruppen Djurskydd har ökat antalet inkomna ärenden jämfört med 2008, vilket följer med övertagandet av kontrollansvaret för djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder. Det totala antalet initiativärenden har ökat med ca 23 ärenden mellan åren. Antalet överklagade ärenden har ökat med 12 ärenden jämfört med år 2008. Länsstyrelsen har ökat antalet öppna som är äldre än 2 år med 27 ärenden jämfört med 2008. Det är sakområde Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden som svarar för 74 % av ökningen mellan åren.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Antalet ärenden inom 28-gruppen har mångfaldigats jämfört med året innan. Detta har givetvis huvudsakligen sin grund i övertagandet av kontrollansvaret för djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder. Ett stort antal anmälningssärenden har inkommit gällande djurskydd, och ett antal initiativärenden har startas, s k normal kontroll, inom samma ämnesområde.

Regional tillväxt

Företagsstöd (302)

År 2008 inkom totalt 349 st och samma år beslutades 346 st. Motsvarande siffror för 2009 visar att antalet inkomna ökat till 397 och antalet beslutade till 398.

Lantbruk

Utgående balansen har ökat något och balansen består framförallt av ärenden som ansökt 2009 men där beslutet ska tas först 2010.

Social tillsyn

Ökningen av antalet inkomna ärenden förklaras av att kommunerna under 2009 även börjat inrapportera ej verkställda beslut enligt LSS. Handläggningen av dessa har tillsammans med det faktum att resurser krävs för hantering av verksamhetsövergången till Socialstyrelsen även medfört att mindre resurser kunnat avsättas för initiativärenden. Inrapporteringen av ej verkställda beslut enligt LSS förklarar tillsammans med en medveten strävan att avsluta ärenden inför verksamhetsövergången till Socialstyrelsen även ökningen av antalet beslutade ärenden.

Redovisning av resultatet från genomförd brukarundersökning inom tre verksamhetsgrenar

Länsstyrelsen Västerbotten är en av nio länsstyrelser som deltagit i en gemensam brukarundersökning av tre verksamheter under hösten 2009. För att kvalitetssäkra genomförandet av brukarundersökningen har undersökningsföretaget Statisticon AB anlåtats för datainsamlingen och rapportsammanställningen. Varje deltagande länsstyrelse har fått en specifik rapport med uppfattningar från sina brukare inom de tre verksamheterna. Åtgärder pågår med att analysera och använda resultatet som ett verktyg för förbättringsarbete.

Nedan redovisas från rapportsammanställningen för brukarundersökningen ett sammanfattat resultat för Länsstyrelsens tre verksamheter

Detaljplaner (VÄS 402)

Länsstyrelsen i Västerbottens län är den Länsstyrelse som får högsta betyg vid en jämförelse med övriga länsstyrelser. Exempel på områden där Länsstyrelsen får bra betyg är personalens bemötande, engagemang, lyhördhet och kompetens, samt svarstid på e-post. Även handläggningstiden får bra omdömen i Västerbottens län.

Överklagande av detaljplaner (VÄS 403)

Länsstyrelsen i Västerbottens län får det bästa resultatet rörande överklagningar av detaljplaner av samtliga länsstyrelser. Samtliga frågor får mycket bra bedömningar. Exempel på områden med mycket bra betyg är att det är lätt att förstå skriftliga beslut samt att dessa är tydligt motiverade, att Länsstyrelsen ger kommunen den information som behövs och att Länsstyrelsen följer lagstiftningen och gällande praxis. Även handläggningstiden får bra omdömen.

Företagsstöd inom landsbygdsprogrammet (VÄS 602)

Länsstyrelsen i Västerbottens län får överlag relativt goda omdömen av de intervjuade personerna. Exempel på områden där Länsstyrelsen får bra betyg är personalens bemötande, att personalen är engagerad, lyhörd och kompetent. Andra områden där Länsstyrelsen får bra betyg är att ge företagen/organisationerna den information de behöver, att det är lätt att förstå skriftliga beslut.

Prövning av miljöfarlig verksamhet (VÄS 551)

Länsstyrelsen i Västerbottens län får överlag goda omdömen av företagen/organisationerna som tillfrågats. Exempel på områden där Länsstyrelsen får bra betyg är bemötande samt att personalen är engagerad, lyhörd och kompetent. Ett annat område där Länsstyrelsen får bra betyg är att ge företagen/organisationerna det informationsmaterial som behövs för ansökan.

LÄNSSTYRELSENS SAKOMRÅDEN MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Sakområde Yrkesmässig trafik, körkort och trafikföreskrifter

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Under 2009 har Länsstyrelsen prioriterat två områden inom sakområdet yrkestrafik, körkort och trafikföreskrifter. Det första området har varit arbetet med att minska handläggningstiden per ärende och därigenom skapa ett fördelaktigt utgångsläge med låga ärendebalanser inför Transportstyrelsens verksamhetsövertagande.

Utöver ärendehandläggningen har verksamheten även fokuserat på praktiska förberedelser inför överlämnandet av verksamheten. Innehållet i förberedelsearbetet har handlat om att skapa förutsättningar för medarbetarna att delta i de arbetsgrupper som bildats inför verksamhetsövergången. Utöver deltagande i arbetsgrupper har även viss personal stegvis beretts möjlighet att indirekt arbeta hos Transportstyrelsen med exempelvis datainstallation.

Sammanfattningsvis har våra prioriteringar under verksamhetsåret 2009 framförallt handlat om att skapa goda förutsättningar för Transportstyrelsen att verka inom sakområdet från den 1 januari 2010.

Vår övergripande bedömning är att Länsstyrelsen Västerbotten mot bakgrund av genomförda verksamhetsprioriteringar har ökat förutsättningarna för Transportstyrelsen att vara operativ inom sakområdet från januari 2010.

Sakområde Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsens övertagande av kontrollansvaret för djurskydd, livsmedel och foder i primärproduktionen har genomsyrat arbetet under 2009. Fokus har varit att sätta igång en väl fungerande verksamhet gällande både anmälningar från allmänhet och andra aktörer samt planerad kontroll redan första året. Arbetet med vägledningar, rutiner och styrdokument har prioriterats för att bygga en gemensam grund att stå på. Länet är mycket vidsträckt och detta kräver omfattande planering för att utöva effektiv kontroll och för att hålla nere miljöbelastning och kostnader. Ett stort antal anmälningar från allmänheten och andra aktörer har kontrollerats, och vi har även utfört ett stort antal normalkontroller (planerad kontroll). Tonvikten har legat på djurskyddskontroll. Även primärproduktion livsmedel och foder har kontrollerats, om än i betydligt mindre omfattning. Arbetet med att upprätta ett regionalt register för primärproduktion av livsmedel och foder har inletts. Länsstyrelsen har deltagit i flera olika aktiviteter (t ex Stora Nolia, kurser vid Umeå universitet, närvarat vid ridtävling m m) för att föra fram information om kontroll av djurskydd och primärproduktion till allmänhet och andra aktörer i länet.

Satsningar på personal

För de medel som tilldelats Länsstyrelsen specifikt för djurskyddskontroll och kontroll av primärproduktion av livsmedel och foder har vi anställt motsvarande åtta årsarbetskrafter handläggare. Tjänsterna är fördelade mellan huvudkontoret i Umeå (5 åa), ett lokalkontor i Storuman (1 åa) och ett i Skellefteå (2 åa). En handläggare har engagerats till att ägna en stor del av sin arbetstid 2009 åt att bygga upp det nationella länsstyrelsegemensamma ärendehanteringssystemet Platina, vilket både gett oss mycket kunskap om Platina och inflytande över systemets utformning. Detta ser vi som positivt. En biträdande länsveterinär har även tillsatts. Således har en betydande satsning gjorts inom sakområdet livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, vilket kan jämföras med att det i Västerbotten före omfördelningen av ansvaret inom sakområdet fanns ca 5,5 årsarbetskrafter i kommunal regi samt en veterinär på Länsstyrelsen. Utbildning av personalen har prioriterats för att få en gemensam grund att stå på, bl a genom en distansutbildning vid Umeå universitet.

Satsningar på extra offentlig kontroll och normal offentlig kontroll inom djurskydd och primärproduktion

Satsningen på personal har skapat utrymme för normalkontroll. Trots att en mycket stor mängd anmälningsärenden har kontrollerats, har planerad beteskontroll utförts i ca hundra besättningar med mjölkkor och vi har påbörjat ett projekt med kontroll av grishållningen i länet. Dessutom har vi även utfört tvärvillkorskontroller samt kontroller av primärproduktion av livsmedel och foder.

Rutiner för handläggning m m

Rutiner och processbeskrivningar är ett bra verktyg för att nå ett gemensamt arbetssätt. Av detta skäl har rutiner för en mängd arbetsmoment tagits fram, både vad gäller handläggning och rutiner vid gårdsbesök, t ex smittskyddsrutiner.

Revision av lokal livsmedelskontroll

Fyra av länets kommuner har reviderats med avseende på livsmedelskontroll. Livsmedelsverket har uttryckt att kommunerna bör revideras minst en gång per mandatperiod, och Länsstyrelsen uppfyller denna rekommendation. Resultaten från revisionerna har meddelats Livsmedelsverket som beslutar om vilka åtgärder som ska vidtas vid de brister som Länsstyrelsen konstaterat.

Övrig kontroll

Kontroll av veterinär verksamhet och avel ingår i Länsstyrelsens uppdrag. Fem av länets veterinärkliniker har kontrollerats. I ett av fallen hittades brister av mycket allvarlig karaktär, vilket ledde till att kliniken stängdes. Avelskontroll har utförts vid tre seminstationer för häst och en för nöt. Endast smärre bister kunde konstateras i dessa.

Sakområde Regional tillväxt

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsens arbete inom regional tillväxt har präglats av den rådande lågkonjunkturen och insatser har genomförts för att stärka regeringens riktade samordningsuppdrag. Arbetet med samordningsuppdraget har indelats i fem processer; kompetensutveckling, tillväxtskapande, infrastruktur, energiomställning och kommunernas situation. Vi har inom regional tillväxt valt att under året satsa på verksamheter som beräknas leda till bevarande och/eller skapande av arbetstillfällen. För att få ett lokalt engagemang och insatser inom ramen för samordningsuppdraget har vi gjort det möjligt för kommunerna att arbeta med utvecklingsaktiviteter som rådgivning, miljödrivet företagande, utveckling av miljöanpassade produkter, samverkan mellan företagsfrämjande aktörer etc. Kommunerna har lämnats möjlighet till projektfinansiering inom den regionala tillväxtpolitiken och Landsbygdsprogrammets åtgärd: Generella insatser för affärsutveckling i mikroföretag.

För att skapa tillväxt i länet har de viktigaste prioriteringarna och insatserna främst genomförts inom energiområdet, trä- och turismbranschen samt inom området innovation och förnyelse. Trots lågkonjunkturen på arbetsmarknaden har vi även detta år lämnat företagsstöd till investeringar inom verkstadsindustrin. De områden där tillväxtinsatser framför allt genomförts, i form av projekt och företagsstöd, finns i det regionala tillväxtprogrammet som prioritetshöjande urvalskriterier. Satsningar inom dessa kriterier beräknas resultera i stärkt konkurrenskraft i länet.

Med anledning av den höga arbetslösheten hos länets ungdomar har ett planeringsarbete för en mäsas i februari 2010 med särskild satsning på ungdomar, "Utbildning & Framtid", inletts under hösten. Arbetet bedrivs i samarbete med andra länsaktörer. Det främsta syftet med mässan är att visa upp de sysselsättningsmöjligheter som finns i Västerbotten.

Projektmedel har under året utbetalts till Partnerinvest Övre Norrland AB för företagsfinansiering via en kapitalförsörjningsfond. Syftet med fonden är att ge stöd i tidiga skeden så att fler företag kan starta och växa. Vi gör den bedömningen att kapitalförsörjningsfonden kommer att bidra till att stärka länets näringsliv.

När det gäller företagsstöden har användningen, inom givna regelverk, anpassats till den uppkomna situationen med lågkonjunktur och finanskris. För att stimulera företag till fortsatta investeringar och underlätta för företagen att ha kvar personal under lågkonjunkturen har vi utvidgat stödområdet för regionalt bidrag till företagsutveckling och för konsultcheckar samt vidgat möjligheterna för stöd till kompetensutveckling. Länsstyrelsen har uppdaterat stödguide, annonserat, genomfört informationsträffar riktade direkt till företag på åtta platser i länet och haft information om 'verktygslådan' företagsstöd till fackliga organisationer, företagsorganisationer, universitetet, kommunernas näringslivsorganisationer m fl. Vi bedömer att dessa informationsaktiviteter i olika former bidragit till fortsatt utveckling och investeringar i länets företag trots den svåra ekonomiska situationen som varit under året.

Efter ett relativt måttligt inflöde av ansökningar om företagsstöd under första halvåret ökade mängden ansökningar och anspråken på investeringsstöd markant under senare delen av året.

Vid årets utgång var 95 procent av tillgänglig beslutsbudget förbrukad samtidigt som ingående anspråk för 2010 uppgår till drygt 35 mnkr. Företagens planerade investeringskostnader uppgår till 229 mnkr. Antalet nya årsarbetskrafter beräknas uppgå till 354.

Åtterrporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

7. Länsstyrelserna ska ge en sammanfattning av den genomförda verksamheten inom området regional tillväxt enligt nedan:

- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året, inom bl.a. ramen för den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013, samt
- en kortfattad och översiktlig bedömning av resultatet av länsstyrelsernas medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Av Länsstyrelsens bidrag (35,5 mnkr) till projektverksamhet har strategisk inriktning och prioritering främst varit inom området innovation och förnyelse (74 procent) samt gränsöverskridande samarbete (23 procent). De verksamheter som prioriterats ska leda till hållbar utveckling, ha ett samspel mellan forskning, näringsliv och offentlig sektor, skapa miljöer som underlättar för entreprenörer, ge tillgänglighet och strategiskt gränsöverskridande samarbete och utveckla länets landsbygd.

Då det gäller verksamhet för hållbar utveckling och energiomställning kan nämnas satsningar på Gröna Piloter, Småföretagaralliansen för ökad användning av eko-material, Från bioavfall till bionäring, Norrbottens- och Västerbottens Energi- och Klimatoffensiv (NV-Eko), Hållbara mötesplatser, Grön framtidsgård och Vindbruk i Västerbottens län. De nämnda projekten är medfinansiering till Mål 2 Övre Norrland, Interreg Botnia Atlantica eller Landsbygdsprogrammet.

Marknadsstyrd flexibel trämanufakturproduktion, Utvecklingscentrum för värmebehandling och Flervåningsbyggnader i trä är tre projekt inom skog och trä som stärker samspelet mellan forskning, näringsliv och offentlig sektor. Från forskningen deltar Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. För att både underlätta för entreprenörer och skapa gränsöverskridande samarbete bedrivs projekten Kvarnen Global Business och Botnia-Atlantica IT. Länsstyrelsen har även finansierat programmet för kvinnors företagande 2007-2009 och utvecklat länets landsbygd genom deltagande i Leaderprojekt.

Det är svårt att bedöma resultatet av projekten då det är pågående verksamheter och utfallet av exempelvis nya företag och arbetstillfällen ännu inte uppnått. Vår preliminära bedömning är att stöden generellt leder till hållbar utveckling, underlättar för entreprenörer och gränsöverskridande samarbete samt utvecklar landsbygden.

I det regionala tillväxtprogrammet finns bl.a. bioteknik/medicinsk teknik som ett prioritetshöjande urvalskriterium. Exempel på satsningar som görs är medfinansiering till mål 2 Övre Norrland och projektet CMTF - Centrum för medicinsk teknik och fysik. Denna projektfinansiering har i sin tur bidragit till möjlig etablering av CMTF Affärsutveckling AB som ska förädla forskningsinnovationer från centret så att nya företag bildas eller befintliga utvecklas. Nätverkskontakter har i projektet stärkts med Östra Götaland, Stockholm och Lund/Malmö. Här kan vi också se en koppling mellan projektverksamheten och företagsstöd i form av den innovationsfinansiering som beskrivs nedan.

Inom våra nätverk, t.ex. Innovationsrådet, Partnerskapet för produktutveckling i små företag och Umeå universitet, deltar vi aktivt för att få till stånd ökade FoU-insatser i länets företag och en kommersialisering av forskningsresultat. Vi har under året avsatt totalt 88 mnkr till regionala företagsstöd, varav 10 mnkr till innovationsfinansiering, vilket är en kraftig ökning jämfört med tidigare år.

Ett konkret exempel på ett sådant företagsstöd är innovationsbidraget till CMTF Affärsutveckling AB där Länsstyrelsen Västerbotten beviljat 345 tkr och där Länsstyrelsen Norrbotten beviljat ca 148 tkr.

Företagets affärsidé är att medverka till att skapa investeringsfärdiga bolag inom medicinsk teknik i Västerbotten och Norrbotten. CMTF Affärsutveckling AB hjälper dem genom den tidigaste fasen i samarbete med länens innovationssystem.

Bakgrunden är att framstående forskare i flera fall varken har tid, ork, kompetens eller resurser att starta och driva företag samtidigt som forskning med näringslivspotential bedrivs. Samtidigt tenderar riskkapitalbolag att i allt större utsträckning investera i bolag med en substantiell omsättning, och de strävar efter allt lägre risk, vilket gör att de drar sig allt längre från tidiga sådd- och uppstartsinvesteringar.

Medicinsk teknik är en bransch där utvecklingen går snabbt. Såväl Umeå universitet som Sveriges lantbruksuniversitet och Luleå tekniska universitet ligger långt framme och har mycket bra kompetens inom området. Kända uppfinningar från branschen är t.ex. pacemakern, dialysmaskinen och gammakniven. Genom att bevilja innovationsbidrag till CMTF Affärsutveckling AB uppfylls en av Länsstyrelsens prioriteringar för såddfinansiering (nyskapande verksamhet i tidiga skeden för utveckling av nya sätt att skapa produkter/tjänster).

Inom ramen för Regionalt bidrag till företagsutveckling lämnar vi bl.a. stöd i form av forskar- och konsultcheckar.

De regionala företagsstöden utgör marknadskompletterande investeringsfinansiering och har ofta varit en förutsättning för att andra finansiärer ska engagera sig i företagets satsningar som medverkar till ett konkurrenskraftigt näringsliv i länet. De investeringar som stödföretagen planerat att genomföra enligt 2009 års beslut uppgår till sammanlagt 229 mnkr under år 2009 och avser byggnader/anläggningar 73 mnkr, maskiner/utrustning 115 mnkr, marknadsföring 12 mnkr, produktutveckling 13 mnkr, konsulttjänster 10 mnkr, kompetensutveckling 2 mnkr och övrigt 4 mnkr.

8. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera:

- hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram,
- inom vilka områden samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker och hur denna samverkan ser ut, samt
- hur lokala och regionala resurscentra för kvinnor har uppmärksammats i det regionala tillväxtarbetet.

Länsstyrelsen kan se att andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram genom främst deltagande i olika utvecklingsprojekt både som utförare och som medfinansiärer. Här kan nämnas exempelvis länsstyrelserna i Norrbottens och Västernorrlands län, Tillväxtverket, Energimyndigheten och Boverket.

Länsstyrelsen anser att andra statliga myndigheters medverkan måste bygga på samarbete baserat på frivillighet inom vars och ens prioriterade utvecklingsområde. Ett område för samverkan har under året varit inom miljö- och energi: användning av ekomaterial, energi, klimat, vindkraft etc.

Länsstyrelsen har inte specifikt under året uppmärksammat lokala och regionala resurscentra i det regionala tillväxtarbetet utan har valt att satsa på programmet "Främja kvinnors företagande".

9. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som har gjorts på konkurrensområdet, i enlighet med konkurrensförordningen (2008:604).

Länsstyrelsen har under året verkat för att konkurrensaspekter beaktas i det regionala tillväxtarbetet genom att i hanteringen av:

- Företagsstöd säkerställa att beviljade stöd inte snedvrider konkurrensen på den marknad där verksamheten bedrivs.
- Projektmedel säkerställa att tillämpningen av stöden sker i enlighet med EU:s statsstödsregler.

I handläggningen av ovanstående stödformer har ett antal kontrollstationer inarbetats som syftar till att konkurrensaspekter beaktas i det regionala tillväxtarbetet, exempelvis i ansökningsblanketter, remissvar, besluts-PM och i det nya systemet för projekt- och stödärendehantering: NYPS.

10. Länsstyrelserna ska i det regionala tillväxtarbetet stödja utvecklingen av miljövänlig och effektiv teknik och förnybar energi, samt stimulera företag till miljödriven affärsutveckling och till att använda miljöhänsyn som medel för att stärka sin konkurrenskraft. Länsstyrelsen ska redovisa exempel på planerade och genomförda aktiviteter inom uppdraget.

Länsstyrelsens fördelnings- och prioriteringsbeslut den 23 februari 2009 för anslaget 1:1 inom utgiftsområde 19, Regional tillväxt anger bland annat:

- Utvecklingen av miljövänlig, effektiv och miljödriven affärsutveckling som stärker konkurrenskraften
- Åtgärder som minskar klimatpåverkan, bidrar till energiomställning och ökad energieffektivitet.

Dessa aspekter efterfrågas i ansökningshandlingarna för de regionala företagsstöden och ingår i beslutsunderlaget. Stöden har omfattat byten till maskiner och utrustningar med lägre energianvändning och energieffektivare produktionsprocesser.

Exempel på projekt som Länsstyrelsen medfinansierar som ligger i linje med ovanstående prioriteringar är:

- Norr- och Västerbottens Energi- och Klimatoffensiv
- Energieffektivt byggande i kallt klimat
- Ökat nyttjande av skoglig biomassa
- Småföretagaralliansen för eko-material
- Vindkraft i kvarken
- Grön framtidsgård
- TräStad 2010 (finansieringsintyg)
- Gröna piloter
- Från bioavfall till bionäring - hållbara kretslopp med rötning och gödsling
- Bioenergigårdar i ett nytt landskap

I syfte att samla, utveckla och sprida kunskap om miljö som konkurrensmedel har Länsstyrelsen under året arrangerat en workshop på temat "Hållbart näringsliv och miljödriven affärsutveckling". Workshopen var en av flera aktiviteter under SEE - Umeå hållbarhetsvecka för social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Länsstyrelsen har också under 2009 medverkat i uppstartsarbetet av bildandet av ett affärsdrivet miljönätverk i norra Sverige. Länsstyrelsen har under året följt Swentec's (Sveriges miljöteknikråd) arbete med en nationell handlingsplan för miljöteknik (presenterades i december 2009) och avser i vårt regionala arbete följa den nationella handlingsplanen.

11. Länsstyrelserna ska, mot bakgrund av redovisningen enligt bilaga 3 (tabell G.1) beskriva och motivera de prioriteringar som gjorts mellan ändamålen, samt beskriva och motivera de prioriteringar som har gjorts vid beslut om medel inom respektive ändamål. Vidare ska länsstyrelserna kommentera andelen beviljade medel under anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder som avser medfinansiering av de regionala tillväxtprogrammen (eller motsvarande näringslivsorienterade program i länen) respektive EU:s strukturfondsprogram. Slutligen ska länsstyrelsen beskriva inriktningen på eventuella insatser som bokförts under raden "varav övrigt" i bilaga 3 (tabell G.1).

Länsstyrelsen beslutade den 23 februari 2009 om fördelning och prioriteringar av anslaget 1:1 inom utgiftsområde 19, Regional tillväxt.

Fördelningen mellan ändamålen bygger på:

- Beräknat behov av kompletterande investeringskapital för en hållbar tillväxt i länets företag (ändamål 1,2,3 och 5).
- Beräknad finansiering av främst pågående och nya projekt till Mål 2 Övre Norrland, Botnia-Atlantica, Norra Periferin och Landsbygdsprogrammet (ändamål 6).

De viktigaste prioriteringarna och insatserna inom ändamålen bygger på den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning samt länets regionala tillväxtprogram. Prioriteringarna har också gjorts utifrån tidigare års erfarenheter och beräknad efterfrågan på projektmedfinansiering respektive företagsstöd samt tillskottet av EU-medel för Ramprogram för regionala företagsstöd i Västerbottens län.

Satsningarna ska leda till:

- Bevarande eller skapande av arbetstillfällen och nya företag.
- Utvecklingen av miljövänlig, effektiv och miljödriven affärsutveckling som stärker konkurrenskraften.
- Åtgärder som minskar klimatpåverkan, bidrar till energiomställning och ökad energieffektivitet.
- Insatser genom projektmedel och kommersiell service för bevarande och utveckling av en för medborgarna och näringslivet god tillgång till offentlig och kommersiell service. Om särskilda skäl föreligger kan åtgärderna även omfatta fackhandel.
- Integrering av jämställdhetsperspektivet.

Alla insatser inom den regionala projektverksamheten avser finansiering av det regionala tillväxtprogrammet och av detta sker medfinansiering av EU:s strukturfonder med cirka 80 procent, fördelat på Mål 2 Övre Norrland 31 procent, Interreg främst Botnia Atlantica 32 procent, Landsbygdsprogrammet 16 procent och 1 procent övrigt.

Åtterrporteringskrav gällande vissa länsstyrelser

12. Länsstyrelserna i län med självstyrelseorgan eller samverkansorgan ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan länsstyrelsen och självstyrelseorganet respektive samverkansorganet samt hur denna samverkan ser ut.

I Västerbottens län är Region Västerbotten den organisation som har det regionala utvecklingsansvaret. Då det gäller regional tillväxt och arbetet med det regionala tillväxtprogrammet sker samarbetet genom ett regionalt utvecklingsråd. Utvecklingsrådets roll är att diskutera regionens tillväxt- och utvecklingsfrågor i sin helhet. Utvecklingsrådet samlas ett par gånger per år och Länsstyrelsens ledning deltar. Det mer praktiska arbetet sker i en s.k. samsynsgrupp vars uppgift är att vara rådgivande vid Region Västerbottens regionala prioriteringar.

Här ingår förutom Länsstyrelsens ledning även tjänstemän från Länsstyrelsen som är ledamöter/delegater i EU-programmens styrkommittéer och strukturfondspartnerskap. Innan prioriteringarna sker genom samsynsgruppen har de ärenden som tas upp avseende mål 2 Övre Norrland sedan tidigare behandlats i en samråds- och prioriteringsprocess mellan strukturfondspartnerskapets sekretariat, Länsstyrelsen i Norrbotten och Region Västerbotten.

Förutom detta sker samverkan med Region Västerbotten genom informationsträffar, under året fyra stycken, med handläggare som jobbar med regional projektverksamhet. Tjänstemän från Länsstyrelsen har också deltagit i vissa av Region Västerbotten anordnade träffar med kommunernas näringslivssekreterare.

14. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska särredovisa de medel som erhållits från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt upptagna äldreanslaget 33:5 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000–2006, samt anslaget 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007–2013 för medfinansiering av bidrag avseende regionala företagsstöd i samband med utbetalning från anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Därutöver ska den del som i detta sammanhang utbetalats från länsstyrelsen i form av stöd redovisas. Utestående fordringar mot de myndigheter som disponerar äldreanslagen 33:5 och 1:4 redovisas i not till balansräkning.

Länsstyrelsen har under år 2009 erhållit 8 373 tkr från det under utgiftsområde 19 Regional tillväxt upptagna anslaget 1:4 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013 för medfinansiering av bidrag avseende företagsstöd. Länsstyrelsen har i motsvarande del utbetalat samma belopp från det regionalpolitiska anslaget 19:01:01 Regionala tillväxtåtgärder.

15. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska redovisa de regionala företagsstödens bidrag till det regionala tillväxtarbetet.

Arbetet med de regionala företagsstöden 2009 kommer att möjliggöra för företagen att investera 229 mnkr i tillväxtskapande framtidsåtgärder. De största investeringarna sker inom branscherna trä och skog, verkstad, turism, och företagstjänster med 52 mnkr, 35 mnkr, 26 mnkr resp. 25 mnkr.

Totalt beräknas åtgärdsåtgärder tillskapa 354 nya sysselsättningstillfällen, varav 159 för kvinnor och 195 för män.

Av beviljade stödmedel 83 mnkr har 60 mnkr (71,5 procent) satsats på företag i inlandet och 24 mnkr (28,5 procent) på kustföretag. 28 procent av antalet beviljade stöd har erhållits av företag med kvinnliga företagsledare (inklusive samägda företag) och 40 procent av antalet stödföretag har varit nystartade.

16. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Kalmar, Gotlands, Västra Götalands och Skåne län ska verka för en god tillgång till kommersiell och offentlig service i länet.

Länsstyrelserna ska redovisa och kommentera:

- vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts och vilka aktörer som deltagit i genomförandet,
- vilket finansiellt stöd, inklusive regionala projektmedel, som beviljats för utveckling av kommersiell service, samt
- vilka resultat genomförda insatser har haft för utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag.

- Vilka insatser som genomförts, hur insatserna genomförts och vilka aktörer som deltagit i genomförandet,

De insatser som har genomförts under året är:

- Deltagande i möten och seminarier för information om Länsstyrelsens olika uppdrag inom serviceområdet, exempelvis besök på 14 av länets 15 kommuner, möte med Region Västerbotten etc.
- Framtagande av ett kunskapsunderlag över offentliga servicens utformning i länet.
- Rådgivnings-/informationsinsatser, möten, telefonintervjuer etc. om Länsstyrelsens uppdrag att bevaka att samhällets behov av grundläggande betalservice tillgodoses. Insatserna har riktats mot kommuner, privatpersoner, företagare, LAG, pensionärsorganisationer, handikapporganisationer etc.
- Ett regionalt serviceprogram har utarbetats med stöd av ett brett partnerskap bestående av företrädare för kommuner, intresseorganisationer och näringsliv.
- Möte angående drivmedelsproblematiken på landsbygden. Inbjudna parter var återförsäljare av drivmedel, kommuner, Länsbygderådet, Landsbygdservice, några drivmedelsleverantörer samt Byamacken.

- Vilket finansiellt stöd, inklusive regionala projektmedel, som beviljats för utveckling av kommersiell service,

- Investeringsbidrag har under året beviljats med 2 033 tkr.
- Servicebidrag har beviljats med 475 tkr.
- Hemsändningsbidrag till kommunerna har beviljats med 1 674 tkr.

Länsstyrelsen har erhållit extra medel för att öka tillgängligheten till service i gles- och landsbygden varifrån;

- Länsstyrelsen har beviljat stöd via Kommersiell service – Investeringsbidrag till främst drivmedelsstationer med totalt 953 tkr under året och
- Länsstyrelsen har beviljat stöd till projektmedel som medfinansiering till Landsbygdsprogrammet med 545 tkr.

Under året har fyra projekt bedrivits i länet med syfte att främja servicen på landsbygden. Projekten har under 2009 beviljats 50 tkr från Länsstyrelsens regionalpolitiska anslag samt 667 tkr från Landsbygdsprogrammets åtgärd ”Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden”.

- Vilka resultat genomförda insatser har haft för utvecklingen av tillgång till kommersiell service för medborgare och företag.

Länsstyrelsens stöd till kommersiell service och de genomförda informationsinsatserna bidrar rimligen till att bevara de butiker och drivmedelsanläggningar som finns på landsbygden. Det regionala serviceprogram som har tagits fram under året och som ska genomföras i ett brett partnerskap under åren 2010–2013 bedöms ytterligare bidra till att servicen kan bevaras/utvecklas i gles- och landsbygder.

17. Länsstyrelserna i Jönköpings, Örebro, Gävleborgs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ska i egenskap av förvaltande och utbetalande myndigheter avseende programperioden 2000–2006 redovisa

- hur arbetet med att avsluta programperioden 2000–2006 genomförs och
- de fall där finansiella korrigeringar/skadestånd enligt artikel 39 i Rådets förordning (EG) nr 1260/99 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna förekommer.

Under år 2009 har avslutsarbetet huvudsakligen varit inriktat på att färdigställa slutrapporterna för Kvarken MittSkandia och Norra Periferin. Slutrapporterna för båda programmen har lämnats in till Ekonomistyrningsverket för revision inför upprättande av avslutsdeklaration.

Inget fall av finansiella korrigeringar/skadestånd finns att redovisa.

18. Från det under utgiftsområde 5 upptagna anslaget 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen, anslagsposterna 4 respektive 5 finansieras länsstyrelsernas i Norrbottens och Västerbottens läns uppgift att stärka Barentssamarbetet. Länsstyrelserna ska redovisa dels sitt eget deltagande i Barentssamarbetet, dels de insatser som länsstyrelserna gjort för att stödja andra aktörers deltagande i Barentssamarbetet. Kostnader och finansiering för verksamheten ska särredovisas med en uppdelning på insatsernas huvudsakliga inriktning.

Länsstyrelsen Västerbotten har utpekats som ansvarig myndighet för det regionala Barentssamarbetet tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbotten. Under verksamhetsåret har Länsstyrelsen beviljats 1 400 tkr för att utföra detta arbete. Pengarna har i huvudsak använts till eget deltagande, länsaktörers deltagande och framtagande av konkreta projekt. Se tabellen nedan.

Arbetet har delats in i fyra huvudsakliga områden:

- Deltagande i Barents regionråd och Barents regionkommitté
- Möjliggöra deltagande i de regionala arbetsgrupperna
- Stöd till framtagande av projekt samt stöd till övriga länsaktörer
- Bevakning av Östersjöfrågor och informationsinsatser

Barents regionråd och Barents regionkommitté

Under året har Barents regionråd sammanträtt vid två tillfällen. Det första mötet hölls i Bryssel under våren då det samtidigt arrangerades ett seminarium om Barents och regionens bidrag till det europeiska mervärdet. I oktober hölls det andra Regionrådsmötet i samband med utrikesministermötet i Murmansk. Under året har regionrådet och regionkommittén arbetat med att skapa förutsättningar för att genomföra delar av Barentsprogrammet för åren 2007-2013.

Barents regionkommitté har sammanträtt vid fyra tillfällen. Därutöver har ett antal extra möten i den så kallade ad hoc-gruppen genomförts. Gruppen har bland annat tagit fram underlag till en gemensam ansökan som Länsstyrelsen sedan har utarbetat inom ramen för Östersjöprogrammet.

Under 2009 har Barents regionråd sammanträtt vid följande tillfällen:

- 13 maj i Bryssel
- 14 oktober i Murmansk

Barents regionkommitté har sammanträtt vid följande tillfällen:

- 16-17 februari i Joensuu
- 12-13 maj i Bryssel
- 14-15 september i Oulu
- 13 oktober i Murmansk

Länsstyrelsen har deltagit i arbetet mot människohandel genom att delta i den regionala samordningsgruppen mot prostitution och människohandel.

Länsstyrelsen har fortlöpande kontakter med de nationella Barentssekretariaten i Norge och Finland och det internationella Barentssekretariatet i Kirkenes.

Arbetsgrupper

För närvarande finns fyra regionala arbetsgrupper inom områdena miljö, kommunikationer, ungdomsfrågor och ekonomiskt samarbete. Länsstyrelsen har kontinuerliga kontakter med de svenska representanterna i arbetsgrupperna för att vid behov kunna lyfta upp frågor till behandling i regionrådet och regionkommittén.

Ungdomsarbetsgruppen

Inom den regionala arbetsgruppen för ungdomsfrågor är Västerbotten för närvarande ordförande och verkar aktivt för att genomföra det regionala ungdomsprogrammet för åren 2007-2010. Ett samarbete med den nationella arbetsgruppen, Working Group on Youth Policy WGYP har inletts. Arbetsgruppen har också ett nära samarbete med Barents Regional Youth Council, BRYC. Arbetsgruppen har hjälpt till i genomförandet av BRYC:s event som i år hade temat fördomar och arrangerades i Arkhangelsk. Totalt deltog 58 personer varav 14 från Västerbotten och Norrbotten.

Under året har gruppen stöttat Barents builders som är ett pilotprojekt där målet är att öka antalet multilaterala projekt i Barents.

Under året har två arbetsgruppsmöten genomförts:

- 12-13 februari i Helsingfors
- 16-18 september i Arkhangelsk

Den 23-24 oktober arrangerades en ministerkonferens i Murmansk med fokus på ungdomsfrågorna i Barents där Länsstyrelsen deltog.

Västerbotten är representerat i Barents regionala ungdomsråd, BRYC som består av en representant från varje region samt en representant för ursprungsbefolkningarna. Enligt beslut i Barents regionråd ges årligen projektstöd från varje region för att täcka kostnaden för ungdomarnas deltagande.

Miljöarbetsgruppen

Den regionala arbetsgruppen för miljö har ett nära samarbete med den nationella miljögruppen. Miljöarbetsgruppen har träffats vid tre tillfällen under året - i Tromsö, vid en miljökonferens i Nordnorge, och under hösten i Arkhangelsk.

Utöver medverkan i de regionala arbetsgrupperna deltar Länsstyrelsen och länet i de gemensamma (nationella/regionala) arbetsgruppernas verksamhet inom områdena miljö/energi, hälsa och sociala frågor, forskning, utbildning och kultur. Vissa arbetsgrupper, exempelvis miljö, har ett nära samarbete med varandra och har gemensamma möten.

Räddningssamarbete

Den 8-9 september deltog Länsstyrelsen i Barents rescue, en övning som arrangerades i Murmansk Oblast. Övningen var inriktad på att lösa fem olycksscenarioer där huvudscenariot var en kärnteknisk olycka på Kolahalvön.

Projektstöd

Stödet till bilateralt och multilateralt projektsamarbete har stor betydelse för det kulturella utbytet och det mellanfolkliga samarbetet och är i många fall helt avgörande för västerbottniska aktörers deltagande i Barentssamarbetet. Näringslivs- och ungdomsfrågor är särskilt prioriterade områden. Projekt inom kultur och ungdom har stöttats och genomförts under året, bland annat Barents builders och Barents Library Conference, för att nämna några.

På uppdrag av Länsstyrelsen har en förstudie gjorts inom områdena skog, kommunal infrastruktur samt byggsektorn i ryska republiken Karelen samt en riktad insats inom skog i Komi. Syftet med förstudien är att undersöka rådande förutsättningar och intresset från näringslivet i länet inom de olika områdena.

Information

Länsstyrelsen agerar som sekretariat för de officiella länskontakterna kring vänlänsavtalet. Sedan 1998 finns ett kontor (Swedish Karelian Information and Business Centre) etablerat i Petrosavodsk som bl.a. samordnar aktiviteter mellan Västerbottens län och Karelska republiken. SKIBC sprider information om Västerbotten och vårt arbete inom ramen för Barentssamarbetet och hjälper till med kontakter i Ryssland för länsaktörer och företag.

Under året har Länsstyrelsen aktivt bevakat Östersjöstrategin och Nordlig dimension. För att sprida kunskap om Barentssamarbetet och Länsstyrelsens roll har en del informationsinsatser genomförts bland annat i samband med på Barents Library Conference och Pax Nordica.

Tabell Redovisning av anslag 5:11 i**Tkr**

Barents regionråd och regionkommitté	352
Stöd till arbetsgrupper	107
Deltagande och bevakning av Östersjösamarbete	4
Stöd till projekt i Barentsregionen	888
Totalt	1 351

Sakområde Infrastrukturplanering

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

De viktigaste prioriteringarna och insatserna

I Botniska korridoren-projektet arbetar Länsstyrelsen tillsammans med en rad andra aktörer för att få Botniska korridoren prioriterad som TEN-T projekt och för byggstart av Norrbotniabanan. Arbetet har bland annat fokuserat på norra Sveriges stora naturtillgångar och hur hela Sverige kan dra nytta av bättre infrastruktur för att vidareförädla dessa. Mottagare för budskapet är främst beslutsfattare på nationell nivå och på EU-nivå.

Länsstyrelsen driver UFNI-projektet där inlandsflygplatserna i Norrbotten och Västerbotten samt Region Västerbotten och Länsstyrelsen i Norrbotten deltar. Inom projektet arbetar vi för att få så bra flygförbindelser som möjligt till våra inlandsflygplatser.

Länstransportplanen och nationella infrastrukturplanen - Länsstyrelsen ansvarar fram till 2009-12-31 för länstransportplanen som därefter blir Region Västerbottens ansvar. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i Regionförbundets arbete med att ta fram en ny plan och för att övergången mellan de båda planerna ska bli så smidig som möjligt. Även en ny nationell infrastrukturplan har tagits fram under året och Länsstyrelsen har deltagit i denna process.

Bedömning av resultatet

Genom påverkansarbete med Botniska korridoren och Norrbotniabanan bidrar vi med ett positivt beslut om att börja bygga Norrbotniabanan under kommande planperiod. Vi har fått signaler om att en förhandlingsman för Norrbotniabanan kan komma att utses av regeringen vilket vore ett stort steg för projektet. Ett samlat yttrande har tagits fram där samtliga län från Gävleborg och norr ut ställer sig bakom ökade satsningar på Botniska korridoren i allmänhet och Norrbotniabanan i synnerhet. En delegation bestående av landshövdingarna kommer att besöka infrastrukturministern för att diskutera hur vi går vidare med frågan.

UFNI-projektet har efter påtryckningar mot Rikstrafiken lyckats få med två representanter i myndighetens kommande arbete med den framtida upphandlingen. Det är av yttersta vikt att ha representanter i detta arbete för att utveckla flygtrafikförsörjningen till vår del av landet.

Länsstyrelsens yttranden på remissen om länstransportplanen har fått stor genomslagskraft på det slutliga beslutet. Gällande den Nationella infrastrukturplanen är det för tidigt att säga om vi fått gehör för våra åsikter om mer satsningar på Botniska korridoren och bärighetshöjande åtgärder på våra mindre vägar.

När det gäller arbetet med kanalisationsstödet har de nationella bredbandsmöten som samlat länsstyrelser och regionförbund varit värdefulla för kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte. Endast fem ansökningar har kommit in till Länsstyrelsen under året vilket motsvarar ett stödbelopp på ca 792 tkr. Det är framför allt kommuner som sökt stödet. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Västerbotten informerat kommunerna om möjligheterna att söka stödet. En orsak till det låga intresset kan vara att kriterierna för att få stödet är ganska snäva.

Återrapporteringskrav för vissa länsstyrelser

26. Samtliga länsstyrelser med undantag av länsstyrelserna i Skåne, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län ska följa utvecklingen i länet inom IT-infrastrukturområdet, med särskild inriktning mot mindre tätorter och glesbygd. Länsstyrelserna ska övergripande redovisa sitt arbete.

Regionförbundet Västerbottens län har numera ansvaret för att driva utvecklingen av IT-infrastruktur i länet. Länets kommuner, landsting och näringsliv har sedan mitten av 90-talet samverkat i det regionala nätet AC-Net och erfarenheterna av det visar att det regionala nätet blir med åren allt viktigare för tillväxten och utvecklingen i länet. Regionförbundet Västerbottens län är projektägare för ett länsomfattande projekt; Storprojekt Fyran. Alla kommuner i Västerbotten deltar i arbetet och driver delprojekt med egna delprojektledare.

Länsstyrelsen följer IT-utvecklingen i länet, bland annat genom informationsmöten med projektledaren för Storprojekt Fyran. IT Västerbotten har också varit behjälplig i Länsstyrelsens uppdrag med att kartlägga utbyggnaden av IT-infrastruktur i länet, med särskild inriktning mot små orter och landsbygd. Vi har kartlagt vilka småorter som har optiska fiberkablar och vem i så fall som är nätägare.

I framtiden blir det sannolikt svårt för operatörerna att på kommersiella villkor bygga ut och uppgradera IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet i områden med få användare. Vi kommer att se större skillnader i tillgång och kvalitet mellan tätorter och områden utanför tätorter.

För att kunna tillgodose det förväntade ökade behovet av bandbredd och för att säkerställa en framtidssäker IT-infrastruktur är kapaciteten längre bak i näten fundamental. I områden som konverterar till "fast-GSM" finns behov av fiberkapacitet för att trygga den markbundna kommunikationen till/från mobiltelemasterna.

Sakområde Hållbar samhällsplanering och boende

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsens roll i den fysiska planeringen är att ge råd och underlag till kommuner och andra myndigheter som fattar beslut om mark- och vattenanvändning. Vi ska särskilt bevaka att riksintressen, miljö kvalitetsnormer samt frågor om hälsa och säkerhet och mellankommunal samverkan beaktas i planarbetet.

Enligt Plan- och bygglagen ska Länsstyrelsen även företräda och samordna samtliga statliga intressen.

En viktig uppgift är därför att utveckla, sammanställa och à jourhålla ett användbart planeringsunderlag som Länsstyrelsen, kommuner och andra behöver. Ett kvalitetssäkrat planeringsunderlag i GIS underlättar arbetet såväl internt som externt. Under året har vi intensifierat arbetet med digital tillgång till gällande detaljplaner, strandskydd och riksintressen. Även vår webbplats har förbättrats så att planeringsunderlaget är mer lättillgängligt.

Nästan alla av länets kommuner har fått bidrag från Boverket för översiktsplanering för vindkraft. Även Länsstyrelsen har fått medel från Boverket för planering för vindkraft. Projektets övergripande syfte och mål är att ta fram ett fördjupat kunskapsunderlag för vindbruket i länet så att en långsiktigt hållbar utveckling kan påskyndas och underlättas.

Då vi är i ett generationsskifte bland planerarna i länet samt då resurserna de senaste åren varit ytterst begränsade har behovet av rådgivning och sammanställt planeringsunderlag ökat. Länsstyrelsen har som mål att minst en gång vartannat år träffa tjänstemän och politiker i de kommuner som är stora till ytan men har liten befolkning. De större kommunerna besöker vi oftare.

Från den 1 juli har strandskyddsbestämmelserna ändrats så att Länsstyrelsen bl. a. fått en överprövningsroll.

De viktigaste prioriteringarna och insatserna

- Ökad rådgivning till kommunerna genom bl.a. regelbundna kontakter.
- Ärendehantering – mer arbete med detaljplaner i områden med stora konflikter som riksintresse för kulturmiljövård, trafikbuller eller dålig markstabilitet.
- PBL kompetenssatsning – Boverkets och länsstyrelsernas satsning.
- Planeringsunderlag och webb, bl.a. bättre underlag för nya strandskyddet och tillgång till digitala detaljplaner för internt bruk.
- Vindkraft.

Bedömning av resultatet

Länsstyrelsen har resursförstärkt sakområdet i form av personella resurser vilket har inneburit att rådgivningen till kommunerna har kunnat förbättras. Målet för antalet kommunbesök har ändå inte uppnåtts fullt ut. Vi har dock varit aktivare i regionala sammankomster som t ex anordnats av SKL/Region Västerbotten.

Komplexa och svåra bedömningar finns i pågående planer som varit på samråd eller utställning, framförallt där tillväxt och förtätningsplaner kommer i konflikt med de statliga intressen vi har att bevaka. Bristande kunskap eller erfarenhet inom detaljplanering genom den generationsväxling som pågår bidrar också till att kvaliteten på de planer som Länsstyrelsen granskar inte alltid är så hög. Det finns även brister i den formella hanteringen. För det mesta är kommunerna positiva till den hjälp de kan få av Länsstyrelsen till att avhjälpa bristerna.

Som ett led i kompetenssatsningen om PBL har Boverket i samverkan med länsstyrelserna genomfört utbildning för länsstyrelser och statliga myndigheter. Tanken är att denna kompetenssatsning nästa år ska involvera kommunerna.

Länsstyrelsen har påbörjat arbetet med ett förbättrat planeringsunderlag. Under året har arbetet koncentrerats på en översyn av befintligt regionalt underlagsmaterial med avseende på dess tillgänglighet, tillförlitlighet och ändamålsenlighet samt former på hur det kan aktualiseras. Vi har också initierat direktkontakt med länets kommuner för att få en bättre uppfattning om vilket planeringsunderlag som de efterfrågar och hur de förväntar sig att finna det.

För den interna handläggningen är tillgången till digitala detaljplaner viktig. Överenskommelse har träffats med Umeå kommun om tillgång till deras digitala arkiv över gällande detaljplaner. Lantmäteriets ARKEN nyttjas för andra kommuners detaljplaner. Återstår att komma fram till hur pågående planer ska hanteras.

När det gäller vår nya roll i strandskyddsarbetet har Länsstyrelsen internt omorganiserat arbetet för att på ett rationellt sätt kunna hantera den nya uppgiften att sköta den statliga kontrollen av kommunernas beslut. Samrådsmöten har genomförts med kommunerna för att bl a informera och diskutera det kommande arbetet inför 2010 då arbetet med LIS-områden, dvs landsbygdsutveckling i strandnära områden, kommer att uppta ett stort intresse. De flesta av länets kommuner har alltför inaktuella översiktsplaner, vilka kräver en genomgripande överarbetning där bl a strandskyddet får sitt utrymme. Då ett relevant kartunderlag är särskilt viktigt i både Länsstyrelsens och kommunernas strandskyddsarbete har Länsstyrelsen inlett arbetet med att ta fram ett digitalt kartunderlag för alla utökade strandskydd.

För att underlätta tillgängligheten till regionalt planeringsunderlag externt men även som en del i Länsstyrelsens rådgivning har sakområdet påbörjat förnyelse av webbplatsen.

Positivt är att översiktsplaneringen fått en nystart i hela länet genom Boverkets stöd till översiktsplanering för vindkraft. Det visar att de befolkningssvaga kommunerna har viljan att översiktsplanera men saknar resurser. Då planeringen för vindkraft görs som tillägg till översiktsplanen blir det problem med en inaktuell kommuntäckande översiktsplan. Detta fenomen kommer att accentueras ytterligare nästa år, då tillägg även ska utarbetas för "landsbygdsutvecklingsområden" som kan få vissa lättnader i strandskyddet.

Sakområde Energi och Klimat

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsen har en nyckelroll i det regionala omställningsarbetet till ett hållbart samhälle. Myndigheten ska utarbeta regionala strategier och utifrån dessa planera och genomföra åtgärder i samverkan med näringsliv, myndigheter, kommuner och andra organisationer.

Arbetet med energiomställning och klimatanpassning berör många olika samhällsområden och nödvändiga åtgärder ska i möjligaste mån genomföras inom den ordinarie verksamheten (ex. miljömålsarbete, näringslivsutveckling, jämställdhetsarbete, landsbygdsutveckling, kommunikationer, samhällsplanering och krisberedskap). Det gäller att kraftsamla inom alla verksamheter och använda olika verktyg, från myndighetsutövning till ekonomiska stöd, informationsinsatser och val av mötesplatser.

Länsstyrelsens samlade verksamhet och arbete inom energiomställning och klimatanpassning bedöms resultera i:

- Ökad helhetssyn i länets utvecklingsarbete.
- Ökat intresse för energi- och klimatfrågor i länet.
- Ökad konkurrenskraft i länet.
- Ökad samordning och samverkan i länet.

Viktiga prioriteringar och insatser under året:

- Öka det länsöverskridande samarbetet för energiomställning.
- Säkerställa hållbar produktion, tillväxt och förädling av biobränsleråvara från jord- och skogsbruk.
- Mer trä i byggandet för att få energieffektiva och klimatsmarta bostäder.
- Ökad kunskap hos länets aktörer genom utvecklad dialog mellan regional och lokal nivå.
- Främja hållbar utbyggnad av vindkraft genom bättre kunskapsunderlag.

Ökat länsöverskridande samarbete för energiomställning

Länsstyrelsen Västerbotten har under 2009 initierat ett ökat samarbete mellan länsstyrelserna i norra Sverige avseende energiomställning. Energimyndigheten stödjer initiativet och har efter inlämnad ansökan beviljat länsstyrelserna i Västernorrland, Jämtland, Norrbotten och Västerbotten totalt 2 mnkr i syfte att utveckla det länsöverskridande samarbetet.

Projektet/Energisamverkan Norr genomförs i nära samarbete med regionförbund, landsting, energikontor, kommuner, relevanta projekt och andra aktiviteter som pågår i norra Sverige.

Arbetet syftar till att:

- Höja medvetenheten om och nyttjandet av näringslivets kunnande inom energiområdet.
- Stimulera till helhetssyn, systemlösningar och samverkan mellan företag och mellan företag, samhälle och forskningsinstitutioner.
- Stimulera utvecklingen av verktyg för framgångsrik information, marknadsföring och demonstrationsobjekt.

- Identifiera och utveckla effektiva former (samordningsvinster, tydliggöra roll- och ansvarsfördelning och undvika dubbelarbete) för det regionala energi- och klimatstrategiska arbetet.

Ökad kunskap genom utvecklad dialog mellan regional och lokal nivå

Länsstyrelsen har den 21-27 september 2009 arrangerat SEE - Umeå hållbarhetsvecka för social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling. Aktiviteten är ett samarrangemang mellan Länsstyrelsen, Västerbottens läns landsting, Umeå kommun, Umeå universitet, Hållbart resande i Umeåregionen, Umeå C och Nolia AB. Syftet är att skapa en mötesplats för att kunna bilda nätverk, sprida information och inspirera till ökad satsning på hållbarhet inom företagande, offentlig sektor samt hos människor med ideellt och privat engagemang. Under hösten 2009 har Länsstyrelsen också i samarbete med energikontor och regionförbund påbörjat en riktad satsning mot länets kommuner och näringsliv kallad *Norr- och Västerbottens Energi- och klimatoffensiv (NVEKO)*. Rekrytering av projektledare och projektanställda pågår.

Säkerställa hållbar produktion, tillväxt och förädling av biobränsleråvara från jord- och skogsbruk

Länsstyrelsen Västerbotten driver projektet *Bioenergigårdar i ett nytt landskap* där förutom privata markägare och energibolag även flera intresseorganisationer, statliga myndigheter, kommuner, universitet och forskningsstiftelser deltar. Det är ett demonstrationsprojekt för nya arbetsformer, ny teknik, samverkansformer mellan producenter, användare, etc. Det har också en forsknings- och utvecklingsdel som tillsammans med marknadsnära aktiviteter gör detta till ett demonstrationsprojekt.

Projektet har som mål att etablera produktionsområden för skogs- och åkerbränsle. I samverkan med deltagande skogs- och jordbruksföretag ska en effektiv organisation skapas för att etablera, sköta, skörda och hantera biobränsleråvara och ett fungerande avtalssystem utarbetas mellan berörda parter, inklusive entreprenörer. Projektet har nu kommit till den fas där konkreta resultat kan uppvisas, och i september uppnåddes och passerades det årliga målet på 100 GWh.

Mer trä i byggandet för energieffektiva och klimatsmarta bostäder

Länsstyrelsen Västerbotten har under året samordnat och samarbetat med ett flertal universitet, forskningsinstitut, länsstyrelser, regionförbund, kommuner, företag och byggprojekt i ett landsomfattande projekt kallat *Trästad 2012*. Det handlar om att öka kunskapen om det moderna byggandet i trä genom rationella och klimateffektiva byggsystem. Fler träbyggnader i stadsdelarna kan bli ett av resultaten med fler jobb, nya och växande företag samt ökad export som följd. Råvaran trä är en av länets viktigaste tillgångar, skogsindustrin en viktig näring och utvecklingen av träbyggandet anses betydelsefullt, inte minst sett ur ett miljöperspektiv. Inom projektets ram genomförs insatser av pilotkaraktär tillsammans med lokala och regionala aktörer och resultaten kommer att förmedlas vid seminarier i hela landet.

Främja hållbar utbyggnad av vindkraft genom bättre kunskapsunderlag

I maj ansökte Länsstyrelsen om stöd hos Boverket för ett vindkraftsprojekt kallat *Vindbruk i Västerbottens län*. Projektstöd beviljades under hösten. Styrgrupp och projektledargrupp har formerats och haft sitt första möte. Referensgrupp håller på att bildas. Projektets övergripande syfte och målsättning är att ta fram ett fördjupat kunskapsunderlag för vindbruket i länet så att en långsiktigt hållbar utveckling kan påskyndas och underlättas till gagn för ett övergripande regionalt utvecklingsarbete. Arbetet kommer att bedrivas tvärsektoriellt - flera enheter inom myndigheten kommer att vara delaktiga. Med utgångspunkt i en helhetssyn på landskapet kommer bland annat omvärlds-, landskaps- och konfliktanalyser att genomföras.

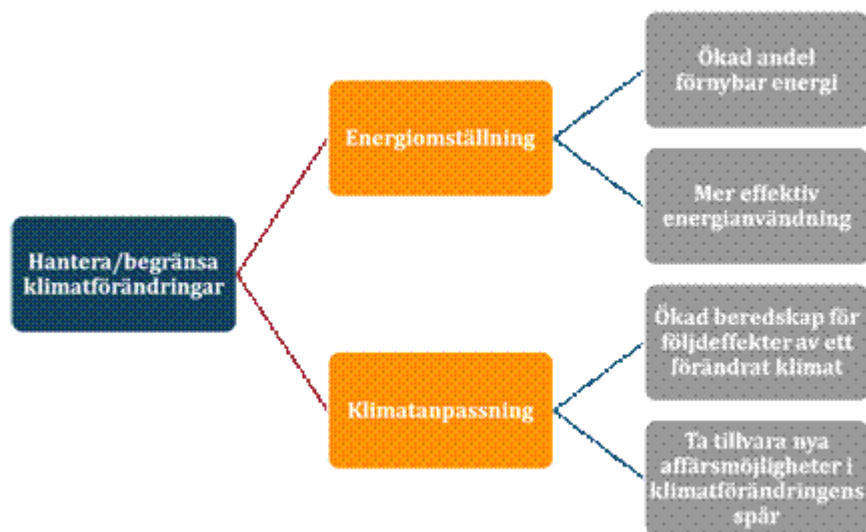
Återrapportering till samtliga länsstyrelser

36. Länsstyrelserna ska redovisa

- insatser för att konkretisera arbetet med regionala klimat- och energistrategier genom att planera och genomföra insatser och åtgärder i samverkan med berörda aktörer för att uppnå minskad klimatpåverkan och ökad energieffektivitet, samt
- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete.

I Västerbotten påbörjades tidigt åtgärder för att hantera klimatförändringar. Även om länet uppvisat en relativt gynnsam utveckling, kvarstår ett omfattande förändringsarbete.

En utmaning är att *förbereda* samhället för ett förändrat klimat och dess följd effekter (klimatanpassning), samtidigt som klimatförändringarna måste *begränsas* genom minskade utsläpp av växthusgaser (energiomställning).

Under året har Länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten i samarbete med regionförbund och energikontor påbörjat en satsning som fått namnet NV EKO (Norr- och Västerbottens Energi- och KlimatOffensiv). Tanken är att Sveriges två nordligaste län ska förenas i en offensiv för att minska regionens klimat- och miljöpåverkan, stärka och utveckla näringslivet samt bidra till en hållbar utveckling.

Det handlar i NV Eko även om att förstärka och sammanlänka befintliga nätverk, aktivera regionala och lokala aktörer, lära av goda exempel, samt inte minst att utveckla verkningfulla och processinriktade arbetsformer för energi- och klimatplanering (som t ex kan innehålla kommunövergripande samarbeten) och att utveckla bra planerings- och strategiverktyg.

Projektet innehåller ett stort inslag av riktad informations- och kunskapsspridning till länets kommuner, näringsliv och dess organisationer. Det kommer bl.a. att samarbeta med de kommunala energi- och klimatrådgivarna, de kommunala näringslivsfunktionerna och pågående projekt och program inom energi- och miljöområdet.

En annan viktig aktivitet under året i syfte var SEE, Umeå Hållbarhetsvecka. SEE utgör en levande mötesplats för social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling och är ett samarbete mellan Nolia AB, Länsstyrelsen Västerbotten, Västerbottens läns landsting, Umeå kommun, Umeå universitet, Hållbart resande i Umeåregionen och Umeå C. Under hållbarhetsveckan skapas nätverk, sprids information, och hållbara aktörer lyfts fram som inspiration till ökad satsning på hållbarhet inom företagande, offentlig sektor samt för ideellt och privat engagemang.

Sakområde Kulturmiljö

Åtterrporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

38. Länsstyrelserna ska för verksamheten inom området kulturmiljö:

- kortfattat och översiktligt redovisa en bedömning av länsstyrelsens arbete,
- redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året (max fem stycken), samt
- redovisa en kortfattad och översiktlig bedömning av länsstyrelsens resultat.

Arbetet har genomförts i enlighet med det av Länsstyrelsen antagna strategidokumentet för kulturmiljöverksamheten i länet 2007-2011; Västerbotten genom tiderna III.

Följande insatser har prioriterats under året

1. Informationsportaler

- Sevärt, en modell för regional kulturarvsturism som innefattar en webbplats, drygt 20 naturrum/kulturrum, skriftserie, guideböcker på fyra språk och cirka 300 informationsskyltar i länet. Som ett led mot ett utökat tvärsektorieellt arbete har sakområdet kulturmiljö under 2009 tagit initiativ till att samordna Länsstyrelsens utåtriktade informationsbehov för såväl kulturmiljöer som naturmiljöer via Sevärt. I projektet, som har arbetsnamnet KulNaTur, deltar även länsturismen.

- Hålla Hus, en regional informationscentral för byggnadsvård som baseras på en webbplats, utställningar på respektive museum, informationsblad och mindre utställningar i alla länets kommuner. Syftet är allomfattande vägledning till allmänhet, fastighetsägare, hantverkare med flera samt att underlätta respektive institutions informationsarbete.

- Spår av 10 000 år, kunskapsuppbyggnad för det historiska landskapet med inriktning mot kulturlandskap, fornlämningar och arkeologi. Även här syftar arbetet till att genom vägledande information; utställningar, föreläsningsserier och uppbyggnad av en webbportal, öka förståelsen för och kunskapen om kulturlandskapet och fornlämningar hos allmänheten, fastighetsägare och skogsnäringen och därmed minska skador i dessa miljöer. Arbetet sker i samarbete med länets tre museer. Tjänstemän från Länsstyrelsens sakområde kulturmiljö ingår i de tre arbetsgrupperna. Länsstyrelsen har beviljat medel till de tre informationsportalerna med bidrag från kulturmiljöanslaget 7:2.

2. Kommunbesök

Utifrån bland annat strategidokumentets konstaterande att utökad information gentemot allmänheten och kommuner bör prioriteras har sakområdet kulturmiljö utvidgat sitt deltagande i länsstyrelsegemensamma kommunbesök.

3. Riksintresseöversyn

Under 2009 har en större revidering av riksintressebeskrivningen för centrala Umeå slutförts i syfte att förtydliga riksintresset och skapa ett bättre planeringsunderlag. Arbetet har utförts i samråd med Umeå kommun. Bakgrunden är att innebörden av riksintresset visat sig vara svårförståelig.

4. Projektverksamhet

KULT -projektet som bedrivits under året är delvis en fortsättning på det tidigare projektet regionala landskapsstrategier, vars mål var att ta fram en ny modell för samverkan om fjällfrågor. Kult-projektets övergripande syfte har varit att vidareutveckla samverkansmodellen genom ett gemensamt arbete kring kulturmiljöer i Kultsjödalen, Vilhelmina kommun. Utgångspunkterna var: varför förfaller kulturmiljöer, kulturmiljöers betydelse för tillväxt och utveckling, betydelsen av lokala nätverk, lokalt entreprenörskap och företagande, alternativa finansieringsvägar för upprustning och skötsel av kulturmiljöer, organisation av renoverings- och skötselarbete, tillgängliggörande och synliggörande av kulturmiljöer samt hur långsiktiga lösningar uppnås. Inom ramen för projektet inventerades områdets kulturmiljöer och en av dessa rustades upp. Lokal arbetskraft, skolan och bygdens ungdomar deltog i arbetet.

5. Märkesåret 2009

I norra Sverige genomfördes Märkesåret 2009 som ett samarbetsprojekt mellan Västerbottens och Norrbottens län. Sakområdet kulturmiljö ingick i den arbetsgrupp som planerade länsstyrelseaktiviteterna under året, vilka kulminerade i slutet av augusti med besök av bland andra kungaparet och kronprinsessan.

Bedömning av resultatet

Huvuddelen av arbetet har skett i överensstämmelse med strategiprogrammet. En för sakområdet naturlig följd, men också osäkerhetsfaktor, är att av det grundläggande arbetet sker i samarbete med och som uppdrag till länets museer. Det gäller framför allt det framtidsinriktade utvecklingsarbetet med de tre informationsportalerna. Detta arbete har under året fungerat bra och utomstående samarbetsparter har visat engagemang och utvecklingsbenägenhet.

Det utvidgade deltagandet i länsstyrelsegemensamma kommunbesök har resulterat i bättre förståelse för arkeologiska ärenden i planprocessen samt att två kommuner nu har tillgång till fornminnesregistret FMIS.

Revideringen av riksintresset centrala Umeå har inneburit en stor arbetsinsats och samarbete med Umeå kommun. Kontakterna med kommunen har dock bekräftat det sedan lång tid välkända förhållandet att Länsstyrelsen och kommunerna ofta tolkar riksintressebegreppet på olika sätt och att instrumentets inneboende otydligheter är en källa till återkommande problem.

Kultprojektet har genomförts med gott resultat. Det har inneburit kontakter med många och för Länsstyrelsen ovanliga samverkansparter. Modellen kan förväntas komma till användning inom andra geografiska områden där engagemang och samsyn är en förutsättning för olika lokala utvecklingsprojekt.

Sakområdet kulturmiljös deltagande i evenemangen kring Märkesåret 2009 var, sett i ett riksperspektiv, ett ovanligt engagemang; kulturmiljöenheterna vid andra länsstyrelser deltog i mycket ringa utsträckning. För länets del har arrangemangen resulterat i ett brett folkligt intresse som fördjupat förståelsen för krigshändelserna 1809.

Sakområde Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsen har under året genomfört ett antal tillsyns- och uppföljningsbesök i länets kommuner. Genom detta har tillsyns- och uppföljningsbesök genomförts i samtliga kommuner i länet under de senaste tre åren. En strävan har varit att samordna tillsynen enligt Lag om skydd mot olyckor och uppföljningen enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap. Genom tillsynsarbetet har Länsstyrelsen skaffat sig en bättre bild av situationen i länets kommuner som kommer att ligga till grund för fortsatt tillsyn och andra aktiviteter för att öka trygghet och säkerhet i länet.

Länsstyrelsen Västerbotten har med anledning av den nya influensan A(H1N1) arbetat intensivt med att samordna pandemiberedskapen i länet. Vi har ett nära samarbete med Smittskyddsenheten vid Västerbottens läns landsting och samverkar kontinuerligt för att sprida influensarelaterad information till samhällsviktig verksamhet. Länsstyrelsen anordnar regelbundna informationsmöten för länets kommuner och Regionala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor samt särskilda informatörmöten för att samordna information till allmänheten. Genom detta arbete har vi bidragit till att öka medvetenheten om pandemi och vikten av att genomföra en adekvat pandemiplanering i samhällsviktig verksamhet. Samtliga kommuner i länet har nu någon form av pandemiplanering. Under året har också rutiner för samverkan under kris formaliserats inom Regionala rådet för krisberedskap och skydd mot olyckor. I och med pandemiarbetet har Regionala rådets förmåga att verka som samverkansforum under kris ökat.

Under året har Länsstyrelsen i sin roll som stödlän vid kärnteknisk olycka tagit en mer aktiv del i kärnkraftlänens samverkan. En kunskapsuppbyggnad inom detta område har skett under året och en tvådagars övning genomförts där länets kommuner, det regionala krishanteringsrådet m.fl. deltog.

Länsstyrelsens samverkan med de sex nordliga länen, Nordsam, inom sakområdet har fortsatt och utvecklats under året. Ett exempel på konkret resultat av samverkan är möjligheten att delta i varandras övningar utifrån konceptet ”planera en och delta i sex”. I samverkan med Länsstyrelsen Norrbotten har en samverkanskonferens genomförts för bägge länens räddningstjänster.

Länsstyrelsen har genomfört en WIS-utbildning (Webbaserat informationssystem) för länets kommuner samt två WIS-övningar. Länsstyrelsen har begärt in och sammanställt uppgifter från deltagarna i Regionala krishanteringsrådet om planerade utbildningar och övningar i länet som gjorts tillgänglig för rådets samtliga aktörer.

Under året har Länsstyrelsen genomfört en översyn av krishanteringsorganisationen inkl TiB-funktionen (Tjänsteman i beredskap) och revidering av krisledningsplanen. En ny ledningsgrupp är beslutad som har fått utbildning och övning.

Återrapporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

40. För att ytterligare förbättra uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning, analys och värdering av kommunernas förmågebedömningar enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska bedöma i vilken utsträckning enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat de extraordinära händelser som kan inträffa i fredstid samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Tolkning av uppdraget

Av 2 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, framgår att kommuner och landsting ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Då kommuner och landsting enligt lagen inte har ett uppdrag att genomföra förmågebedömningar har Länsstyrelsen tolkat uppdrag 40 som att vi ska sammanställa, analysera och värdera kommunernas och landstingets risk- och sårbarhetsanalyser.

Avgränsning

Länsstyrelsen har begärt in risk- och sårbarhetsanalyser från Västerbottens läns landsting och länets 15 kommuner. Länsstyrelsens analys av inkomna risk- och sårbarhetsanalyser är översiktlig och värderar endast de stora dragen. Detta på grund av att det ännu inte finns några lagstadgade riktlinjer för hur kommunernas och landstingets redovisningar ska se ut eller för vad de ska innehålla.

Andelen risk- och sårbarhetsanalyser

Landstinget och 11 av länets 15 kommuner har lämnat in en risk- och sårbarhetsanalys till Länsstyrelsen. Av de kommuner som inte har inkommit med en risk- och sårbarhetsanalys anger två att arbetet med att sammanställa en verksamhetsövergripande risk- och sårbarhetsanalys pågår och att analyserna beräknas vara färdigställda under 2010. De resterande två kommunerna har inte lämnat några uppgifter om arbetsläget när det gäller risk- och sårbarhetsanalys. En av dessa har dock lämnat in en översiktlig riskinventering där sannolikhet och konsekvens skattas för ett antal extraordinära händelser.

Övergripande bedömning av inlämnade risk- och sårbarhetsanalyser

Utgångspunkter för Länsstyrelsens bedömning är att en sammanställd risk- och sårbarhetsanalys ska omfatta hela verksamheten med fokus på de verksamheter som bedriver samhällsviktig verksamhet, beskriva vilka hot och risker som finns, sannolikhet och konsekvens för dessa, konsekvenser för den egna verksamheten, förmåga att hantera identifierade risker och förslag till åtgärder kopplade till analysens resultat.

Landstingets risk- och sårbarhetsanalys bedöms vara en i huvudsak väl genomarbetad analys. De 11 kommunala risk- och sårbarhetsanalyserna skiljer sig åt när det gäller kvalitet, innehåll och upplägg. Länsstyrelsens bedömning är dock att samtliga kommunala risk- och sårbarhetsanalyser har vissa brister och att en majoritet av kommunerna befinner sig i ett inledande skede när det gäller arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

De områden där kommunerna generellt sett kan utveckla sitt arbete är främst beskrivning av konsekvenser för den egna verksamheten, förmåga att hantera identifierade risker och förslag till åtgärder kopplade till resultatet av analysen.

41. Länsstyrelsernas tillsyn över kommunerna, inom ramen för området skydd mot olyckor, ska bedöma och främja kommunernas förmåga att leva upp till de nationella målen samt de verksamhetsmål och de särskilda skyldigheter som framgår av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen ska inriktas så att den kan samordnas med den uppföljning som ska ske av kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem enligt avtalet mellan staten och Sveriges kommuner och landsting. Länsstyrelserna ska redovisa en sammanfattande bedömning av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Länsstyrelsen bedömer att tillsynsverksamheten enligt lagen om skydd mot olyckor fortfarande är under utveckling i många kommuner. Kommunerna genomför tillsynsbesök avseende den enskildes brandskydd men endast ett fåtal kommuner har genomfört tillsyn med avseende på den enskildes skyldighet att hålla livräddningsutrustning för livräddning vid annan olycka än brand. Flera kommuner saknar resurser för att kunna bedriva tillsynsverksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Eftersom riktlinjer saknas för vad som ska bedömas vara ”i skälig omfattning” sker bedömningen av nivån på brandskyddet i flera kommuner inte utifrån fastställda kriterier utan utifrån den enskildes tillsynsförrettarens värdering. Vissa kommuner har påbörjat tillsynen av de anläggningar som omfattas av bestämmelserna i lagen om skydd mot olyckor, 2 kap 4 §, om farlig verksamhet. Länsstyrelsen bedömer dock att ytterligare kunskap behövs i kommunerna. Staten bör därför utveckla sin tillsynsvägledning för att kommunerna ska kunna bedriva 2:4-tillsynen på ett tillfredsställande och likvärdigt sätt.

Olycksutredningar genomförs i liten utsträckning i kommunerna. Dock finns ambitionen att lära sig mer och att utveckla metoderna för att genomföra sådana. Det är rimligt att anta att vissa mindre kommuner inte på egen hand kommer att kunna upprätthålla den kompetens som krävs för att utreda mer komplicerade olyckor, utan att detta arbete måste utvecklas i samverkan mellan flera kommuner.

Länets kommuner arbetar i varierande omfattning för att uppfylla lagens krav att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. I vissa kommuner finns ett utvecklat samarbete mellan olika förvaltningar för att lyfta upp risker och förebygga olyckor. Ett mindre antal kommuner samarbetar med externa aktörer.

För att underlätta för enskilda att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen genomför kommunerna utbildningar samt ger information vid tillsynsbesök och via hemsidor. Vissa kommuner informerar även via sin informationstidning eller motsvarande.

Sotningsverksamheten genomförs i stort sett tillfredsställande i kommunerna. Brandskyddskontroller utförs men inte i tillfredsställande omfattning. Många kommuner har en upphandlad entreprenör som sköter sotning och brandskyddskontroll och i flera fall brister kommunerna i sin uppföljning av verksamheten.

Alla Västerbottens kommuner har handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor för föregående mandatperiod. Fyra kommuner har ännu inte lämnat handlingsprogrammen för innevarande mandatperiod för remiss till Länsstyrelsen.

Några kommuner upplever problem med att rekrytera personal till deltidskårerna. Under året har flera kommuner gjort neddragningar i utryckningsorganisationerna vilket har inneburit en försämring av såväl skyddet i de enskilda kommunerna som för den totala beredskapen i länet. En del kommuner har försökt kompensera detta genom att införa olika system med så kallad första insatsperson för att förkorta tiden från larm till att första person från räddningstjänsten är på plats vid olyckan.

Sakområde Naturvård, miljö- och hälsoskydd

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

De viktigaste insatserna

Länsstyrelsens verksamhet inom sakområdet är vittomfattande och har många beställare, alltifrån regering och centrala verk till kommuner företag och allmänhet. Av myndighetens ca 230 årsarbetskrafter utförs ca 88 inom sakområdet. Verksamheten är helt beroende av att arbetsuppgifterna finansieras av sakanslag, till största delen från Naturvårdsverket. Länsstyrelsen bedömer att verksamheten under året har fungerat tillfredsställande och med bra resultat.

Särskilt viktiga områden som prioriterats 2009 är: Arbetet med vattenförvaltning, revideringen av det regionala miljöövervakningsprogrammet, prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet (inklusive vindkraft), rovdjursförvaltning samt samverkan i naturvårdsfrågor.

Vattenförvaltning

Under året har arbetet med att förbättra bedömningarna av vattenförekomsternas status fortsatt. Bland annat genom verifieringsstudier av de modeller som ligger till grund för statusbedömningen och genom utökad provtagning och insamling av ny information som t ex fiskförekomst och fysisk påverkan av vattendrag. Ny information om status och påverkan i länets vattenförekomster har även kommit in via det samråd som utfördes under våren. Alla bedömningar på vattenförekomsternas status och påverkan lagras i databasen VISS (VattenInformationssystem Sverige) som även är tillgänglig för allmänheten. Det nya underlaget har sedan använts för att revidera förslagen till åtgärder i de vatten som riskerar att inte uppnå god status till 2015.

I samarbete med Länsstyrelsen i Norrbotten och Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt samt Regionförbundet Västerbotten och Kommunförbundet i Norrbotten bedrivs sedan 2006 projektet "Vattensamverkan Norr". Projektet syftar till att stödja utvecklingen av samverkansorgan (vattenråd) för det lokala och regionala arbetet med vattenförvaltning inom Bottenvikens vattendistrikt. Idag har totalt 6 av 6 planerade vattenråd bildats. I vattenråden deltar representanter från stat och kommun, näringsliv, organisationer och intresseföreningar.

Miljöövervakning

Under 2007 till 2009 har det regionala miljöövervakningsprogrammet reviderats. Inriktningen har varit att kunna följa förändringar i miljötillståndet med utgångspunkt från de miljöproblem och framtida hot som har bedömts relevanta för länet. Övervakningen av fjäll- och kustmiljöer är särskilt angelägen i Västerbottens program liksom delprogram för att bättre följa upp vattendirektivet, svara mot miljö kvalitetsnormer och förbättra underlaget för den nationella och regionala miljömålsuppföljningen. Programmet ska också kunna följa upp klimatförändringar och övervaka biologisk mångfald. Programmet har granskats och godkänts av Naturvårdsverket 2009.

Miljöprövning/ Miljötillsyn

Miljömålen ligger till grund för prioritering och påverkar strategin för tillsyn och tillsynsvägledning. Mest resurser läggs på aktiviteter som bedöms göra stor miljönytta. Gällande de anläggningar där Länsstyrelsen har tillsynen används en prioriteringsmodell för att avgöra vart tillsynsresurserna ska läggas. Prioriteringsgrunder är faktisk miljöpåverkan, nationella och regionala miljömål samt hur verksamhetens egenkontroll fungerar. Utifrån prioriteringen har tillsynsbesök gjorts på de anläggningar med störst risker vilket bör ge stor miljönytta och kunna bidra till miljömålsuppfyllelse.

I arbetet med miljöprövningar har handläggningstiderna kunnat kortas väsentligt, bl a med hjälp av processkartläggning och ständiga förbättringar, trots att antalet ärenden ökat något jämfört med 2008. I en genomförd kundundersökning får Länsstyrelsen ett bra omdöme från ”kunderna”.

I länet finns flest nystartade gruvor i landet. Flera av dessa har under året haft problem som orsakat miljöstörningar och krävt stora tillsynsinsatser från Länsstyrelsen. Dessa insatser har varit viktiga för att komma tillrätta med problemen.

Rovdjursförvaltning

Länsstyrelsen har under de senaste åren arbetat intensivt med att bygga upp en rovdjursförvaltning som ska klara såväl ökande rovdjursstammar som de frågeställningar som ökar ute i samhället kring dessa frågor. Rovdjursarbetet på Länsstyrelsen omfattar idag ca 8 årsarbetskrafter och involverar ca 30 personer inom Länsstyrelsen på flera enheter. Arbetet innefattar kunskapsuppbyggnad (inventeringar, projekt, etc), extern samverkan, informationsarbete och beslutsfattande i ärenden och planer. Det externa kommunikations- och samverkansarbetet är omfattande mot samebyar, intresseorganisationer (jakt, naturvård, friluftsliv etc), kommuner, polis, forskningsinstitutioner, centrala myndigheter, allmänheten med flera.

Under 2009 har Länsstyrelsen deltagit i arbetet med den nya rovdjurspropositionen och efterföljande regeringsuppdrag som senare ledde till den nya rovdjurslagstiftningen som började gälla 1 januari 2010. Länsstyrelsen har under året även genomfört ett stort arbete med att utveckla samverkan med samebyarna i försök att hitta lösningar för de problem som finns för rennäringen. Arbetet med att ta fram sk samebyvisa rovdjursplaner, upplevs av alla parter som ett starkt framgångskoncept i det fortsatta rovdjursförvaltningsarbetet. Genom direkt samverkan mellan myndighet och den part som påverkas av myndighetens beslut skapas tydlighet och öppenhet och en väg för rak kommunikation och ökat förtroende. Modellen är tänkt att användas vid genomförande av ytterligare ett par planer under 2010.

Länsstyrelsen har som vanligt genomfört inventeringar av lo, järv och varg vilket ger en god kunskap av rovdjursstammarna i länet. Inventeringarna är det viktigaste underlaget för regionala och nationella beslut om förvaltningen av rovdjursstammarna. Detaljerad kunskap om rovdjursföreningarna är också en förutsättning för fördelningen av den kompensation samebyarna får till följd av rovdjursskador.

Som en direkt följd av årets inventeringar har det startats en utredning om hur järvarnas utbredning ner i skogslandet ska kunna dokumenteras/inventeras i framtiden.

Samverkan i naturvårdsfrågor

Länsstyrelsen har under flera år arbetat med att stärka samverkan mellan myndigheten och de aktörer som på olika sätt verkar i naturvårdsarbetet eller påverkas av myndighetens arbete med naturvård. Många naturvårdsfrågor är kontroversiella som exvis rovdjur, reservatsbildning, jakt etc. och innebär ofta att det finns många uppfattningar om hur saker ska vara samt att myndighetsarbetet även direkt påverkar många människors vardag.

Arbetet med att kommunicera naturvårdsarbetet är därför en prioriterad arbetsuppgift för Länsstyrelsen. Under året har en stor del av personalen inom naturvårdsenheten genomgått Naturvårdsverkets kurs ”dialog för naturvården”.

Under 2009 har Länsstyrelsen i arbetet med förvaltning av skyddade områden samverkat med markägare, lokala entreprenörer och organisationer för skötselarbeten motsvarande ca 750 000 kronor årligen för ingångna skötselavtal i skyddad natur. Det handlar om vedhuggning, renhållning eller skötsel av naturslag. Delaktigheten ger möjligheter till viss utkomst och bidrar till att höja acceptansen och känslan för de naturskyddade områdena.

Länsstyrelsen har under året inlett träffar med kommunledningarna i de fyra fjällkommunerna i syfte att ta fram en gemensam syn på fjällförvaltningsfrågorna. Länsstyrelsen har anmält intresse till miljödepartementet om att få bli försökslän för de planerade försöken med kompletterande metoder för skydd av skog (Komet). Länsstyrelsen fick i slutet av året besked att länet blir ett av fem försöksområden i landet. Arbetet kommer att bli en viktig åtgärd för att öka dialogen och acceptansen för skydd av skog mellan myndigheten och markägare.

Länsstyrelsen har genomfört ett flertal åtgärder kring samverkan i rovdjursfrågor. Det har handlat om internutbildningar, utvecklingsprojekt med två samebyar samt inventeringssamverkan med jägarförbundet och ornitologiska föreningar.

Under året har Länsstyrelsen arbetat mer aktivt med samverkan mot polis och åklagare i uppföljning av de jakt-, fiske- och terrängkörningsbrott som polisanmälts. Av ca 30 anmälda brott har 6 avgjorts i domstol. Av dessa har hälften gett fällande domar vilket är fler än tidigare år. Fällande domar har en viktig förebyggande effekt och bör på sikt minska överträdelserna. Det ökade samarbetet med polis och åklagare har också medfört att Länsstyrelsen bättre kunnat prioritera sina tillsynsinsatser.

Åtterrappporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

43. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljökvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska ta fram tillsynsvägledningsplaner och genom tillsynsvägledning förbättra förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna. Arbetet med tillsynsvägledning ska bland annat ske genom regional miljösamverkan.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- eventuella brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen och åtgärder för hur dessa brister kan åtgärdas,
- hur den regionala miljösamverkan har bedrivits,
- på vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen, samt
- viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt.

Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

- Eventuella brister i den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen och åtgärder för hur dessa brister kan åtgärdas

Uppföljning av kommunernas tillsyn

För att följa upp den kommunala tillsynen genomför vi regelbundna kommunbesök.

Målsättningen är att besöka ett par kommuner per år. Under 2009 har Norsjö kommun och Dorotea kommun besökts. Vid besöken granskar vi bl.a. hur kommunerna planerar och genomför sin tillsyn samt vilka resurser och vilken kompetens de har att tillgå.

Brister och vägledningsbehov som kommer fram vid besöken sammanställs och rapporteras till respektive kommun.

I länet finns ett antal överlåtelsebeslut som innebär att kommunerna själva svarar för tillsynen av B-verksamheter. Dessa överlåtelsebeslut är ibland gamla och otydliga vilket försvårar genomförandet och uppföljningen av denna tillsyn. Därför har vi börjat se över samtliga överlåtelsebeslut i länet. Arbetet kommer att slutföras under våren 2010.

Miljöfarlig verksamhet (förutom täkter)

I Länsstyrelsens egna tillsynsverksamhet måste regel- och utifrånstyrd tillsyn prioriteras framför den vi själva initierar. Därför lägger vi mindre tid på ärenden som inte bedöms vara betydelsefulla ur miljösynpunkt.

EBH

Föreorenade områden är ett komplext område med relativt små resurser för tillsyn. Resursbristen inom den kommunala tillsynen beror bland annat på att det är svårt att ta ut tillsynsavgift för föreorenade områden eftersom ansvarsförhållandena ofta är komplicerade. I vissa fall har också efterbehandling en låg prioritet bland övriga tillsynsområden. Utöver den begränsade resurstillgången hos kommunerna och områdets komplexitet, kan rollfördelningen och tillsynsansvaret vara otydligt mellan kommun och länsstyrelse.

Som en följd av de brister som identifieras i den operativa tillsynen kan ambitionsnivån inom den kommunala tillsynen över föreorenade områden se olika ut mellan kommunerna. Nivån på de krav som ställs varierar därmed. Objekt som borde prioriteras för undersökningar riskerar i längden att inte bli undersökta och eventuellt åtgärdade. För att komma till rätta med bristerna har Länsstyrelsen en viktig roll att vägleda, stötta och utbilda länets kommuner, samt ta fram goda exempel i de kommuner som kommit långt i efterbehandlingsarbetet. En översyn av tillsynsansvaret pågår.

Täkter

Vissa kommuner som har tillsyn över täkter har inte utfört slutbesiktningar där tillståndet löpt ut. I de fallen har Länsstyrelsen påpekat detta. Det har också hänt att kommuner haft svårt att självständigt fatta beslut i tillsynsärenden. I sådana fall har Länsstyrelsen väglett. För det mesta går det att lösa problemen per telefon eller e-post, men i enskilda fall har vi även gjort gemensamma platsbesök.

- Hur den regionala miljösamverkan har bedrivits

Miljöfarlig verksamhet (förutom täkter)

Länsstyrelsen bedriver regional samverkan inom flera områden och för olika målgrupper. Återkommande träffar anordnade tillsammans med Region Västerbotten är tjänstemannadagar, avfallsdagar och miljö- och byggsamverkan. Även särskilda miljöskydds dagar har anordnats där miljöinspektörer från 12 av länets 15 kommuner deltog. Vidare har Kemikalieinspektionen i samverkan med Länsstyrelsen arrangerat en utbildningsdag om Reach- och CLP-lagstiftning samt ett uppstartsmöte gällande ett projekt om kemikalier i detaljhandeln. För att stärka den regionala samverkan ytterligare har en webb-baserad informationsportal (SharePoint) startats under året, tillgänglig för samtliga länets kommuner.

EBH

Länsstyrelsen arbetar aktivt med tillsynsvägledning för att stärka den regionala samverkan inom arbetsområdet föreorenade områden. Arbetet innebär exempelvis besök och telefonkontakter samt att hålla i utbildningar och förmedla information genom särskilda insatser riktade mot kommunerna.

Under året har bland annat efterbehandling lyfts fram vid den miljöskyddskonferens som Länsstyrelsen anordnade för kommunerna. Vi deltar även i nätverk, exempelvis Renare Mark, för att främja samverkan och utbyte av kunskaper i regionen.

Täkter

Under året har vi haft samverkansträffar med Länsstyrelsen i Norrbotten, länsstyrelserna i de norra länen, SGU och Naturvårdsverket, där vi diskuterat gemensamma problem med tillsynen. En konferens har genomförts för kommunerna i Västerbotten. Bättre samordning, såväl mellan länsstyrelser som mellan länsstyrelse och kommuner, underlättar för verksamhetsutövarna, särskilt för större bolag som är verksamma i flera län. I huvudsak är kontakterna med branschen bra och den är nöjd med vårt arbete. Informationsmaterial om täkter och tillsyn av täkter har under året uppdaterats på Länsstyrelsens webbplats.

- På vilket sätt miljömålen inverkar på planeringen och genomförandet av tillsynen och tillsynsvägledningen

Miljöfarlig verksamhet (förutom täkter)

Miljömålen ligger till grund för prioritering och påverkar strategin för tillsyn och tillsynsvägledning. Mer resurser läggs på aktiviteter som bedöms ha störst betydelse för att miljömålen kan nås. För de anläggningar där Länsstyrelsen har tillsynen används en prioriteringsmodell för att bedöma verksamhetens tillsynsbehov utifrån miljö- och hälsorisker. Prioriteringsgrunder är faktisk miljöpåverkan, nationella och regionala miljömål samt hur verksamhetens egenkontroll fungerar. Utifrån prioriteringen har tillsynsbesök gjorts på de anläggningar med störst risker, vilket bör ge stor miljönytta och kunna bidra till att uppfylla miljömålen.

EBH

Arbetet med förorenade områden sker systematiskt och med utgångspunkt i de prioriteringar som framgår av miljö kvalitetsmålet "Giftfri miljö". Delmål 6 innebär att utreda och vid behov åtgärda akuta objekt senast 2010 och delmål 7 handlar om att vidta åtgärder på de mest angelägna objekten så att miljöproblemen i huvudsak är lösta 2050. Tillsynsarbetet inriktas därmed i första hand på de förorenade områden där det finns akuta, stora och mycket stora risker för miljön och för människors hälsa.

Täkter

Miljömålen beaktas vid tillsynen av täkter, både i fält och vid granskning av t.ex. miljörapporter. Det är främst "God bebyggd miljö" och "Grundvatten av god kvalitet" som styr tillsynens inriktning. Sista december 2009 fanns det i länet 256 öppna kommersiella täkter och bergtippar. Länsstyrelsen har tillsyn av 97 stycken i sex kommuner. Dessutom har vi tillsyn av ca 460 husbehovstäkter i värdefull natur och vattenskyddsområden i alla kommuner utom Bjurholm. Vid prövning av tillstånd fortsätter miljömålen att beaktas. Större ballastföretag känner till detta. Miljömålen beaktas också vid tillsynen, både i fält och vid granskning av t.ex. miljörapporter. Miljömålet 'Grundvatten av god kvalitet' syftar bland annat till att skydda grundvattenförande geologiska formationer av vikt för nuvarande och framtida vattenförsörjning. Som ett led i att uppnå miljömålet har Länsstyrelsen som mål att fasa ut täkterna inom vattenskyddsområden. I nuläget är antalet kommersiella täkter i dessa områden nere på 6 st. Av dessa sex materialtäkter ligger fem inom områden med mest värdefulla grundvattentillgångar (klass 1 enligt SGU:s kartläggning av vattenkapacitet).

- Viktiga insatser i vägledande syfte och effekter av tillsynsarbetet i övrigt

Förutom den regionala samverkan som har redovisats är den direkta vägledningen och remissvaren till länets inspektörer viktig. Länsstyrelsens tillsynsarbete i övrigt kan nämnas att arbetsområdet förorenade områden skiljer sig väsentligt mot ordinarie miljöskyddstillsyn.

Detta visar sig bl.a. i att det inte genomförs så många tillsynsbesök. Istället drivs ärendena i stor utsträckning via förelägganden, meddelanden och granskning av genomförda undersökningar. Föreordnade områden är också komplext avseende teknik och juridik, vilket innebär att Länsstyrelsens tillsynsarbete blir tidskrävande. Tidsaspekten blir särskilt tydlig när ett objekt går från översiktliga undersökningar till fördjupade sådana och åtgärder.

- Länsstyrelserna ska efter samråd med kommunerna bidra till genomförandet av Naturvårdsverkets vägledningsplan. Länsstyrelserna ska även redovisa hur detta arbete har bedrivits.

Genomförandet har skett genom att vi i samverkan med bl.a. Region Västerbotten, länsstyrelser och kommuner, gjort prioriteringar och implementerat Naturvårdsverkets föreslagna teman. Det finns ett flertal forum för tillsynsvägledning inom olika ämnesområden. Bl.a. har ett projekt om enskilda avlopp i Västerbotten och Norrbotten påbörjats under året. Länsstyrelsen arbetar även utifrån vägledningsplanerna från Socialstyrelsen och Kemikalieinspektionen.

44. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att verksamhetsutövarna iakttar Naturvårdsverkets föreskrifter avseende avloppsreningsverk för att minska kväveutsläpp. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits och resultaten av dessa.

Länsstyrelsen Västerbotten berörs inte av detta uppdrag. Avloppsreningsverk med utsläpp till Bottenviken och Bottenhavet är undantaget från kravet på kväverening enligt beslut i EU-domstolen.

45. Tillsynen över naturreservat, strandskyddsområden, kulturhistoriskt skyddade områden och andra skyddade områden ska bidra till bättre regelefterlevnad och till att miljö kvalitetsmålen nås. Tillsynen över kulturhistoriskt värdefulla miljöer, byggnader och fornminnen m.m. ska bidra till bevarandet av dessa samt till förbättrade förutsättningar för hållbar förvaltning av kulturarvet. Länsstyrelserna ska redovisa vilka viktiga insatser man gjort i vägledande syfte och vilka effekter tillsynen som rör skyddade områden respektive kulturmiljön har medfört.

Naturvård

Tillsyn av naturreservat görs av både av Länsstyrelsens naturbevakare och av polis och kustbevakning. Vägledande tillsyn bedrivs framför allt genom informationsskyltar i länets naturreservat där gällande föreskrifter presenteras på svenska och engelska samt i vissa fall tyska eller finska. År 2009 producerades 25 nya reservatsskyltar. Naturbevakarna har också en viktig funktion att informera besökare de möter om gällande regler. Reservatsbesluten finns på Länsstyrelsens webbplats vilket ökar möjligheterna för alla berörda att få kännedom om gällande föreskrifter innan planerat besök eller ansökan om dispens.

Länsstyrelsen producerar också foldrar med information om reservaten där föreskrifterna finns med. År 2009 gjorde vi en ny folder om naturreservatet Svansedele dammängar och tog fram texter om ytterligare fyra naturreservat. Foldrarna finns tillgängliga bl.a. på länets turistbyråer, större besöksmål, i naturumen, i vissa naturreservat samt på Länsstyrelsens webbplats. I samband med olika aktiviteter, t.ex. det årliga arrangemanget "Naturreservatens dag" i juni informerar vi allmänheten om naturreservat. I augusti 2009 invigdes naturreservatet "Umeälvens delta och slätter". De bemannade naturumen i Hemavan och Ammarnäs har också en viktig funktion i fråga om information till besökare i Vindelfjällens naturreservat.

Länsstyrelsen samarbetar med Skogsstyrelsen angående information om gällande regler och hantering av avverkningsanmälningar inom naturskyddade områden där det är tillåtet att avverka. I samband med yttranden i ärenden som berör naturreservat, t.ex. kommunernas översiktsplaner och vindkraftsärenden, framhålls bl.a. att varje naturreservat har egna föreskrifter anpassade efter syftet.

I länets nationalpark, 265 naturreservat (39 nya och 4 utökningar 2009), 12 naturminnen, 2 fågelskyddsområden och 249 natura 2000-områden har det gjorts sammanlagt 337 tillsynsbesök under 2009.

Kulturmiljö

Tillsyn har under året utförts vid fem fornvårdsmiljöer som ingår i länets fornvårdsprogram och i det ena av länets två kulturreservat. Tillsynen har medfört ökad kvalitet på markvården och ett förbättrat skydd för fornlämningarna. Utöver detta har vi utfört tillsyn av en arkeologisk undersökning.

Tillsyn har utförts på fyra byggnadsminnen och i två kyrkomiljöer. Länsstyrelsen har under 2009 beviljats medel från Luleå stift (kyrkoantikvarisk ersättning) för att under 2010 slutföra det s.k. karaktäriseringsprojektet av kyrkomiljöer i länet. I och med att vi i samband med detta besöker större delen av länets kyrkor, kommer även tillsynen att utökas.

Bland viktiga insatser i vägledande syfte kan följande nämnas: Två möten med de regionala museerna som arbetar med kulturmiljövård har hållits; det ena riktade sig till samtliga anställda vid kulturmiljöavdelningarna, det andra till cheferna. Länsantikvarien ingår i styrelsen för Hembygdsförbundet. Länsstyrelsen/kulturmiljö är därutöver också representerad i två styrelser för regionala kulturmiljöstiftelser samt i kyrkans regionala samrådsgrupp för Luleå stift.

Vid beslut om tillstånd till ingrepp i fornlämningsområde vid skogsbruk bifogar vi ett informationsblad om den aktuella fornlämningen och om vad som gäller enl 2 kap KML. Denna vägledning för tillsyn bidrar till bättre förståelse hos markägarna.

Byggnadsvård med bidrag från Länsstyrelsen utförs under antikvarisk medverkan, vilket innebär regelbunden vägledning på bidragsobjekten. Under år 2009 förekom sådan medverkan vid 24 tillfällen. Resultatet blir en mer antikvariskt riktig genomförd byggnadsvård. Ett särskilt informationsblad "Att söka bidrag för byggnadsvård" finns tillgängligt, även på Länsstyrelsens webbplats.

På samma sätt förmedlas upplysningar genom informationsfoldern "Byggnadsminnen – vägledning inför förändringar, vård och underhåll" samt informationsfoldern "Förändringar i kyrkliga miljöer". Aktuell information finns tillgänglig, och sprids aktivt, för 2:a, 3:e och 4:e kapitlen i KML. Till allmän tillsynsvägledning hör vägledningspärmen "Antikvarisk medverkan" som riktar sig till våra samarbetspartners inom ärendegrupperna byggnadsminnen, kyrkomiljöer och byggnadsvård. Denna uppdateras vid behov och skickas ut till länets museer och konsultföretag.

Genom Landsbygdsprogrammet har sakområdet arbetat med information och rådgivning om vård av och stödformer till kulturmiljöer på landsbygden. Länsstyrelsen har riktat informationen till utvalda miljöer i länet, samt till dem som ansökt om stöd inom åtgärden Utvald Miljö under 2009. Totalt besöktes 74 personer som lämnat in ansökan om miljöinvestering med fast ersättning (gäller främst byggnadsvård) inom Utvald Miljö. Tre slutbesiktnings/tillsynsbesök genomfördes. I syfte att engagera större geografiska områden arrangerade Länsstyrelsen kurser på fem platser med information om både natur- och kulturmiljöer, dess värden, skötsel och stödmöjligheter. Riktad information till länets museer och övriga organisationer har även gjorts i samma syfte.

Pilotprojektet "Kulturlandskapet som resurs för lokal utveckling" har bedrivits under 2008 och 2009 och har varit inriktat på metodutveckling för att förbättra förutsättningarna för en hållbar förvaltning av kulturarv och kulturmiljöer på landsbygd och i glesbygd. Ett trettiotal representanter för lokala aktörer/organisationer har deltagit.

För de två kyrkstäder i länet som skyddas genom KML, Skellefteå och Byske, finns nyligen producerade informationsbroschyrer med riktlinjer för vård och underhåll. De når ca 550 enskilda ägare och syftar till bättre förståelse för kulturmiljövärdena i kyrkstäderna. För Fatmomakke kyrkstad har motsvarande informationsmaterial börjat utarbetas parallellt med att platsen ska skyddas som kulturreservat.

Under året har vi i samarbete med Skellefteå museum, Västerbottens museum och Skogsmuseet i Lycksele fortsatt bygga upp den länsomfattande informationsportalen Hålla Hus. Den består av en webbplats, utställningar på respektive museum, informationsblad och mindre utställningar som nu finns i alla länets kommuner. Syftet är att förmedla allomfattande vägledning till fastighetsägare, hantverkare m fl samt att underlätta respektive institutions informationsarbete.

Länsstyrelsen har i samarbete med ovan nämnda museer vidareutvecklat informationsportalen och webbplatsen "Spår från 10.000 år" med inriktning mot kulturlandskap, fornlämningar och arkeologi. Även här syftar arbetet till att genom vägledande information, bl a utställningar, föreläsningsserier och uppbyggnad av en webbportal, öka förståelsen för och kunskapen om kulturlandskapet och fornlämningar hos allmänheten, fastighetsägare och skogsnäringen och därmed minska skador på dessa lämningar.

Under 2008-2009 har en revidering av riksintressebeskrivningen för centrala Umeå genomförts i syfte att förtydliga riksintresset och skapa ett bättre planeringsunderlag. Arbetet har utförts i samråd med Umeå kommun. Bakgrunden är att innebörden av riksintresset visat sig vara svårförståelig.

46. Länsstyrelserna ska i arbetet med vattenmiljön särskilt verka för att

- arbetet med vattenrelaterade miljökvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,

- delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010
- delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,
- delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010,
- delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010, samt
- uppvandringsmöjligheter för ålyngel förbättras

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

- Länsstyrelsen ska i arbetet med vattenmiljön särskilt verka för att arbetet med vattenrelaterade miljökvalitetsmål, havsmiljöarbetet, miljöövervakningen och arbetet enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön samordnas och så långt som möjligt sker på ett integrerat sätt,

Vattenförvaltning

Under året har arbetet med att förbättra statusbedömningarna fortsatt, genom verifieringsstudier av de modeller som ligger till grund för statusbedömningen. Verifieringen har bestått i provtagning av näringsämnen och växtplankton i kustvatten samt vattenkemi, påväxtalger och växtplankton i vattendrag och sjöar. Fisk (abborre) har dessutom samlats in från påverkade kustområden för senare analys av metaller och organiska miljögifter. För inlandsvatten har fysisk påverkan reviderats utifrån de senaste årens inventeringar av vandringshinder och genomförda åtgärder. Dessutom har tillgängliga elfiskedata använts för att justera statusklassningar i ett femtiotal vattendrag. I grundvatten har vattenkemin undersökts i verifierings- och miljögiftsstudier (metaller och organiska miljögifter) i ett tjugotal grundvattenförekomster.

Ny information om status och påverkan i länets vattenförekomster har även kommit in via det samråd som utfördes under våren. Alla bedömningar på vattenförekomsternas status och påverkan lagras i databasen VISS (VattenInformationssystem Sverige) som även är tillgänglig för allmänheten. Det nya underlaget har sedan använts för att revidera förslagen till åtgärder i de vatten som riskerar att inte uppnå god status till 2015.

Länsstyrelsen har varit mycket aktiv i framtagandet av produkterna åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer för Bottenvikens och Bottenhavets vattendistrikt. Produkterna har varit ute på remiss under året och beslut om programmen och togs av vattendelegationerna i december.

Vattenråd - vattensamverkan i länet

I samarbete med Länsstyrelsen i Norrbotten och Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt samt Regionförbundet Västerbotten och Kommunförbundet i Norrbotten bedrivs sedan 2006 projektet ”Vattensamverkan Norr”. Projektet syftar till att stödja utvecklingen av samverkansorgan (vattenråd) för det lokala och regionala arbetet med vattenförvaltning inom Bottenvikens vattendistrikt. Idag har totalt 6 av 6 planerade vattenråd bildats. I vattenråden deltar representanter från stat och kommun, näringsliv, organisationer och intresseföreningar. Väl fungerande vattenråd kommer att kunna bidra till bättre beslut i den nya vattenförvaltningen, god prioritering av åtgärder med hänsyn till samhällliga och ekonomiska konsekvenser samt att målet om god vattenstatus till år 2015 nås. Väl fungerande vattenråd tar vara på lokal kunskap, stimulerar lokala initiativ och ökar kunskapen och medvetenheten om vattenfrågorna.

Under 2009 har vattenråden varit mycket aktiva i att lämna synpunkter på Vattenmyndighetens remiss på åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer. Projektet avslutas 2009 och ett nytt projekt planeras för perioden 2010-2011 med inriktning mot att ge stöd till fortsatt samverkan inom vattenråden.

Intern tvärssektoriell vattengrupp

Interna vattengruppen är en tvärssektoriell arbetsgrupp med syfte att samverka kring vattenfrågor och förverkliga integrering av vattenförvaltningen i hela Länsstyrelsens verksamhet. Gruppen består av representanter från olika sakområden och verksamhetsgrenar som Natur och miljö, Regional tillväxt, Samhällsplanering, Kulturmiljö, Övrig förvaltning och Lantbruk. Under år 2009 har de åtgärdsprogram, förvaltningsplaner och miljökvalitetsnormer som tagits fram av Vattenmyndigheterna och beredningssekretariaten stått i fokus. Informations- och erfarenhetsutbytet inom Interna vattengruppen är också betydelsefullt inför extern samverkan. Vid träffar med exempelvis Vattenråd, markägare, allmänhet, verksamheter och kommuner är det av stor vikt att veta vad som händer inom andra arbetsområden på Länsstyrelsen som berör vattenfrågor.

Utveckling av vattenövervakningen

Revisionen av det regionala miljöövervakningsprogrammet har avslutats under 2009 och ett nytt länsprogram som ska gälla under perioden 2009-2014 har godkänts av Naturvårdsverket. Det nya länsprogrammet ger ett bättre underlag än tidigare för uppföljning av miljömålen. En viss anpassning har kunnat ske till krav från olika EU-direktiv (vattendirektivet och art- och habitatdirektivet). Länsstyrelsen har även varit drivande i utvecklingsprojekt med finansiering från Naturvårdsverket med syfte att utveckla övervakningsprogram med vatteninriktning. Några exempel är övervakning av effekter av klimatförändringar i fjällsjöar, övervakning av häckande kustfågel samt övervakning av grundvatten.

En fortsatt översyn av vattenövervakningen mot kraven i vattenförvaltningsförordningen var planerad under året i samarbete med nationella och regionala/lokala aktörer.

Detta arbete har dock inte kunnat påbörjas i år på grund av att annat arbete inom Vattenförvaltningen varit mer prioriterat. Målet är att ett reviderat och inom vattendistriktet samordnat övervakningsprogram för sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten ska finnas 2011, under förutsättning att det finns ekonomiska medel för en utökad övervakning.

Samordning mellan miljöövervakning och uppföljningen i skyddade områden pågår och så långt möjligt samnyttjas data. På grund av försenade nationella riktlinjer har inte uppföljningen i skyddade områden kunnat integreras fullt ut i det nya regionala miljöövervakningsgrammet. Under året har Länsstyrelsen tillsammans med Naturvårdsverket genomfört inventeringar av vegetation i kustområdet. Inventeringarna ingår i Naturvårdsverkets gemensamma delprogram om återkommande mätkampanjer med olika inriktningar varje år. Resultaten kommer att kunna nyttjas för förvaltning av skyddade områden, för utvecklings av miljöövervakningsprogram och för statusklassificering av vattenförekomster inom vattenförvaltningen.

I samarbete mellan miljöövervakningen, vattenförvaltningen och miljöskyddstillsynen pågår en översyn av den recipientkontroll som bedrivs av verksamhetsutövare med miljöfarlig verksamhet. Recipientkontrollen måste utvecklas för att bli ett bättre underlag för uppföljning av miljökvalitetsnormer och för att öka möjligheten att utvärdera påverkan från miljöfarliga verksamheter. Ytterligare åtgärder behövs för att i samarbete med verksamhetsutövare och vattenråd samordna den övervakning som sker inom avrinningsområden.

Samordning av den biologiska återställningen

En intern samverkansgrupp för åtgärder i vattenmiljöer har varit verksam i flera år. Syftet är att samordna arbetet med biologisk återställning i vattenmiljöer, att utveckla gemensamma strategier och riktlinjer samt att föra en enad dialog mot externa aktörer. Gruppen har samlat berörda sakområden som vattenförvaltning, biologisk återställning av kalkade vatten, skydd och restaurering av värdefulla vattenmiljöer, åtgärdsprogram för hotade arter, fiske, naturförvaltning, odlingslandskap samt kulturmiljö. Resultatet har hittills bestått i ett värdefullt fortlöpande informationsutbyte och en ökad samordning kring åtgärdsfrågor. En viktig fråga som har diskuterats i gruppen under året är planerna på att återställa Sävarån med prioriterade biflöden. Under kommande år förväntas gruppen få en viktig roll i samordningen kring miljömålsarbetet, i genomförandet av vattenförvaltningens åtgärdsprogram och förvaltningsplan.

När det gäller den externa samverkan är framför allt kommunerna viktiga aktörer. De agerar ofta som huvudmän i projekt som rör biologisk återställning. Andra aktörer, som i vissa fall även fungerar som huvudmän, är Skogsstyrelsen, Vägverket, skogsbolag och fiskevårdsområden. Under 2009 har också en e-postgrupp bildats, främst med deltagare från kommunerna.

Det främsta syftet är att öka informationsutbytet och därmed bedriva ett effektivare åtgärdsarbete med högre kvalitet.

Ett annat konkret exempel på den externa samverkan är en vägtrumme-grupp där förutom Länsstyrelsen Västerbotten ingår Länsstyrelsen Norrbotten, Skogsstyrelsen i Norrbotten och Västerbotten, Vägverket Region Norr och Fiskeriverket. Under 2009 har också SCA, Holmen Skog och Svea Skog anslutit till gruppen. Vägtrumme-gruppen har bl a byggt upp en gemensam databas för vägövergångar i Norrbotten och Västerbotten. För närvarande arbetar gruppen med att ta fram gemensamma riktlinjer för att åtgärda vandringshinder på vägtrummor.

Extern samverkan sker även genom vårt deltagande i projekt "Rinnande vatten i Kvarnen" inom Botnia-Atlantica-programmet. Västra Finlands Miljöcentral är projektägare och Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Kustens skogscentral, Södra Österbottens skogscentral och Forststyrelsen är stödmottagare. Projektet fokuserar på samverkan för att skapa bättre vattenvård i mindre, kustmynnande vattendrag.

Kalkning

I fråga om erhållet statsbidrag är Västerbotten det tredje största kalkningslänet i landet. Under många år har kvalitetsarbetet prioriterats och verksamheten präglas idag av hög kvalitet och hög måluppfyllelse. Anpassningen till minskad försurning är en del av detta kvalitetsarbete. Sedan några år tillbaka läggs ett betydande fokus på synkroniseringen med vattenförvaltningens regelverk och terminologi. I detta ligger också en anpassning till de nya bedömningsgrunder för försurning som Naturvårdsverket fastställt. De nya bedömningsgrunderna bygger på ett helt annat modellverktyg än vad som tidigare nyttjats för att beräkna graden av försurning. Vi lägger därför stort fokus på att värdera utfallet av nya bedömningsgrunder i förhållande till den nuvarande kalkningsverksamheten och de bedömningar som denna baseras på. Under 2010 förväntas Naturvårdsverket presentera en ny handbok för kalkning där ramarna för detta arbete preciseras.

Havsmiljöarbetet

Satsningarna på havsmiljön är inriktade mot övergödningsproblematiken i Östersjön. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i de nationella träffar och diskussioner som varit kring LOVA-bidraget och havsmiljösatningen i stort. Västerbotten har inte möjlighet att ta del av LOVA-satsningen i någon större utsträckning då vi i Sverige har sagt att åtgärder för att minska belastningen av näringsämnen från landmiljön i Bottniska viken inte är en kostnadseffektiv åtgärd. Inom LOVA 2010 kan intressenter i Västerbotten ansöka om stöd för att inrätta båtbottentvättar och mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar. Länsstyrelsen har informerat om möjligheten till berörda intressenter.

Länsstyrelsen har deltagit i samordningen av ansökningar från Havsmiljöanslaget under 2008 och nu även 2009. Vi har prioriterat projekt med inriktning mot miljögifter och åtgärder för att gynna biologisk mångfald i havet.

Länsstyrelsen har under 2009 arbetat mycket aktivt inom projektet ULTRA, Utveckling av Lidar-baserad Terränganalys för Regional Användning. Projektet har som mål att vidareutveckla en laserkarteringsteknik från flygplan (LIDAR) för att göra detaljerade kartor över havsbotten. Projektet finansieras av EU:s regionala utvecklingsfond genom Botnia-Atlantica-programmet och det leds av Forststyrelsen i Vasa och Länsstyrelsen Västerbotten. Från svenska sidan deltar även Totalförsvarets forskningsinstitut, som kommer att utföra laserpulsanalyserna, AquaBiota AB, som kommer att göra modellering av undervattensmiljön, och Umeå kommun som ska utvärdera kartornas användbarhet för planering. Under 2009 har själva flygningen och allt fältarbete genomförts. Under 2010 kommer dataunderlaget att analyseras och utvärderas.

I Botnia-Atlantica-projektet, Intersik - "Sikens yngelproduktion, sikbeståndens och sikfiskets tillstånd" kartläggs och karaktäriseras både vandringssikens och den havslekande sikens reproduktions- och uppväxtområden i samarbete med forskare från finska Vilt- och Fiskeriforskningsinstitutet. De habitatspecifika krav som den havslekande sikens yngel har gör att kunskaperna från projektet kan användas i planerade åtgärdsprogram. Dessutom kan framtida nyttjande och planering av kustområdena optimeras och styras mot en positiv utveckling så att sikbestånden och ekosystemet i Bottenviken bevaras.

- Delmålet om minst 15 fiskefria vattenområden i varje vattendistrikt nås till 2010

Länsstyrelsen har valt att koncentrera arbetet på vatten som ligger inom reservat med Naturvårdsverket som markägare. En preliminär lista på ca 45 sjöar (sjöareal 5-278 hektar), där fiskerätt inte är upplåten, har valts ut.

En fördjupad kontroll av fiskerättsförhållande pågår. Dessutom samlar vi in eventuell tillgänglig information om sjöarnas fisksamhällen, beståndstatus m.m.

Innan uppdraget kan fullföljas behöver vi ha samordnande diskussioner med länsstyrelserna i Västernorrland och Norrbotten samt med de två vattendistrikt som är involverade. För att kunna göra förvaltningsplaner för dessa sjöar behöver dessutom uppdraget definieras bättre så att konkreta syften och typer av områden som bör undantas för fiske blir tydligt. Medel måste också avsättas för kommande förvaltning av områdena, inte minst för tillsyn.

- Delmålet om att minst hälften av de skyddsvärda miljöerna har ett långsiktigt skydd nås till 2010,

Länsstyrelsen utför fördjupade kartläggningar i ca tio olika sötvattensmiljöer. Målsättningen är att identifiera värdefulla miljöer, utreda deras skyddsbehov och utforma långsiktiga bevarandeplaner för huvuddelen av dem före utgången av 2010. Under 2009 har vi gjort en stor, riktad inventeringsinsats inom Åmans avrinningsområde. Där har samtliga delsträckor och biflöden inventerats för att vi ska kunna bedöma vilka delar av systemet som har högst naturvärden och skyddsbehov. Vidare har bedömning och avgränsning av tre andra limniska skyddsområden färdigställts och för flera av de utpekade områdena pågår en dialog med berörda markägare och sakägare. För Paubäcken och Baksjöbäcken har vi utarbetat förslag till bevarande- och förvaltningsplaner. Länsstyrelsen jobbar efter de skydds- och restaureringsstrategier som togs fram under 2008.

- Delmålet om att ytterligare 19 marina områden ska vara skyddade som naturreservat nås till 2010,

Länsstyrelsen har under 2009 avgränsat två kustområden med höga marina naturvärden som bör skyddas som naturreservat. En aktiv dialog med sakägare har förts i områdena och en värdering av ingående fastigheter är beställd. I ett av områdena har även ett förslag till skötselplan utarbetats. Målsättningen är att minst ett område ska stå klart som marint naturreservat före utgången av 2010. Vi jobbar efter de skydds- och restaureringsstrategier som togs fram 2008.

Utöver detta har fältinventeringar utförts i ytterligare tre områden. Sedan 2006 har Länsstyrelsen inom delmålet om skydd genomfört kartläggningar av undervattensmiljön i totalt elva områden. Arbetet med att sammanställa materialet för publicering återstår och bör göras under de närmaste åren.

- Delmålet om att buller och andra störningar från båttrafik ska vara försumbara nås till 2010, samt

Det finns inga indikationer på att buller och annan störning från båttrafik upplevs som ett problem i Västerbottens kustområden. Möjligen med undantag för vattenskoterkörning i grunda skärgårdsområden. Länsstyrelsen har under 2009 hållit sig à jour med de försök med hänsynsområden som pågår ute i skärgården i Stockholms och Västra Götalands län. Erfarenheterna av hänsynsområdena är goda och många på sjön verkar vara positiva till att inrätta sådana. Det kan bli aktuellt även i Västerbottens län ifall behovet uppstår.

- Uppvandringsmöjligheter för ålyngel förbättras

Länsstyrelsen Västerbotten berörs ej av denna återrapporering.

47. Länsstyrelserna ska särskilt verka för att andelen privatfinansierade åtgärder när det gäller efterbehandling av förorenade områden ökar. Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser i detta arbete.

Länsstyrelsen har en utarbetad strategi för att öka andelen privatfinansierade åtgärder så att det framtida behovet av bidragsfinansiering minskar. Målsättningen är att få till stånd frivilliga överenskommelser genom att i dialog med efterbehandlingsansvarig skapa insikt och förståelse för ansvaret. I de fall där detta inte varit möjligt har ärendena drivits vidare via förelägganden. Arbetet bedrivs både inom den ordinarie tillsynen (pågående verksamheter) och inom EBH-gruppens arbete (nedlagda verksamheter).

Arbetet har under året resulterat i aktiviteter vid elva tillsynsärenden där Länsstyrelsen har tillsynsansvaret för den nedlagda verksamheten. I flera av tillsynsärendena pågår fördjupade undersökningar (huvudstudier) som är mycket omfattande. Vid två objekt har åtgärder avslutats under året. Ungefär ett 20-tal tillsynsbesök har genomförts med anledning av de angivna tillsynsärendena under året.

48. Länsstyrelserna ska verka för att de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen med tillhörande delmål och de sektorsmål som har beslutats inom särskilda politikområden såsom landsbygdspolitiken, livsmedelspolitiken, kulturpolitiken, skogspolitiken och transportpolitiken nås. Länsstyrelserna ska i bred förankring i länet utveckla regionala åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsmålen och i övrigt bedriva det regionala mål- och uppföljningsarbetet så att det ger underlag för ett sektorövergripande miljöarbete inom länsstyrelsen och länet.

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Länsstyrelserna ska särskilt

- verka för att miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv samt natur- och kulturturism, samordnas med det regionala utvecklingsarbetet och med arbetet för energi omställning,
- verka för att samordningen mellan miljömålsarbete, tillsynsarbete och miljöövervakning utvecklas, samt- påbörja arbete med regionala landskapsstrategier med utgångspunkt i Naturvårdsverkets vägledning.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser och resultat när det gäller att samordna miljömålsarbetet, inklusive arbetet med naturvård, fiskevård, kulturmiljövård, friluftsliv och natur- och kulturturism, det regionala utvecklingsarbetet, regionala landskapsstrategier och med arbetet för energiomställning,
- insatser för att utveckla arbetsformerna för samordning av miljömålsarbete med miljö tillsynsarbete och miljöövervakning, samt
- väsentliga insatser rörande minskade risker vid användning av bekämpningsmedel inom jordbruks- och trädgårdsnäringen, minskade växtnäringsförluster, bevarande av biologiskt mångfald och för utveckling av ekologisk produktion.

Miljömålsarbetet

Länsstyrelsen följer årligen upp och beskriver miljö tillståndet i länet. Vi har 16 miljömålsansvariga. De kommer från alla verksamhetsområden som berörs av miljömålsarbetet. Varje år har vi 8-9 möten där representanter för naturvård, fiskevård kulturmiljö, regionalt utvecklingsarbete, plan m fl ingår. Aktuella frågor i miljömålsarbetet diskuteras då, liksom bedömningarna av miljö målen. Bedömningarna och uppföljningarna görs i bred samverkan, internt och externt.

Naturvårds-, fiskevårds- och kulturmiljövårdsarbetet på Länsstyrelsen bedrivs utifrån de regionala miljö målen. Friluftsliv och natur- och kulturturism får på så sätt ta del av miljömålsarbetet i fråga om information, skyltar, leder m m.

I rapporten Miljötilståndet i Västerbotten - uppföljning av de regionala miljömålen 2008, beskrivs en hel del av det miljömålsarbete som sker i länet.

Förutom det arbete som Länsstyrelsen bedriver inom den egna verksamheten och som bidrar till att uppfylla miljömålen så är samverkan med aktörer i länet omfattande. Nedan beskrivs, översiktligt, parterna och aktiviteter som genomförts under 2009.

Insatser för miljömål, energiomställning och regional tillväxt

Under året har Länsstyrelsen också sammanställt en rapport om Hållbar helhetsutveckling i Västerbottens län 2004-2009. Rapporten redovisar bl a det omfattande samverkansarbete som vi bedrivit tillsammans med näringslivet, kommunerna, landstinget, statliga myndigheter, skolorna, universiteten och länets intresseorganisationer för att förverkliga det länsprogram med miljömål, helhetsstrategier och åtgärder för hållbar utveckling som antogs hösten 2003.

Länsstyrelsen har i samverkan med Nolia AB, Länsstyrelsen, Västerbottens läns landsting, Umeå kommun, Umeå universitet, Hållbart resande i Umeåregionen och Umeå C arrangerat "see - Umeå hållbarhetsvecka för social, ekonomisk och ekologisk utveckling" den 21-27 september 2009. Arrangemanget planeras bli ett årligen återkommande samverkansprojekt. 80 aktörer deltog med ca 240 aktiviteter under en vecka. See vill låta besökarna "känna, se, prata, smaka, utmana och utveckla sitt tänkande och sitt handlande i mer hållbar riktning under en hel vecka eller bara en kort stund".

Hållbarhetsveckan fick mycket positivt gensvar från den målgrupp vi satsat på: ungdomar och unga vuxna. Under veckan genomfördes också konferensen Hållbart resande, klimat och energi i norr. Konferensen hade ett tiotal föreläsare från näringslivet och drygt lika många från centrala, regionala och lokala organisationer. Där deltog ca 90 personer, politiker, tjänstemän, studerande m fl. Konferensen bestod av ett förmiddagsblock om energi(vindkraft), klimat och om miljötilståndet, nationellt och regionalt. På eftermiddagen var det tre block: Livsstil och konsumtion, näringsliv och miljödriven näringslivsutveckling och transporter, energieffektivisering och byggande i norra Sverige.

Folkbildning och information om hållbar utveckling

Länsstyrelsen deltog med en monter på "Stora Nolia" den 1 – 9 augusti, där vi bl a informerade om miljömålsarbetet, hållbart och energieffektivt byggande, jämställdhet, rovdjursfrågor, fiske, naturreservat och djurhållning.

Som ett led mot ett utökat tvärsektoriellt arbete har sakområdet kulturmiljö under 2009 tagit initiativ till att samordna Länsstyrelsens utåtriktade informationsbehov för såväl kulturmiljöer som naturmiljöer via informationsportalen *Sevärt* – en modell för regional kulturarvsturism. *Sevärt* innefattar en webbplats, drygt 20 naturum/kultorum, en skriftserie, guideböcker på fyra språk och ca 300 informationsskyltar i länet. I projektet, kallat KulNaTur, ingår även länsturismen. En första pilotstudie genomförs i naturreservatet och riksintressemiljön Bjuröklubb.

Hållbart lärande

Länsstyrelsen har samverkat med Dragonskolan (gymnasieskola i Umeå) i flera av årets elevprojekt. Eleverna har intervjuat lokala restauranger och grossistföretag inom livsmedelsbranschen om deras intresse för närproducerade och ekologiska råvaror. De har också ställt frågor om miljöledning och miljöarbete till ett antal industrier samt varu- och tjänsteproducerande företag. Resultatet av projektarbetena har redovisats i samband med miljömålsmöten på Länsstyrelsen.

Miljöövervakning

Under 2007 till 2009 har det regionala miljöövervakningsprogrammet reviderats. Inriktningen har varit att kunna följa de förändringar i miljötilståndet med utgångspunkt från de miljöproblem och framtida hot som har bedömts relevanta för länet. Övervakningen av fjäll- och kustmiljöer är särskilt angelägen i Västerbottens program liksom delprogram för att bättre följa upp vattendirektivet, svara mot miljökvalitetsnormer, förbättra underlaget för den nationella och regionala miljömålsuppföljningen. Programmet ska också kunna följa upp klimatförändringar och övervaka biologisk mångfald. Programmet har stärkts framför allt mot en uppföljning av miljökvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt och djurliv", "Myllrande våtmarker", "Grundvatten av god kvalitet" och "Storslagen fjällmiljö".

Programmet kommer att ge underlag för direkt uppföljning av regionala delmål inom miljökvalitetsmålen "Frisk luft", "Bara naturlig försurning", "Giftfri miljö", "Levande sjöar och vattendrag", "Hav i balans och levande kust och skärgård" samt "Ett rikt växt- och djurliv". Endast miljökvalitetsmålet "Säker strålmiljö" saknar helt uppföljning genom det aktuella övervakningsprogrammet.

De nya regionala miljöövervakningsprogrammet är också integrerat med naturvård, kulturmiljö, miljömål, fiskevård och mot de åtgärder som sker inom biologisk återställning och vattenförvaltning.

Miljöskydd

Miljömålen har sedan de beslutades 2003 använts för prioritering av tillsyn. Villkor i provning sätts så att de följer miljökvalitetsnormer och delmål.

Ett internt samarbete mellan miljöövervakning och miljöskydd för att ta reda på recipientkontrolldata från kontrollprogrammen ska användas för vattenförvaltningens statusbedömningar. Vattenförvaltningens arbete och åtgärder i vattendragen kommer att ge en positiv skjuts åt miljömålen för vatten samt giftfri miljö.

En energikartläggning av företag där Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen har genomförts. Där finns förslag till åtgärder som kan bidra till att nå miljömålet, "Bergänsad klimatpåverkan" och delmålet om att öka användningen av förnybar energi.

Under 2008 genomförde Länsstyrelsen i samarbete med åtta av länets kommuner en enkätundersökning inriktad på energianvändningen inom de tillståndspliktiga A- och B-anläggningar som Länsstyrelsen och kommunerna har tillsyn över enligt miljöbalken. Syftet var att få en översiktlig bild av hur energianvändningen och potentialen för energieffektivisering ser ut inom dessa företag och verksamheter. Resultatet av enkäten redovisades i en rapport år 2009.

Där framgår bl a att företagen ser betydande möjligheter till energieffektivisering genom effektivare ventilationssystem med värmeåtervinning, egen användning och försäljning av överskottsvärmen i kyl- och processvatten, byte av elmotorer och pumpar med överdimensionerad effekt, effektivare tryckluftssystem och övergång från tryckluftswerktyg till eldrivna verktyg och effektivare belysning.

Energieffektivt och miljöanpassat byggande

I februari 2009 bildades "Nätverket för hållbart byggande och förvaltande i Umeåregionen" av ett stort antal aktörer från bl a byggsektorn, konsultbranschen, Umeå kommun, Länsstyrelsen, SLU och Umeå universitet. Visionen för nätverket är att Umeåregionen år 2020 är ledande i världen för hållbart byggande och förvaltande i kallt klimat.

Medlemmarna ska förverkliga visionen, bli genom ömsesidigt kunskapsutbyte, egna och gemensamma satsningar och etablerande av en stark marknad för hållbart byggande i regionen.

I april 2009 startade det treåriga projektet ”Energieffektivt byggande i kallt klimat” som ska öka kunskapen om byggprojekt med ny energieffektiv teknik i Umeåregionen. Projektet drivs av Umeå kommun i samverkan med bl a byggföretag och ägare av ett antal aktuella byggprojekt, energiforskare vid Umeå universitet och Länsstyrelsen. Det finansieras av Energimyndigheten (CERBOF-programmet), Umeå kommun och Länsstyrelsen. Inom ramen för projektet ska man bli utbildade entreprenörer och hantverkare och genomföra energimätningar i ett antal energieffektiva nybyggnader som påbörjades under 2009.

Projekt ”Trästad 2012”, som startade 2009 och pågår till 2012, är en fortsättning på den nationella träbyggnadsstrategin med syfte att stimulera utvecklingen av rationella och klimat-effektiva byggsystem baserade på modern, industriell träbyggnadsteknik. Projektet är ett samarbete mellan Västerbottens, Dalarnas och Kronobergs län, Sveriges Träbyggnadskansli, tolv kommuner (bl a Lycksele, Skellefteå och Umeå), bostadsföretag i berörda orter, högskolor, universitet och SP Träteknik i Skellefteå, i flera orter. Länsstyrelsen Västerbotten har uppdraget att fördela de 5,5 mkr som regeringen tilldelar projektet under treårsperioden.

Länsstyrelsen har påbörjat arbetet med att ta fram en regional strategi för klimat och energi. Vi har arbetat i en tvärsektoriell grupp. Under 2009 har Länsstyrelsen haft inledande möten med representanter för Region Västerbotten, kommunerna och kommunal energirådgivare om inriktningen av det fortsatta arbetet.

Regionala landskapstrategier

I projektet ”Regionala Landskapsstrategier” 2006-2007 tog Länsstyrelsen tillsammans med ett trettiotal lokala aktörer i Kultsjödalen fram en modell för strategisk samverkan inom fjällområdet. I ”Kult-projektet”, som genomförts 2008-2009, vidareutvecklades samverkansmodellen genom ett gemensamt arbete kring Kultsjödalen kulturmiljöer. Syftet var att finna långsiktiga lösningar på hur sådana kan rustas och vårdas. Projektets ambitioner var att engagera såväl lokal arbetskraft som skolan och bygdens ungdomar i arbetet.

Kultsjödalen kulturmiljöer inventerades översiktligt och en av dem, samevistet Vielmesmakke, rustades delvis upp inom projektet. I samarbete med de lokala aktörerna, eleverna och läraren vid Saxnäs skola, sammanställdes en guide över Kultsjödalen kulturmiljöer. Tillsammans med Saxnäs skola och Karin Baer från Vilhelmina norra sameby, har Länsstyrelsen också producerat ”Mat för fjällfolk – och alla andra”, en bok om matkultur i Kultsjödalen. Syftet med den är dels att öka insikten om hur en bygds matkultur kan påverka landskapets utveckling och bevarandet av kulturmiljöer, dels att lokalproducerad mat skapar betydelsefulla arbetstillfällen. Riksantikvarieämbetet, EU:s landsbygdsprogram och Länsstyrelsen har finansierat projektet.

Lantbruk

Genom det egna kompetensutvecklingsprojektet i landsbygdsprogrammet ger Länsstyrelsen ut tidningen Norrbruk som sprider kunskap om miljömålen med inriktning mot jordbruket. Vi har vidare arrangerat kurser, fältvandringar, slätterdagar samt genomfört individuell rådgivning till jordbrukare och andra landsbygdsbor. Insatserna för kompetensutveckling har särskild riktats mot satsningar inom Utvald Miljö, dvs restaurering av värdefulla natur- och kulturvärden i odlingslandskapet som våtmarker, betesmarker, slätterängar och överloppsbyggnader.

Vi har stöttat ett större projekt som startade under 2008 i Landsbygdsprogrammet: ”Naturvårdande jordbruk i Västerbotten”. Det är inriktat mot långsiktig hävd av slätterängar och restaurering av lador i Ammarnäs med omnejd.

Vi har även i samverkan med markägare, jordbrukare, ortsbor m fl. arbetat fram ett förslag till ny skötselplan för naturreservatet och fågelsjön Brånsjön där ett större restaureringsprojekt inom Utvald Miljö planeras 2009-10. Ett planeringsunderlag för restaurering och anläggning av våtmarker i odlingslandskap har arbetats fram i god samverkan med andra myndigheter och organisationer.

Ett 20-tal bönder från Vindelälvens producentring gjorde en studieresa till Gotland för att titta på naturbetesmarker.

Under året har rådgivare gjort planer för omläggning från konventionell till ekologisk mjölkproduktion. Vidare har en studieresa till Östergötland genomförts för ekologiska mjölkproducenter. Maskiner för ogräsbekämpning i ekologisk grönsaksproduktion förevisades på en fältdag. Växtnäringsflödena på många gårdar har mätts genom växtnäringsbalanser av olika rådrivare. Kurser i markkartering och växtodlingsplanering har genomförts.

49. Länsstyrelsernas arbete med skydd och skötsel av värdefulla naturområden och hotade arter ska bedrivas så att biologisk mångfald bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt.

Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden, samt
- hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

- Länsstyrelserna ska översiktligt redovisa viktigare insatser inom området.

Länsstyrelsen har 2009 bildat 39 nya naturreservat och gjort fyra utökningar av befintliga naturreservat. Samtliga ingår i överenskommelsen mellan Sveaskog och Naturvårdsverket om bildande av naturreservat på statlig mark, s.k. SNUS-objekt. Länsstyrelsen genomförde ett mycket omfattande inventeringsarbete under 2003 och 2004. Vid inventeringen hittade vi stora arealer ur- och naturskogar med hög biologisk mångfald, ofta i kombination med höga friluftsvärden. Det är en del av dessa marker som nu får ett formellt skydd.

Flera aktiva skötselåtgärder har genomförts i länets naturreservat för att bevara den biologiska mångfalden, t.ex. har det gjorts naturvårdsbränning i tre naturreservat. I Svansle dammängar och Hummelholms naturreservat slås årligen delar av ängarna på traditionellt vis av lokala föreningar. Under året har stiftelsen Naturvård vid nedre Umeälven haft sitt första och konstituerande möte. Stiftelsen är bildad för att sköta de kompensationsområden som Banverket iordningställt för att förbättra förutsättningarna för rastande och häckande fåglar i Umeälvens delta (naturreservat och Natura 2000-område) i samband med bygget av Botniabanan. Stiftelsen förvaltas av Länsstyrelsen. Där ingår representanter för bl.a. markägare, djurhållare, kommunen, universitet, naturskydds- och ornitologiska föreningar. Flera markägarträffar har hållits för dem som sköter de restaurerade betes- och våtmarkerna i deltat.

Länsstyrelserna ska särskilt redovisa

- insatser i naturvårdsarbetet när det gäller stärkt dialog med medborgarna och ökad lokal delaktighet i skydd och skötsel av naturvärden,

Länsstyrelsen arbetar aktivt för att få lokal förankring och deltagande i naturvårdsfrågor. För att de nationella och regionala miljömålen ska uppnås krävs deltagande och engagemang från hela samhället. Vi har under 2009 fortsatt att träffa kommunledningarna i länets fjällkommuner för att förstärka samverkan i förvaltningsfrågor gällande naturreservat, leder i fjällen, jakt och fiske på statens mark. Intresset från kommunerna har varit stort och dialogen och samverkan kommer att fortsätta under 2010.

Reservatsarbetet bedrivs sedan flera år tillbaka med lokalt deltagande och samverkan, från inledande inventeringar och reservatsbildning till praktiska skötselåtgärder och informationsinsatser. Länsstyrelsens personal har under 2009 arbetat med kompetensutveckling inom Naturvårdsverkets utbildningsprogram Dialog för naturvården samt arbetat med att utveckla rutiner för förbättrad dialog i samband med pågående naturskyddsarbete. Vi har också träffat representanter för regionala markägarorganisationer i syfte att utveckla dialogen med markägare och lokala representanter i samband med genomförandet av det regionala skyddsarbetet. Under året har vi också haft ett stort antal möten med markägare och med lokala intresseorganisationer i samband med pågående skydd för enskilda områden. Där har synpunkter samlats in och diskussioner förts om genomförande, utformning och framtida möjligheter inom skyddade områden.

Länsstyrelsens arbete med förvaltning av naturreservat bedrivs så att närboende kan se naturreservaten som en resurs för bygden, ett bidrag till att höja livskvaliteten, skapa arbetstillfällen samt öka områdets attraktionskraft och locka turister. Naturvårdsverket initierade 2009 "Naturens År", ett firande att det var 100 år sedan Sverige som första land i Europa bildade nationalparker. I detta har Länsstyrelsen haft en samordnande roll i länet och informerat kommuner och föreningar. Många aktiviteter har genomförts tillsammans med lokala aktörer. Vi har annonserat i tidningarna och ordnat egna aktiviteter, bl.a. invigning av naturreservatet Umeälvens delta och slätter, vi firade sista slaget på svensk mark för 200 år sedan med kungafamiljen vid Ratans naturreservat, ordnade guidningar i Björnlandets nationalpark, betessläpp på Stöcke strandängar samt aktiviteter i Vindelfjällens naturum i Hemavan och Ammarnäs och Vindelälvens naturum i Vindeln. Det årliga arrangemanget "Naturreservatens Dag" i fyra naturreservat och tre naturum 28 juni lockade 350 besökare. Naturum Vindelfjällen i Hemavan och Ammarnäs har genomfört flera olika aktiviteter, bl.a. berättarcaf , barnaktiviteter inne och ute, lavinr ddning, guidningar på fjället och verksamhet tillsammans med skola och förskola. Naturum Vindelfjällen i Hemavan hade 8 078 besökare varav 971 deltog i olika aktiviteter.

För att göra länets naturreservat tillgängliga för det rörliga friluftslivet har Länsstyrelsen under 2009 bl.a. byggt nya anläggningar, t.ex. i Umeälvens delta (parkeringar, leder för synskadade och handikappade, utsiktsramper och gömslen). Vi har renoverat byggnader, bl.a. de som nyttjas för caf everksamhet i Bjur klubbs naturreservat och lador i Vajsj ns naturreservat, samt anlagt parkeringar för bussar och husvagnar och gjort en utbyggnad av café M rdseleforsen. Länsstyrelsen har också gjort en större satsning på att producera och sätta upp skyltar i naturreservaten med information om natur- och kulturmilj v rden. Arbetet har upphandlats och sammanlagt ska ett 80-tal olika skyltar produceras under 2009-2011. Under 2009 producerade vi 26 nya reservatsskyltar och en temaskylt om landhöjning. Tre nya foldrar har tagits fram, varav två temafoldrar om fjällbjörkskog och tallskog.

Flera kommuner, byaföreningar, hembygdsföreningar, ideella organisationer m.fl. har visat ett stort intresse att aktivt delta i olika naturvårdsåtgärder i länets skyddade områden, dels i form av aktiv skötsel, t.ex. sl tter, dels i planering och iordningställande av anläggningar för friluftsliv och turism. F r närvarande finns 16 skötselavtal. I Svansele naturreservat (Norsjö kommun) och Hummelholms naturreservat (Nordmaling) har byaf reningarna arrangerat sl tterdagar. I Bjur klubbs naturreservat (Skellefteå) bedriver föreningen Arena Bjuröklubb café i fyrvaktarbostaden och hyr ut bäddar i fyren. Fyrbost derna på Stora Fjäderägg vid Holmöarna (Umeå)  r vandrarhem. Länsstyrelsen nyttjar i många fall lokala föreningar eller lokalt boende för tillsyn och underhåll av anläggningar i naturreservat, t.ex. på Holmöarna och i M rdseleforsens naturreservat (Vindeln). Länsstyrelsen har under 2009 haft ett arbetslag i Åsele som arbetat med nybyggnation och renovering av anläggningar. Det finns många ytterligare exempel i länet på hur naturvårdsarbetet bedrivs med lokal delaktighet.

- Hur arbetet fortlöper med genomförandet av länsvisa strategier med utgångspunkt i den nationella strategin för formellt skydd av skog.

I juni 2005 fastställde Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen Nationell strategi för formellt skydd av skog. I december 2005 fastställdes den regionala strategin Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Strategin utgör styrdokument för det fortlöpande regionala skyddsarbetet för formellt skydd av skog. Under 2009 har ca 1 140 ha produktiv skogsmark säkerställts genom köp och avtal. Detta innebär att 65 procent av det regionala målet (34 000 ha) för värdefull skogsmark som skyddas som naturreservat är uppfyllt. Vid årets slut har vi fattat beslut om 43 nya naturreservat med värdefull skog. Inom ramen för den regionala strategin har ett flertal träffar med samtliga större skogsbolag, inklusive Sveaskog, genomförts angående ansvarsfördelning och skydd av värdefulla skogar samt angående samordning mellan formellt och frivilligt skydd. Länsstyrelsen har fortlöpande under året haft kontakt med Skogsstyrelsen angående planering och genomförande av det formella skyddet i länet.

50. Länsstyrelserna ska senast den 31 december 2011 ha genomfört arbetet med kompetenshöjande åtgärder för länsstyrelsernas hantering av rovdjursfrågor beträffande varg, järv, björn, lo och kungsörn. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som genomförts.

Länsstyrelsen har under perioden 2008-2010 fått extramedel för att arbeta med kompetenshöjande åtgärder i länsstyrelsens hantering av rovdjursfrågor. Under 2009 har medlen använts till bland annat utbildning av egen personal samt utvecklingsarbeten med externa aktörer.

De viktigaste insatserna under 2009 har varit:

- Utveckling av samebyvisa rovdjursplaner tillsammans med Vilhelmina Södra och Malå samebyar.
- Lodjursinventeringen 2009 genomförd tillsammans med länets jägarkår i samverkan med jägarförbundet för förbättrad kommunikation och kunskapsupbyggnad.
- Utbildning av egen fältpersonal samt egen rovdjurshandläggare genom studieresa till Finland där deras arbete med rovdjursturism studerades (acceptans rovdjur).
- Utbildning av egen personal i frågor rörande den nya rovdjursförvaltningen (kurs av Naturvårdsverket i Östersund)
- Några av naturbevakarna samt båda rovdjursförvaltarna har gått kurser i dialog för naturvård

51. Länsstyrelserna ska senast den 31 december 2014 ha avslutat översynen av det utvidgade strandskyddet inom respektive län. Länsstyrelserna ska redovisa sitt arbete med översynen.

Strandskyddet fick en ny lagstiftning 1 juli 2009. I samband med detta fick länsstyrelserna i uppdrag att genomföra en översyn av det utvidgade strandskyddet inom respektive län. Översynen ska vara avslutad senast den 31 december 2014.

Under 2009 har Länsstyrelsen tillsatt en arbetsgrupp med representanter från miljö- och plansidan för arbetet med översynen.

En arbetsplan har tagits fram och arbetet har hittills koncentrerats på kartläggningsarbete (avgränsningar, definitioner, etc). Länets kommuner har informerats om det pågående arbetet. Då ett relevant kartunderlag är särskilt viktigt i både Länsstyrelsens och kommunernas strandskyddsarbete har myndigheten projektanställt en kartingenjör som arbetar med att iordningsställa ett adekvat kartunderlag.

Länsstyrelsen har skapat ett GIS-skikt som kommer att kunna läggas i den regionala och nationella kartdatabasen som både länsstyrelserna och Lantmäteriet använder. Arbetet innebär att det utökade strandskyddets yta digitaliseras med Lantmäteriets fastighetskarta som bakgrund.

Under året har omkring 2/3 av länets kuststräcka blivit genomarbetat och den återstående kuststräckan kommer att bearbetas under 2010. Därmed kommer hela Västerbottens kuststräcka att vara genomlyst med ett digitalt kartmaterial och vara åtkomligt för i första hand Länsstyrelsens arbete. Med viss komplettering av programvaran kommer kartunderlaget även att bli åtkomligt för en bredare krets av användare.

Åtterrporteringskrav gällande vissa länsstyrelser

52. För de kommuner där det fastställts eller tagits fram förslag till åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer för luftkvalitet ska den berörda länsstyrelsen redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts. Det länsstyrelser och kommuner som omfattas är:

- Länsstyrelsen i Stockholms län och Stockholms kommun,
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Göteborgs kommun,
- Länsstyrelsen i Skåne län samt Malmö och Helsingborgs kommuner,
- Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun,
- Länsstyrelsen i Uppsala län och Uppsala kommun, samt
- Länsstyrelsen i Östergötlands län och Norrköpings kommun.

Umeå kommuns åtgärdsprogram fastställdes i juni 2009.

Åtgärdsprogrammet för uppfyllande av miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid i Umeå är indelade i fyra områden;

- Åtgärder i gatu-/vägnät
- Åtgärder vid utsläppskällan
- Påverkan/styrning av trafikantbeteenden
- Markanvändnings- och planeringsåtgärder

Totalt ingår 17 åtgärder i programmet av olika omfattning och karaktär. Sammanfattningsvis kan det konstateras att de allra flesta av åtgärderna är påbörjade även om fastställelsen skedde så sent som i juni 2009. Effekterna av åtgärderna är svåra att mäta så nära inpå ett genomförande. Vissa av åtgärderna samverkar med andra och det kan därför dröja innan utsläppen minskar i den utsträckning som kan förväntas. Ombyggnaden av det övergripande vägsystemet är exempel på en åtgärd, som fullt utbyggd, ger en stor avlastning av centrala Umeå. Effekten för luftmiljön i centrala Umeå kommer ändå inte förrän miljözonen är införd och miljöanpassade åtgärder längs Västra Esplanaden är genomförda.

Mycket handlar också om hur medborgarnas betar sig och nyttjar trafiksystemet. Här är de mjuka faktorerna av stor betydelse, vilket kräver ett långsiktigt uthålligt arbete. Projektet "Hållbart resande i Umeåregionen" är i detta sammanhang en nyckelfaktor i arbetet med att förbättra luften.

Sakområde Lantbruk och landsbygd

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Genomförandet av Landsbygdsprogrammets åtgärder och intentioner fortlöper planenligt. Under året har vi gjort olika insatser för att uppmärksamma de möjligheter som programmet erbjuder i form av företags- och projektstöd samt kompetensutveckling. Vi har annonserat i Norra Västerbotten, VK, VF och Västerbottningen vid två tillfällen under våren och en gång under hösten. Informationstillfälle om programmet har hållits bl a för Samsynsgruppen, Region Västerbotten, kommunernas näringslivssekreterare, Västerbottensturism och det Regionala partnerskapet för Landsbygdsprogrammet. Information om programmet förmedlas också löpande i dagliga kontakter med projektaktörer, organisationer och andra intresserade. Ett informationsmaterial som bl a översiktligt beskriver programmet har tryckts och distribuerats, och ett särskilt temanummer av tidningen Norrbruk som behandlar Landsbygdsprogrammet har tagits fram. Till media har vi skickat ut ett pressmeddelande med uppmaning att söka projektmedel ur programmet.

Det interna arbetet med genomförandet av Landsbygdsprogrammet samordnas i LB-gruppen - ett tiotal personer från enheterna Näringsliv och Livsmiljö som samtliga arbetar med olika stödformer inom området.

Under året har arbetet framför allt fokuserats på att göra genomförandet effektivare, bl a genom att korta ner handläggningstiderna. Processanalyser har genomförts som beskriver hela kedjan, från det att ansökan kommer in till beslut. Vi har fastställt rutiner för handläggningskontroller.

Arbetet med jordbruksstöden har dominerats av blockinventeringen. Förändringarna av blockkartan har ställt till problem i allt arbete med handläggning och kontroll under året. Vi har tillämpat en ständig omprövning av arbetsprocesserna allt eftersom förutsättningarna har förändrats, och nya direktiv löpande har kommit från Jordbruksverket.

De viktigaste prioriteringarna

Varseluppdrag

Med anledning av varsel och om uppsägningar och nedläggningar av verksamheter togs i början av året initiativ till att nyttja Landsbygdsprogrammet för att om möjligt bidra till att minska de negativa effekterna av en konjunkturnedgång. Ett uppdrag gjordes till samtliga kommuner, undantaget Skellefteå och Umeå, att söka medel för näringslivsutveckling ur Landsbygdsprogrammet. Totalt reserveras 3,9 mnkr i åtgärden Generella insatser för affärsutveckling i mikroföretag. Finansieringen kan uppgå till 75 procent från Landsbygdsprogrammet och resterande 25 procent ska vara annan offentlig finansiering.

Leader

Under 2009 har Trekom Leader och Leader Lappland beviljats verksamhetsstart och därmed är samtliga Leaderprogram i Västerbotten godkända. Leader URNära godkändes 2008. Leaderprogrammet Mare Boreale som liksom de övriga har beviljats verksamhetsstart omfattar bl a Skellefteås kustland och administreras av Länsstyrelsen i Norrbotten. Till Länsstyrelsen har det hittills kommit in ett 20-tal beslut från Leader URNära för kontroll av legalitet och formellt beslut.

Utbetalningar av jordbruksstöden

Länsstyrelsen har prioriterat arbetsuppgifter inom processen för jordbruksstöden på sådant sätt att största möjliga stödbelopp skulle kunna betalas ut före årsskiftet 2009/2010. Detta har medfört att de arbetsuppgifter inom jordbrukarstödsprocessen som inte leder till utbetalningar har fått anstå till efter årsskiftet.

Bedömning av resultatet

Vad gäller möjligheten för kommunerna att söka medel ur Landsbygdsprogrammet för näringslivsinsatser, varseluppdraget, har i slutet av året fem kommuner hörsammat erbjudandet. Till dem har vi beviljat medel för att bli samordna olika resurser inom den egna kommunen för att stärka näringslivet, bevara arbetstillfällena och stimulera nyföretagande. Ytterligare fem kommuner har aviserat att de ska komma in med ansökan.

Alla Leaderprogram är nu igång med verksamhet inom sina områden. Leaderkontor med verksamhetsledare finns i Sorsele, Vännäs och Bureå. Dock är det bara i Leader URNära som formellt beslut (sex st) fattats av Länsstyrelsen. Ytterligare 13 projektansökningar ligger inne för beredning. I TrekomLeader har fem sju beslut tagits av LAGgruppen och i Leader Lappland förväntas beslut fattas först efter årsskiftet.

Utbetalningarna av jordbruksstöden har, trots stora svårigheter i arbetet, uppgått till ungefär samma omfattning som tidigare år. För exempelvis gårdsstödet har 99 procent utbetalats före årsskiftet. Detta har skett till priset av att omfattande arbetsuppgifter skjutits på framtiden för att utföras i början av 2010. Begränsningarna för utbetalning har ställts av Jordbruksverkets arbete med korrigering av stödrätter.

63A. Länsstyrelserna har för budgetåret 2009 tilldelats 98 miljoner kronor s.k. TA-medel (technical assistance) från landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna ska under 2009 öka effektiviteten i genomförandet av programmet. Särskild fokus ska ligga på att minska handläggningstiderna och arbete kopplat till den nya definitionen av stödberättigande betesmark. Länsstyrelserna ska redovisa följande:

- Kommentera de uppgifter om handläggningstider som Jordbruksverket tillhandahåller.

Handläggningstiderna har överlag gått ned kraftigt under 2009. Detta är en följd framförallt av att TA-medel tillförts genomförandet av programmet, och att bemanningen därmed kunnat ökas till en tillräcklig nivå. En annan bidragande faktor är att IT-system och arbetsrutiner blivit tillräckligt utvecklade för att möjliggöra ett effektivt arbete.

Handläggningstiderna för ansökan om stöd inom företagsstöd axel 1 och 3 var som median 171 dagar under 2008. Mediantiderna har gått ned under 2009 och är för hela året 94 dagar, medan de under andra halvåret minskat till 66 dagar. Uppgifterna inkluderar de två lämnade företagsstöden i axel 3.

Ansökan om utbetalning av företagsstöd hade en mediantid av 29 dagar under 2008 och 28 dagar under 2009. Länsstyrelsens målsättning är att utbetalning ska ske vid närmast följande utbetalningstillfälle efter ansökan.

Handläggningstiden för miljöinvesteringar i axel 2 under 2009 var 243 dagar. Under andra halvåret 2009 var handläggningstiden 114 dagar. Handläggningen hade kommit igång i endast begränsad omfattning under 2008. Handläggningstiden för utbetalningar var 44 dagar under 2009.

Länsstyrelsen besöker så gott som alla projektansökningar för miljöinvesteringar i fält, och gör en rådgivning samt en enkel plan. Vi anser att detta är nödvändigt för att uppnå en hög miljönytta av investeringarna. Arbets sättet medför att handläggningstiden blir ganska lång, särskilt om ansökan kommer in i slutet av barmarkssäsongen och därmed fältbesök kan göras först året efter. Flertalet ansökningar kommer dock in under sommarsäsongen, varefter vi kan hantera ansökan och ta beslut inom tre till fyra månader.

För projektstödet i axel 3 har handläggningstiden under 2009 blivit kortare jämfört med 2008. Hösten 2008 uppgick den genomsnittliga handläggningstiden räknat på median till 111 dagar, första halvåret 2009 till 84 dagar och andra halvåret till 35 dagar. Få ärenden minskar dock tillförlitligheten i tendensen och gör det svårt att dra några alldeles säkra slutsatser av utvecklingen. När det gäller handläggning av projektstöd krävs det vanligen längre tid för att bereda ett ärende jämfört med andra stödtyper i Landsbygdsprogrammet. Det är inte alltid möjligt att påskynda handläggningen då projektansökan kan vara komplex och behöver ordentligt utredas.

Projektet ska vara väl förankrat hos målgrupp, samarbetspartners och inte minst de finansiärer som står för den offentliga finansieringen i projektet. Intyg om medfinansiering som är en grundläggande förutsättning kan dröja då många av finansiärerna har särskilda beslutstillfällen och inte fattar löpande beslut. I ett projekt ställs också krav på en väl genomarbetad budget som bygger på den verksamhet, de aktiviteter som ska genomföras. Det ska finnas en klar koppling mellan verksamhet och kostnadsbudget och kostnaderna ska vara nedbrutna och specificerade på olika kostnadslag.

Detta ställer krav på projektägaren att projektbeskrivning med aktiviteter därför är utförligt beskrivna. Därtill att övriga formalia uppfylls. Ofta krävs en rad kompletteringar för att en ansökan ska vara möjlig att bereda mot bifall. Vid prioritering av ett projekt måste handläggaren förutom att beakta programmets målsättningar och urvalskriterier också försäkra sig om att det aktuella projektet inte konkurrerar med andra liknande projekt eller bedöms som den mest strategiska satsningen i ett område. Sammanfattningsvis är en kort handläggning vad gäller projektstödet inte alltid att föredra och av beskrivna skäl inte möjlig.

- Redovisa vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit för att minska handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar. I redovisningen ska ingå insatser riktade mot programmets målgrupp i syfte att förebygga fel och behov av kompletteringar till ansökningarna. Redovisningen ska avgränsas till programmets axel 1, 3 och 4 (Leader) samt Utvald Miljö (axel 2).

Den ökade tilldelningen av TA-medel har gjort det möjligt att öka bemanningen i tillräcklig omfattning. Därmed har uppkomna ärendebalanser kunnat arbetas av och handläggningstiderna kunnat minskas enligt uppställda mål.

Länsstyrelsen har ändrat rutinerna för hantering av ofullständiga ansökningar. I många fall har sökanden inte taget fram en färdig plan för sitt projekt, eller har inte tagit fram allt underlag när ansökan lämnas in. När Länsstyrelsen begär in kompletteringar har sökanden då inget material att lämna in och hanteringen av ärendet drar ut på tiden. Vi har övergått till att sätta tidsgräns för att lämna in komplettering.

Om svar inte lämnas inom denna tid hanteras ärendet utifrån befintligt underlag, vilket kan leda till avslag pga att ansökan är ofullständig. Länsstyrelsen har genomfört processanalyser av LB-hanteringen. Analyserna har använts till att göra handläggningen effektivare.

Arbetsgruppen håller veckomöten där förbättringar i arbetssättet diskuteras. Samtliga handläggare och beslutsfattare har månadsvisa möten för att stämma av hur programmet genomförs och för

information och gemensam planering. Vi har även haft benchmarkingaktiviteter tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbotten i syfte att lära av varandra inom samverkansregionen. Detta har lett till effektivare arbetsmetoder.

Länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten har gett ut ett temanummer av länens tidning Norrbruk om landsbygdsprogrammets åtgärder med information om villkoren för att söka stöd och att söka utbetalning. Där uppmärksammade vi särskilt svårigheter som den sökande kan stöta på när ansökan och affärsplan upprättas. Tidningen går ut till alla som söker stöd ur jordbruksfonden samt till ett stort antal organisationer, myndigheter och företag i de bägge länen. Länsstyrelsen har haft en omfattande telefonrådgivning till företag och organisationer om reglerna för ansökan om stöd och utbetalning.

Vi har hållit två möten med de konsulter som upprättar huvuddelen av ansökningarna om företagsstöd, för att gemensamt klarlägga förutsättningarna för effektiv stödhantering.

Leader

Länsstyrelsen har haft löpande, många gånger dagliga, kontakter med verksamhetsledarna i LAG-grupperna för att ge råd och stöd i deras uppbyggnad av kontor, rutiner och ärendehantering. Vi har också gett råd beträffande handläggning i IT-systemet och i diskussioner kring rollfördelning mellan Länsstyrelsen och LAG.

LAG finns representerade i både det regionala partnerskapet för landsbygdsprogrammets genomförande och i partnerskapet för serviceprogrammets genomförande. Här ges övergripande information om hur programmen löper och i andra aktuella frågor som har betydelse för landsbygdens utveckling. Partnerskapet har en viktig roll som stöd och bollplank för Länsstyrelsen. Under året har vi hållit tre möten med partnerskapen och haft en nätverksträff för LAG i länet. Vid den sista träffen deltog 23 personer med olika funktioner inom resp LAG. Deltagarna fick information om de olika stödformer som finns, exempelvis företagsstöd, Interregprogrammen och Länsstyrelsens projektstöd. Dessutom gav vi information om hur Länsstyrelsen arbetar med de olika axlarna och åtgärderna i landsbygdsprogrammet. Då diskuterade vi också om hur Länsstyrelsen och LAG kan samarbeta för att genomföra den regionala strategin för landsbygdsprogrammet.

- Redovisa vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka särskilda insatser länsstyrelsen vidtagit under 2009 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2009.

Tre år har nu gått av programperiodens sju år, och förutsatt en linjär förbrukning av budgeten borde alltså 43 procent av medlen vara disponerade. För flera åtgärder, t ex de som innehåller projektstöd, borde beslutsfattandet ha haft en övervikt till den första delen av programperioden. I de fallen borde en större del av budgeten varit disponerad efter tre år.

Länsstyrelsen arbetar aktivt med olika insatser för att informera om landsbygdsprogrammet och möjligheten att söka projektstöd och stöd till aktiviteter för kompetensutveckling.

För att uppmärksamma målgruppen på att det finns bidrag att söka för goda projektidéer ges riktad information till nyckelpersoner som t ex näringslivssekreterare i kommunerna och organisationer med koppling till landsbygden. Information har getts både vid besök på näringslivskontoren och vid olika träffar som Länsstyrelsen ordnat. Befintliga kontaktnät nyttjas och i de dagliga kontakterna med aktörer i länet informeras om landsbygdsprogrammets innehåll och stödmöjligheter. Länsstyrelsen har också gett en omfattande telefonrådgivning till företag och organisationer om landsbygdsprogrammets olika stöd.

Länsstyrelsen har gjort en allmän utlysning genom annons i samtliga dagstidningar vid två tillfällen under våren. Dessutom har vi annonserat i tidningen Västerbottningen vid tre tillfällen, två under våren och en gång under senhösten.

Ett pressmeddelande skickades ut i mars med budskapet att det finns 50 mnkr att söka ur landsbygdsprogrammet för att skapa nya möjligheter för boende och utveckling på landsbygden. Ett särskilt temanummer av tidningen Norrbruk, gemensam med Länsstyrelsen i Norrbotten, har tagits fram. Tidningen beskriver landsbygdsprogrammets stödmöjligheter och innehåller exempel på olika projekt och företag som fått stöd. Temanumret har skickats till ca 3 500 prenumeranter. Även i Länsstyrelsens nyhetsbrev Västerbotten NU, har vi förmedlat information om landsbygdsprogrammet.

En informationsfolder har tagits fram som översiktligt redogör för programmets upplägg och intentioner. Ca 1 000 foldrar har under året delats ut vid olika sammankomster och informationstillfällen. Programmet i sin helhet har tryckts i en upplaga av 500 ex som också dessa har delats ut eller skickats till personer, företag eller organisationer som är intresserade av landsbygdsfrågor.

Länsstyrelsen har hållit två möten med det regionala partnerskapet för landsbygdsprogrammet i syfte att höja temperaturen i genomförandet. Det regionala partnerskapet omfattar ett 20-tal aktörer/organisationer i länet som på olika sätt arbetar för utvecklingen av landsbygden. Den första träffen hölls 23 april på Naturbruksgymnasiet då deltagarna fick en redovisning av aktuellt läge för landsbygdsprogrammet, information om skolans verksamhet och Gröna Navets kursutbud samt en visning av skolan och området. Den andra träffen hölls 28 oktober på Norrmejerier med avstämning av läget, information och rundvandring i produktionsanläggningen.

Sammantaget har gjorda insatser under året fått god effekt på genomförandet av programmet. Antalet ansökningar ökar, såväl som besök och telefonsamtal som rör olika projektidéer. Vi ser nu möjligheter till ett framtungt beslutsfattande för projekten, vilket är positivt för att de ska hinna genomföras.

Kommentarer till de enskilda åtgärderna

Axel 1

Förädling (123)

Av budgeten har 7 procent hittills in-tecknats.

Endast små och medelstora företag (SME) kan få förädlingsstöd inom nuvarande landsbygdsprogram. Detta innebär att de företag i länet som tidigare fått mest stöd utesluts från stöd därför att de är stora företag. Ytterligare SME utesluts från stöd sedan de kommit att ingå i någon större koncern.

Speciellt problematiskt blir detta eftersom många av dessa företag tidigare kunnat få regionalt bidrag till företagsutveckling, men blivit hänvisade till landsbygdsprogrammet efter regeländringar. Följden blir att dessa livsmedelsförädlande företag kommer att höra till de ytterst få företag i länet som inte kan få någon form av stöd till företagsutveckling. Det var knappast meningen med landsbygdsprogrammet och stämmer illa med regeringens satsning på Sverige som matland.

Länsstyrelsen har i skrivelse till regeringen och övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet påtalat problemet och föreslagit att Sverige bör införa den möjlighet som medges av EU-förordningen att lämna halverat stöd till större företag. Om inte detta skulle vara möjligt förslår vi att stöd ska kunna ges till företag i Norrlands inland som ej är SME-företag, där

särskilda skäl finns, t ex sysselsättningskäl eller att företaget är självständigt men ägs av en koncern med övrig verksamhet på annat håll.

I Västerbotten finns ingen anläggning för slakt av lantbrukets djur. Länsstyrelsen har varit engagerad i förstudier för etablering av småskaliga slakterier med inriktning på såväl storboskap som får och möjlighet till Halal-slakt.

Förädlingsstödet har marknadsförts tillsammans med övriga stöd inom axel 1 genom annonsering och reportage i Länsstyrelsens tidning Norrbruk. Information har även spridits genom LRF, Hushållningssällskapet och till projekt knutna till dessa organisationer.

Näringslivssekreterarna i kommunerna har informerats vid en träff under våren, särskilt om nyheter kring ändrade målgrupper, att stödet även gäller för ”icke-jordbruksföretag” och den ändrade gränsdragningen mellan de regionala investeringsstöden och Landsbygds-programmet.

Marknadsföring av förädlingsstödet har gjorts i samband med en informationskampanj till länets samtliga kommuner för att informera företagen ute i länet om de olika företagsstöd som finns. Totalt genomfördes åtta träffar med länets företagare. Vi har haft möten med enskilda företag och med grupper av företag som presenterat planer på olika etableringar, främst inom områdena bärförädling och småskaliga slakterier. Dessa planer har ännu inte resulterat i några konkreta ansökningar.

Samverkan (124)

Inom åtgärden har inte något stöd lämnats.

Åtgärden är svår att få intresse för då möjliga insatser kan finansieras via andra åtgärder med bättre ekonomiska villkor. Ett informations- och inspirationsmöte ordnades i maj. Det lockade ca 20 deltagare som representerade näringen, universitetet, projekt och organisationer. Flera idéer väcktes och samarbete har etablerats i några fall, dock utan att ännu ha lett till någon ansökan.

Infrastruktur (125)

Av budgeten har 23 procent hittills in-tecknats.

Endast få projekt för småskaliga energilösningar har kommit in till Länsstyrelsen, efterfrågan på vägförrättningar för samfällda vägar är lågt. Bidragsandelen är för låg för att projekt för samverkan om skogsbilvägar ska kunna drivas.

Länsstyrelsen har lämnat skrivelse till SJV och Övervakningskommittén med förslag till höjd stödprocent för skogsbilvägar.

Informationsmöten har hållits tillsammans med Metria för att skapa intresse för anläggningsförrättningar för samfällda vägar.

Axel 2

Utvald miljö

Av budgeten har hittills 30 procent in-tecknats.

Åtgärden innehåller stödformer som till sin karaktär är nya och obekanta för målgruppen. Det tar därför tid att skapa efterfrågan inom åtgärden.

Länsstyrelsen har lämnat information om möjligheterna genom ordinarie kanaler till målgruppen. Här arbetar vi framför allt utåtriktat för att initiera projekt, dels för restaurering av våtmarker och betesmarker, dels för upprustning av överloppsbyggnader. Vi bedömer att detta arbete kommer att leda till att den tilldelade budgeten för Utvald miljö kommer till avsedd användning under programperioden.

En tredjedel av budgeten har satts av för restaurering av våtmarker i odlingslandskapet. Satsningen på våtmarker initierades av Länsstyrelsen och har inletts med ett omfattande arbete med inventering, planläggning och förankring bland berörda markägare och byar.

Länsstyrelsens arbete har till stor del finansierats genom medel från Naturvårdsverket. En plan för prioriteringar och för Länsstyrelsens fortsatta arbete är nu klar, och vårt arbete har gått över i en fas med initiering av projekt tillsammans med markägare och andra berörda aktörer. Det tar därför ytterligare tid innan den avsatta budgeten för våtmarker inom Utvald miljö kan disponeras.

För att kompensera för den fördröjda beslutstakten beträffande våtmarker har insatserna för att bevara överloppsbyggnader intensifierats. Vi arbetar tillsammans med Skellefteå museum och med byalag för att initiera större samlade projekt för restaurering inom prioriterade områden.

Axel 3

Generella insatser för affärsutveckling av mikroföretag (312)

Av budgeten har hittills 26 procent in-tecknats.

Anledningen till den låga utnyttjandegraden är bl a svårigheten att göra möjligheterna som erbjuds i stödformen kända. Projektverksamhet inom detta område återfanns tidigare i delar av Mål 1 Norra Norrland, och förväntningarna var stora på Mål 2 Övre Norrland att programmet skulle ersätta Mål 1 på denna punkt. I stället är det i landsbygdsprogrammets axel 3 som projektstödet till målgruppen återfinns, det är nytt och har tagit tid att göra känt.

Med anledning av lågkonjunkturen har 3,9 mnkr reserverats i åtgärden till insatser för näringslivsutveckling för samtliga kommuner i Västerbotten, med undantag av Skellefteå och Umeå.

Främjande av turistnäringen (313)

Av budgeten har hittills 50 procent in-tecknats.

I början av året hade åtgärden i likhet med Mikroföretag låg utnyttjandegrad vilket kan förklaras med svårigheterna för målgruppen att återfinna stödmöjligheten i landsbygdsprogrammet. Intresset har dock ökat markant och i slutet av året är hälften av åtgärdens budget in-tecknad och det finns flera projektansökningar att prioritera mellan.

Vid två tillfällen har vi träffat VästerbottensTurism som är länets regionala turistorganisation och en del av Regionförbundet i Västerbottens län - Region Västerbotten. Syftet har varit att ömsesidigt informera varandra, och för vår del att sedan kunna bedöma om deras projektidé ligger i linje med ev regionala/lokala strategier. VästerbottensTurism har överblicken på ett annat sätt än vad som är möjligt för oss.

Ett samarbete har inletts med "VästerbottenTurism" och en del av Regionförbundet i Västerbottens län. Samarbetet har varit ett stöd i prioriteringsarbetet och i uppgiften att identifiera goda projektidéer samt göra landsbygdsprogrammets stödformer kända för målgruppen.

Riktad information har också getts till destinationer, besöksmål och pågående projekt/ aktiviteter inom turismområdet.

Grundläggande tjänster för ekonomin och befolkningen på landsbygden(321)

Av budgeten har hittills 27 procent in-tecknats.

Länsstyrelsen har avsatt extra medel till denna åtgärd, bland annat på grund den struktumvandling som nu sker inom drivmedelsbranschen. Länsstyrelsen vill även stimulera till projekt avseende samordning av offentlig (kommunal och statlig) service.

Efterfrågan är ännu låg och Länsstyrelsen har gått ut med riktad information till berörda aktörer och nyckelpersoner i länet. Informationen har samordnats med information om regionalt serviceprogram.

Åtgärder i form av utbildning och information (331)

Av budgeten har hittills 33 procent in-tecknats.

Åtgärden innehåller möjligheter till kompetensutveckling som inte funnits under tidigare programperiod. Det har därför tagit tid att få igång efterfrågan inom åtgärden.

Länsstyrelsen är en aktiv aktör inom länets utbildningsorgan för de gröna näringarna, Gröna Navet, där vi initierar utbildningsprojekt för åtgärden. Vi arbetar inom Gröna Navet med fokusgrupper för att utveckla utbud av kompetensutveckling inom avgränsade områden, t ex energi, småskalig livsmedelsproduktion etc.

Inom Gröna Navet ansvarar Länsstyrelsen för ett årligt idéseminarium för landsbygds utbildningsaktörer med inriktning att stimulera till nya utbildningskoncept, bygga nätverk och informera om möjligheterna inom landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen samverkar med projekt och LAG-grupper för att ge stöd till kompetensutvecklingsinsatser genom medel från denna åtgärd.

- Redovisa hur länsstyrelsen arbetat för att förenkla och effektivisera arbetet med landsbygdsprogrammet, både för programmets målgrupp och för myndigheter. I redovisningen ska ingå hur länsstyrelsen arbetat för att utveckla samarbetsformer med andra länsstyrelser t.ex. avseende Leader (axel 4) och hantering av ansökningar vars verksamhet omfattar delar av andra län. I redovisningen ska ingå hur länsstyrelsen har samarbetat med de s.k. LAG-grupperna för att förenkla och effektivisera arbetet med Leader (axel 4).

Vi har medverkat i arbetsgrupper tillsammans med företrädare för Jordbruksverket och andra länsstyrelser, med uppdrag att förenkla och göra gemensamma rutiner effektivare. I det arbetet har vi gjort processanalyser som underlag för att nå ständiga förbättringar.

Länsstyrelsen har tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbotten förbättrat rutinerna för att hantera länsöverskridande projekt. Kontakterna är frekventa mellan handläggarna i de båda länen och gäller i huvudsak projektdiskussioner och stöd i ärendehandläggningen. Det gäller även arbetet med Leader och är särskilt viktigt eftersom det finns länsöverskridande Leaderområden, Leader Lappland som administreras av Länsstyrelsen Västerbotten och Leaderområdet Mare Boreale som Länsstyrelsen i Norrbotten ansvarar för.

Länsstyrelsen uppmuntrar också projektägare att söka stöd till länsöverskridande projekt i de fall detta leder till bättre genomslag med högre effektivitet och kvalitet. Projekten administreras i förekommande fall av endast en av de inblandade länsstyrelserna, vilket blir enklare både för projektägare och berörda myndigheter.

Länsstyrelsens Leaderhandläggare från Norrbotten och Västerbotten deltog i en nätverksträff i Lövånger som anordnades av svenska leadernätverket. Där gavs tillfälle till dialog och erfarenhetsutbyte mellan handläggare och deltagande aktörer och organisationer.

Handläggartreffar har genomförts vid två tillfällen. Den första hade vi 12-13 maj i Skellefteå då handläggare av företags- och projektstöd från de fyra nordligaste länen deltog. Syftet var att informera varandra om arbetsläget och utbyta erfarenheter. Den andra träffen arrangerades den 14-15 maj av Länsstyrelsen Västerbotten för handläggare av stöd inom landsbygdsprogrammet i Norrbotten och Västerbotten.

- Redovisa hur länsstyrelsen i programmets genomförande beaktat möjligheten att utnyttja programmet för att motverka de negativa effekterna av konjunkturnedgången.

För att minska de negativa effekterna av konjunkturnedgången har medel reserverats i åtgärden "Generella insatser för affärsutveckling i mikroföretag" (312) för samtliga kommuner i Västerbotten, med undantag av Skellefteå och Umeå.

Syftet är att öka kommunernas möjligheter att arbeta med särskilda insatser för näringslivsutveckling. Insatsen är en del av de riktade åtgärder som görs i enlighet med det samordningsuppdrag som Länsstyrelsen Västerbotten har för att möta de negativa konsekvenserna från lagda varsel. I slutet av året hade fem kommuner hörsammat erbjudandet och medel har beviljats för att bli samordna olika resurser inom den egna kommunen för att stärka näringslivet, bevara arbetstillfällena och stimulera nyföretagande. Ytterligare fem kommuner har aviserat att de ska komma med ansökan.

Vid prioritering av projekt och i diskussioner med projektägare framhåller vi vikten av att insatsen ska ha näringslivskoppling och leda till att arbetstillfällena bevaras eller nya företag skapas. Framför allt i åtgärder som rör utveckling av mikroföretag, turism- och kompetensutveckling är näringslivsfokus viktigt; insatserna handlar här ofta om att skapa förutsättningar för ett ökat nyföretagande.

- Redovisa hur länsstyrelsen arbetat för att dels höja kvaliteten i åtagandeplaner vid revidering av dessa som en följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slätterängar, dels säkerställa en korrekt klassificering av markerna.

Länsstyrelsen Västerbotten har inte tilldelats medel för att höja kvaliteten i åtagandeplaner. Vi har ändå satt in åtgärder för att höja kvaliteten i dessa och för att säkerställa en korrekt klassificering av marker i samband med fältkontroll.

Berörda tjänstemän har deltagit i tre olika utbildningar anordnade av Jordbruksverket. Dessa utbildningar har följts upp med utbildningar i länet, dels för handläggare av åtagandeplaner, dels för kontrollanter av betesmarker.

Vi har förbättrat vårt system för kvalitetssäkring av åtagandeplaner genom att öka antalet efterkontroller i fält efter att handläggaren gjort åtagandeplansbesök.

Vi har förbättrat strukturen i dokumenten för åtagande för att skapa ökad tydlighet för jordbrukaren.

- Redovisa antalet åtagandeplaner inom miljöersättningarna som har upprättats respektive reviderats under 2009 samt en uppskattning av hur många av dessa som har upprättats respektive reviderats till följd av de ändrade definitionerna av ersättningsberättigande betesmarker och slätterängar.

Vi har upprättat 43 nya åtagandeplaner och reviderat 144 st. Av dessa har 144 reviderats pga den ändrade definitionen av betesmarker. Vi bedömer att ingen av de nya ansökningarna tillkommit till följd av den nya definitionen.

- Redovisa omfattningen av de arealer betesmarker respektive slätterängar som har erhållit en annan klassificering än tidigare eller som har tagits bort, i samband med upprättande eller revideringar av åtagandeplaner inom miljöersättningarna under 2009.

Arealen betesmark som erhållit annan klassificering än tidigare är 11 ha och 14 ha har tagits bort.

Sakområde Fiske

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelsens arbete inom sakområdet fiske inbegriper en stor mängd vitt skilda arbetsuppgifter genom att länet geografiskt spänner över både kust och fjäll och har en starkt expanderande vattenbruksnäring. Detta innebär att Länsstyrelsen Västerbotten, förutom de frågor som vanligen hanteras på länsstyrelsernas fiskefunktioner, även förvaltar statens vatten ovan odlingsgränsen, ett omfattande arbete som kräver en relativt stor arbetsinsats.

Länet har dessutom nio vattendrag med naturlig produktion av lax. Arbetet med dessa vattendrag har vi under lång tid prioriterat, liksom arbetet med att åstadkomma minskat laxfiske till havs för att öka mängden uppvandrande lax i dessa vattendrag. Detta har också varit en viktig del i vår ansats att stimulera och gynna utvecklingen och uppbyggnaden av bl.a. fisketuristisk näringsverksamhet. En mycket positiv trend kan nu ses i laxtillgången i våra vattendrag. Den förväntade gynnsamma utveckling av laxfisket kan sannolikt skapa förutsättningar både för ett ökat sportfiske och ökade möjligheter för en turismnäring baserad på detta fiske, men även ge förutsättningar för ett lönsamt kustfiske. Om det ska lyckas är det viktigt att i framtiden lokalt förvalta de enskilda laxbestånden med utgångspunkt från ett så bra kunskapsunderlag som möjligt. Därför är det betydelsefullt att inhämta nödvändig kunskap och ha diskussioner och samråd med de olika fiskeintressen som nyttjar respektive bestånd. I denna process har Länsstyrelsen en mycket viktig roll som samordnare för att en effektiv och för bestånden gynnsam förvaltning ska kunna uppnås med ett minimum av konflikter mellan olika fiskeintressen.

Vattenbruksnäringen är starkt expanderande med stora satsningar framför allt på rödingodling i vattenkraftsmagasin. Vi har engagerat oss i att skapa förutsättningar för att sättfisk av bra kvalitet ska finnas tillgänglig för berörda odlare och för att nödvändiga utbildningsmöjligheter ska skapas. Expansionen innebär dock också ökade problem i exempelvis de fall då odlarna inte följer de villkor som är uppsatta i beviljade tillstånd. I detta sammanhang är det viktigt att Länsstyrelsens, och kommunernas, tillsyn fungerar väl och att personalen har kompetens att utföra den. Djurhälsokontrollen av fiskodlingarna är också en viktig fråga. Inom Länsstyrelsen arbetar vi nu för att hitta en bra samarbetslösning för tillsynen av vattenbruket både ur miljö- och djurhälsosynpunkt.

Fiskevårdsarbetet är mycket viktigt både ur ett beståndsbevarande och beståndsförbättrande perspektiv, framförallt i länets vattendrag. Restaurering av de skador som framför allt rensningarna för flottningen medförde i länets vattendrag är något som Länsstyrelsen ger högsta prioritet, bl.a. när vi fördelar fiskevårdsbidrag till olika fiskevårdsprojekt i länet.

I Västerbottens län finns i dag 26 yrkesfiskare. Problemen för yrkesfisket är många men det absolut största är skadorna som sälén orsakar på fiskeredskap och fångster. Även den ökande skarvstammen skapar problem. Länsstyrelsen hanterar bidrag till åtgärder för att minska skadorna av säl samt ersättningar för sälskador. Vi ser positivt på de fiskare som satsar mer av sin arbetstid på att förädla sin fångst och på så sätt får en större avkastning.

De viktigaste prioriteringarna och insatserna

Kustfiskbestånden och deras reproduktions- och uppväxtmiljöer är mycket viktiga för såväl yrkesmässigt som övrigt fiske i området. Kunskapen om bestånden, deras status och miljömässiga krav är bristfällig; det behövs ökad kunskap för att de ska kunna förvaltas och nyttjas på bästa sätt. Länsstyrelsen har under året startat ett Interregionalt projekt tillsammans med Vilt- och Fiskeriforskningsinstitutet i Finland. Det handlar om populationer av kustsik. Projektet (INTERSIK) är 3-årigt och har en budget på ca 7 mnkr. Länsstyrelsen sökte också medel för kartering och karaktärisering av produktionsmiljöerna för fisk efter kusten samt för restaurering av kustnära miljöer som är viktiga för fisk. Tyvärr beviljades inga medel för innevarande år men en förnyad ansökan för 2010 har lämnats in till Naturvårdsverket.

Skapa förutsättningar för en fortsatt växande vattenbruksnäring som till stor del baseras på rödingodling i stora kraftverksmagasin. För att detta ska lyckas måste ett vetenskapligt och långsiktigt avelsprogram etableras där de bästa förutsättningarna finns. Dessutom behöver utbildningsmöjligheter skapas, både för dem som idag arbetar inom näringen och dem som vill börja arbeta yrkesmässigt med vattenbruk. Tillsammans med bl.a. Länsstyrelsen i Jämtland och Fiskeriverket har Länsstyrelsen deltagit aktivt i arbetet med att etablera Kälarne fiskeriförsöksstation som ett nationellt centrum för rödingavel och vattenbruksutbildning.

Framtagande av en strategi och policy för statens vatten och områden som Länsstyrelsen förvaltar ovan odlingsgränsen har påbörjats. Utifrån bl. a. de ekologiska förutsättningarna i vattensystemen ska den ligga till grund för framtida fiskeupplåtelse och samtidigt ge förutsättningar för en gynnsam fisketuristisk utveckling. Strategin är i det närmaste slutförd.

Frågan kring omprövning av Vojmsjöns reglering har tidigare varit aktuell och blev högaktuell då Vilhelminaborna sade nej till förslaget om överledning av Vojmåns vatten till Stalons kraftstation i en omröstning under hösten 2008. Frågan om omprövning har därför tagit ny fart. Under året har Länsstyrelsen tagit initiativ att samordna myndigheternas agerande kring Vojmåns reglering.

Vandringsproblematiken förbi Stornorrfors kraftverk i Umeälven har haft hög prioritet. Det finns problem för vuxen lekfisk att passera kraftverksområdet vidare upp till lekplatserna i Vindelälven, dessutom dör ca 25 procent av de lax- och öringungar som passerar kraftverkets turbiner på sin vandring ut till havet. Dessa problem har utmynnat i att ett stort projekt med flera delprojekt har initierats för att hitta lösningar. Länsstyrelsen har här deltagit både i den övergripande styrgrupp som tillsatts samt i flera arbetsgrupper.

Bedömning av resultatet

Utifrån den planering som gjordes inför året bedömer vi att måluppfyllelsen varit god. En expansion sker av vattenbruket där stöd från fiskefonden spelar en viktig roll för vissa typer av investeringar. Stöd från fiskefonden har också tillstyrkts till olika åtgärder för det småskaliga kustfisket. Där kan nämnas byten av motorer från 2-takt till betydligt miljövänligare och driftsäkrare 4-taktare. Fiskeriverket har inte fattat några beslut i dessa ärenden under året. Det beror bl.a. på att det varit beslutsstopp långa perioder under året vilket drabbat yrkesfiskarnas ansökningar, men även vattenbruk, beredning och hamnar. Ett tiotal ansökningar finns för närvarande inne i väntan på beslut. Det sökta stödet är totalt på 1,4 mnkr, vilket motsvarar investeringar på 4,6 mnkr. Förhoppningsvis kommer ansökningarna att beviljas under nästa år så att nödvändiga investeringar kan göras.

Återrapporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

67. Länsstyrelserna ska redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007-2013.

Hanteringen av ansökningar avseende bidrag från Europeiska Fiskerifonden EFF har under 2009 störts av långa perioder med beslutsstopp.

Beslut om stöd har ändå kunnat fattas på tre för länet mycket viktiga områden;

- Utvecklingsprojektet "Från kust till fjäll" avseende insatser för Vindelälven och Umeälvens nedre del,
- Etablering av en stor rödingodling,
- Laxslakteri i Vilhelmina.

Totalt sju projekt har beviljats 21 260 tkr i stöd, varav andelen nationella offentliga medel är Fiskeriverket 2 400 tkr, Länsstyrelsen 1 589 tkr och 50 tkr från fiskevårdsbidraget.

68. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Under 2009 har frågan kring Vojmsjöns reglering varit prioriterad. I en omröstning hösten 2008 sade Vilhelminaborna nej till förslaget om överledning av Vojmåns vatten till Stalons kraftstation. Frågan om omprövning har därför tagit ny fart. Under året har Länsstyrelsen tagit initiativ till att samordna myndigheternas agerande kring Vojmåns reglering. Vid ett möte mellan Kammarkollegiet, Fiskeriverket och Länsstyrelsen beslutade gruppen att ta fram två faktaunderlag. En rapport om ekologiska konsekvenser av regleringen och förutsättningar för förbättringar via en omprövning av vattendomen färdigställdes i april.

Dessutom har ett PM med synpunkter på driften av Vojmsjöns reglering tagits fram i juni. En granskning av materialet pekar ut problematiken kring förändringar av vattenföring sedan flottningstappningarna upphörde i slutet av 1970-talet. Under hösten skickade Länsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet till regleringsföretaget en underrättelse med frågor ifall driften av Vojmsjöns reglering har skett enligt gällande domar.

En diskussion har påbörjats med Dorotea kommun, Länsstyrelsen i Jämtland och berörda fiskevårdsområden, om en omprövning av i första hand minimitappningsbestämmelserna för Saxån.

Länsstyrelsen har även under hösten gett Dorotea kommun tillstånd att i samband med provfiske tillfällig stänga fiskådran vid Ormsjödammen, Dorotea kommun. Provfisket var resultatlöst och inblandade fiskevårdsområden känner stor oro över att den fiskväg som byggts inte fungerar. Under senhösten har en anmälan om detta kommit in till Länsstyrelsen som tillsynsmyndighet och dialogen pågår hur ärendet ska hanteras.

Sakområde Social omvårdnad

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Den sociala tillsynen har under 2009 starkt präglats av arbetet med ej verkställda beslut, då dessa tillsynsärenden, ca 400 per år, är 4 gånger så många som övriga tillsynsärenden. Prejudicerande domar i Kammarrätter och Regeringsrätt angående sanktionsavgifter för ej verkställda beslut är svåra att arbeta efter, då de inte går i entydiga riktningar.

Nationella rapporter från Socialstyrelsen och länsstyrelserna gemensamt, visar på att den enskildes rättssäkerhet urholkas när långa väntetider accepteras av domstolarna, och betyder att lagändringarna inte har medfört några förbättringar. Det sker istället en legalisering av långa väntetider. Positivt är att socialnämnderna fått situationen med långa väntetider synliggjord, vilket lett till viss bättre ordning och reda i beslutshandlingen.

Vidare har i tillsynen, stort utrymme lämnats åt de nationella tillsynsuppdragen, vilka kommenteras nedan. Slutligen kan påpekas att den kommande verksamhetsövergången till Socialstyrelsen, inneburit en mängd planeringsarbete som tagit tid från den löpande tillsynen.

De viktigaste prioriteringarna och insatserna

- Arbetet med ej verkställda beslut.
- Det nationella uppdraget för länsstyrelserna och Socialstyrelsen, att "förstärka tillsynen av kommunernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning".
- Det nationella uppdraget för länsstyrelserna och Socialstyrelsen, att "förstärka tillsynen inom missbruks- och beroendevården".
- Det nationella uppdraget att "fortsätta att utveckla den förstärkta tillsynen av socialtjänstens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld".

Bedömning av resultatet

Resultatet i länet av det mycket omfattande arbetet med ej verkställda beslut, kan liknas med situationen i landet som helhet, vilket har kommenterats inledningsvis.

Tillsynsbesluten i de aktuella kommunerna, Umeå och Storuman, är omfattande och visar på en engagerad och kunnig personal, men med åtskilliga förbättringsområden i verksamheten. Samverkan med Socialstyrelsen, innebär att den myndigheten granskat Hälso- och sjukvårdsdokumentationen för samma personer som varit aktuella i Länsstyrelsens tillsyn.

Tillsynen visar generellt på brister i dokumentation och handläggning i de mindre kommunerna. I en kommun, Lycksele, har allvarlig kritik riktats mot socialtjänstens missbrukverksamhet. Där sker nu en omorganisation. Tillsyn i ytterligare kommuner är gjorda, men besluten är inte skrivna ännu.

Tillsynen har genomförts i tre kommuner i Västerbottens län, Umeå, Robertsfors och Bjurholm. Fyra tillsynsbeslut har skrivits. I Umeå har två beslut skrivits, ett för socialnämnden och ett för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samt ett vardera för Robertsfors och Bjurholm.

Länsstyrelsen har konstaterat att alla tre kommunerna i sitt ordinarie arbete; aktivt arbetar för att identifiera kvinnor som varit utsatta för våld, handläggarna har kompetens och erfarenhet av arbete med våld i nära relationer, det finns insatser som kan erbjudas kvinnor som varit utsatta för våld, det finns en beredskap och insatser att erbjuda barn som bevittnat våld, det finns insatser som kan erbjudas för personer som utövar våld. Vidare att det finns ett säkerhetstänkande kring skydd för kvinnor som varit våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Kommunerna kan erbjuda skyddade boenden för kvinnor och barn.

De brister som lett till Länsstyrelsens kritik är bl.a.

- att barns behov av skydd och stöd ytterligare borde ha belysts i ett antal utredningar,
- att gynnande beslut regelmässigt avslutas efter 6 månader,
- att journalanteckningar förts på samma blad för alla medlemmar i en familj,
- att socialnämnden inte inlett utredning enligt 11 kap 1 § SoL,
- att nämnden inte haft en hållbar tidsaspekt vad gäller förhandsbedömningar och utredningar enligt 11 kap 1 § SoL.

Åtterrporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

71. Länsstyrelserna ska redovisa

- i vilken omfattning tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso och sjukvården under året samt
- insatser som genomförts för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet, t.ex. framtagande av bedömningskriterier.

- I vilken omfattning tillsynen har samordnats med tillsynen av hälso och sjukvården under året samt

Tillsynssamordning med tillsynen av hälso- och sjukvården, har skett i de nationella uppdragen om förstärkt tillsyn av missbruks- och beroendevården, insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning och den sociala barn- och ungdomsvården. I missbruks- och beroendevården har samordnad tillsyn utförts vid tre öppenvårdsverksamheter, en LARO-mottagning (läkemedelsassisterad rehabilitering av opiatmissbrukare) och en psykiatrisk klinik. Länsstyrelsen och Socialstyrelsen har gemensamt valt ut tillsynsobjekten, planerat tillsynen och enats om ansvarsfördelningen vid dessa tillsyner.

Länsstyrelsens tillsyn av kommunernas insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning, har i Västerbotten resulterat i en fördjupad tillsyn av situationen i Umeå och Storuman. Samverkan med Socialstyrelsen innebär att Socialstyrelsen i Umeå granskat hälso- och sjukvårdsdokumentationen för samma personer som varit aktuella i Länsstyrelsens tillsyn av socialtjänsten. Situationen i Umeå och Storuman belyses i två tillsynsbeslut.

Inom Länsstyrelsens tillsyn av socialtjänstens äldreomsorg, har samverkan skett med tillsynen av hälso- och sjukvården, med syfte att undersöka kvaliteten i ett antal korttidsboenden inom äldreomsorgen, enligt lagstiftningen i Sol och HSL. (SOSFS 2005:12, och SOSFS 2006:11). I länet har två verksamhetstillsyner enligt denna metod genomförts. I individärenden där klagomålen avser både socialtjänst och hälso- och sjukvård, samordnas tillsynen efter behov.

- Insatser som genomförts för att tillsynen ska bli mer likvärdig över landet, t.ex. framtagande av bedömningskriterier.

De bedömningskriterier som användes i den tidigare nationella tillsynen 2002-2004, av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionsnedsättningar, har använts vid den nu aktuella tillsynen inom detta område, med avsikt att tillsynen ska vara tydlig och enhetlig över

landet. Nationella bedömningskriterier har använts vid all tillsyn av Hem för vård eller boende, HVB, för barn och unga. Nya nationella bedömningskriterier för tillsyn av HVB har framtagits av en grupp bestående av representanter från länsstyrelserna och Socialstyrelsen, och var färdiga i oktober 2009. Länsstyrelsen i Västerbottens län har använt sig av de nya bedömningskriterierna i två tillsyner av HVB i Norsjö.

Vidare har nationella bedömningskriterier använts vid den nationella tillsynen av kommuners arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld, samt vid den nationella tillsynen av missbruks- och beroendevården.

72. Länsstyrelserna ska i den ordinarie tillsynsverksamheten uppmärksamma hur kommunerna efterlever socialtjänstlagens olika bestämmelser om samverkan med organisationer och/eller föreningar och redovisa gjorda insatser och iakttagelser.

I tillsynen framkommer att särskilt antagna mål för samverkan mellan socialtjänsten och det civila samhället, finns i en tredjedel av länets kommuner. Däremot finns rutiner för samarbete, och förekomst av regelbunden samverkan mellan kommunen och organisationer och/eller föreningar, i så gott som alla kommuner. Vanligt är att socialnämnden efterfrågar information och synpunkter i samband med nämndens eller utskottens ordinarie sammanträden, eller så finns andra mer eller mindre regelbundna samverkansformer.

Vanliga samverkanspartners är:

- Kommunala pensionärs- och handikappråd, där intresseorganisationerna medverkar.
- Kvinnojourer, brottsofferjourer
- Väntjänst, volontärer (främst inom äldre- och handikappomsorg)
- Invandrarföreningar
- Nykterhetsrörelser
- Studieförbund
- Kyrkor
- Idrottsföreningar
- Biståndsorganisationer

73. Länsstyrelserna ska redovisa vilka bestämningsfaktorer för hälsan inom folkhälsopolitiken som man anser som särskilt viktiga samt även ange inom vilka områden och på vilka beslutsunderlag man genomfört hälsokonsekvensbedömningar (HKB).

Under 2008 genomförde Länsstyrelsen HKB inom tre områden:

- Hälsokonsekvensbeskrivning av verksamhet Centrum mot våld,
- Hälsokonsekvensbeskrivning av en vindkraftsetablering i Blaiken
- Hälsokonsekvensbeskrivning av en gång- och cykelbro över Umeälven.

Inom folkhälsopolitikens elva målområden finns drygt 40 bestämningsfaktorer för folkhälsan. Ur Länsstyrelsens perspektiv är bestämningsfaktorerna knutna till målområde 11. *Minskat bruk av alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande* att anse som särskilt viktiga (tobaksbruk, skadlig alkoholkonsumtion, bruk av narkotika och dopningsmedel, risken för överdrivet spelande). Länsstyrelsen kommer att fokusera sitt folkhälsoarbete de närmaste åren på målområde 11.

Under 2009 har Länsstyrelsen därför genomfört en provköpsstudie inom tobaksområdet. Resultatet ska ligga till grund för fortsatt arbete inom tobaksområdet 2010.

Under 2009 har en ny organisation införts i Länsstyrelsen. En del i den nya organisationen är bildandet av en Livsmiljöenhet där flera olika verksamheter ingår, bl.a. social omvårdnad och folkhälsa, jämställdhet, integration, hållbar utveckling, krisberedskap och skydd mot olyckor, projektstöd, uppföljning m.m. Inom den nybildade enheten har under året förts diskussioner om det fortsatta arbetet inom folkhälsoområdet.

Uppdrag till samtliga länsstyrelser

75A. Länsstyrelserna ska fortsätta att utveckla den förstärkta tillsynen av den sociala barn- och ungdomsvården. Länsstyrelserna ska särskilt följa upp brister och missförhållanden i tidigare bedrivna tillsyn och kontrollera vad som åtgärdats. Det gäller särskilt socialtjänstens arbete med att följa upp placeringar av barn i familjehem samt tillsynen av hem för vård eller boende (HVB) som tar emot barn och unga eller familjer. Uppdraget ska bedrivas i nära samarbete med Socialstyrelsen som ska överta uppdraget från och med den 1 januari 2010. Uppdraget finansieras via anslaget 6:2 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. utgiftsområde 9. Beviljade medel fördelas enligt bilaga 12 och rekvideras genom en skrivelse till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 september 2009. Medel som inte har förbrukats under 2009 för avsett ändamål ska återbetalas till regeringen (Socialdepartementet) senast den 1 mars 2010. Redovisning av hur rekviderade medel har använts ska rapporteras i årsredovisningen för 2009.

Tillsyn av hem för vård eller boende

Länsstyrelsen har under året genomfört fem tillsyner på Hem för vård eller boende (HVB) för ensamkommande barn.

Tillsynerna har genomförts på följande Hem för vård eller boende:

- Origo, Skellefteå kommun
- Falmarksgården, Skellefteå kommun
- Atlas, Nordmalings kommun
- Pallas, Norsjö kommun
- Athena, Norsjö kommun

Uppföljning av brister och missförhållanden i tidigare bedrivna tillsyn

Länsstyrelsen har under 2009 genomfört en uppföljning av en tillsyn på Skogsro HVB i Sorsele kommun 2007 som resulterade i allvarlig kritik. Länsstyrelsen har även gjort en uppföljning av en tillsyn av familjehemsvården i Dorotea kommun 2007 som resulterade i kritik.

Uppföljning av familjehemsvård

Förutom uppföljning av familjehemsvården i Dorotea kommun utifrån tidigare bedrivna tillsyn har tillsyn av socialtjänstens arbete med att följa upp placeringar av barn och unga i familjehemsvård genomförts i Vännäs kommun.

Rekviderade medel 2009

Länsstyrelsen har rekviderat 175 tkr från anslaget 6:2 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m. Länsstyrelsen har beräknat sina nedlagda kostnader för detta arbete enligt redovisningen ovan till 185 tkr varav 165 tkr avser lönekostnader och driftkostnader avser 20 tkr.

Sakområde Jämställdhet

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Jämställdhetsfrågorna har gynnats av den omorganisation som Länsstyrelsen genomförde under våren. Den medförde ett tydligare chefsansvar för jämställdhetsintegrering och förkortade vägen mellan chef och verksamhet. Med en tydligare profil för myndigheten – att arbeta med hållbar utveckling och kundorienterat – är jämställdhetsfrågor högaktuella. Arbetet med jämställd verksamhet styrs mer över mot de nationella jämställdhetspolitiska målen istället för mot målen för handlingsplanen då den avslutas i december 2009.

De viktigaste prioriteringarna och insatserna

Länsstyrelsen tar fram en jämställdhetsanalys av näringslivet i Västerbotten. Arbetet utgår ifrån regeringens strategi för jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet. Analysen presenteras i en rapport som består av statistik och intervjuer och här ges förslag till konkreta åtgärder för ett jämställt näringsliv. Det handlar om att regionalisera regeringens strategi. I linje med det arbetet har Länsstyrelsen tagit fram en DVD-film som visar hur ett företag i länet aktivt arbetar med jämställdhet. Filmen är ett sätt att sprida information om strategiskt viktigt jämställdhetsarbete och visa på ett gott exempel.

Länsstyrelsen har en aktiv roll i de flesta av de projekt som beviljats medel från Sveriges Kommuner och Landsting till ledningsstyrjt jämställdhetsarbete.

Länsstyrelsen medverkar aktivt i Boverkets och länsstyrelsernas gemensamma regeringsuppdrag som gäller jämställdhetsperspektiv i planeringsfrågor.

Länsstyrelsen menar att mäns våld mot kvinnor är en (o)jämställdhetsfråga och genomför flera samordnade och även utåtriktade aktiviteter inom ramen för det fjärde delmålet.

Länsstyrelsen arbetar strategiskt och målinriktat för att fler män med makt ska arbeta aktivt med jämställdhetsfrågor i länet. Två arrangemang som särskilt fokuserar män, maskulinitet och jämställdhet har genomförts.

Bedömning av resultatet

Länsstyrelsen kan redovisa ett gott resultat av jämställdhetsarbetet när det gäller att ge en bild av länets "könsliga landskap". Vi arbetar utifrån rapporten JämLYS – en jämställdhetsanalys av Övre Norrland – och kan konstatera att allt fler aktörer använder rapporten som strategiskt underlag, t ex vid projektansökningar och inför olika beslut. Mot bakgrund av JämLYS-rapporten efterfrågade näringslivet en jämställdhetsanalys med inriktning på näringslivet i Västerbotten. Länsstyrelsen har prioriterat detta önskemål av en JämLYS av näringslivet som särskilt riktar in sig på länets könssegregerade arbetsmarknad. Denna rapport kommer att presenteras i januari 2010.

Återrapporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

78. Länsstyrelserna ska redovisa vilka insatser som gjorts för att övergripande stödja viktiga aktörer i länet när det gäller jämställdhetsintegrering, samt omfattningen och resultatet av dessa insatser.

Insatser

Till stor del har särskilt sakkunnig agerat för och tillsammans med de organisationer (kommuner samt landstinget) som fått projektmedel från SKL. Insatsen har i huvudsak bestått av rådgivning och kunskapsförmedling om länet utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vi har även genomfört konkreta utbildningsinsatser för nyckelpersoner i några av projekten. Totalt har Västerbotten fyra SKL-finansierade projekt varav ett ramar in sex av länets 15 kommuner och är det projekt som sakkunnig prioriterat. Målet är att bygga en hållbar struktur för jämställdhetsintegrering på ledningsnivå i de organisationer som bedriver projekt så att arbetet fortsätter även efter projekttiden.

Forum

Länsstyrelsen bjuder in samtliga kommuner i länet att delta i ett nätverk för personer som arbetar med jämställdhetsfrågor i respektive kommun. Genomförda möten har dels handlat om hur man kan använda lärdomar från de kommuner som bedriver projekt, dels på vilket sätt arbetet med jämställdhetsanalysen av näringslivet kan processas i kommunerna.

Länsstyrelsen skapar ett forum för strategiska samtal och satsningar inom jämställdhetsområdet genom att upprätthålla ett regionalt nätverk för människor verksamma i Norrbottens och Västerbottens län. Det regionala nätverket rymmer aktörer från länsstyrelserna, landstingen, universiteten, North Sweden European Office och kommuner som kan och vill driva förändringsinriktat regionalt jämställdhetsarbete. Här processas frågor inom ramen för de båda länsstyrelsernas uppdrag kring prostitution och människohandel för sexuella ändamål, och om jämställdhetsproblematiken på arbetsmarknaden.

För att inviga fler aktörer i det utvecklingsarbete som jämställdhetsintegrering är bjöd länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten in representanter från offentlig sektor och näringsliv till en workshop/dialogcafé med frågor om jämställdhetsläget i länen som tema.

Länsdelegationen i jämställdhet

En viktig insats för Länsstyrelsen är att leda länsdelegationen i jämställdhet i ett aktivt jämställdhetsarbete i länsperspektiv. Under året har en ny delegat inbjudits att delta, Västerbottens Idrottsförbund, vilket gör att delegationen nu har representanter från offentlig sektor, privata näringslivet samt ideella organisationer. För att synliggöra delegationens arbete har två öppna föreläsningar genomförts, båda i linje med delegationens programförklaring. Den ena handlade om manlighet och machoideal och den andra om våld i samkönade relationer.

Nationellt projekt

På nationell nivå gör länsstyrelserna en gemensam satsning på att integrera jämställdhet i befintliga eller potentiella projekt inom ESF, Europeiska sociala fonden. Projektet heter ESF jämt och en medarbetare finns anställd i Övre Norrland för att bistå med kunskap om jämställdhet. De insatser som främst görs i Västerbottens län inom ramen för projektet är basutbildningar i jämställdhet där särskilt sakkunnig är ett stöd för projektledaren.

Omfattning

Huvudsakligen agerar Länsstyrelsen som rådgivare och kunskapsförmedlare i jämställdhet till olika aktörer i länet. Det kan handla om möten med nyckelpersoner men även att (med)arrangera seminarier och föreläsningar. Vi ser det som viktigt att underlätta för aktörer i länet att knyta kontakter och inhämta kunskap om jämställdhet. Länsstyrelsen har därför bjudit in till ett antal träffar men också medverkat i olika sammanhang för att hålla jämställdhetsfrågorna på agendan. Några exempel på insatsernas omfattning är vår medverkan vid en unik nationell jämställdhetskonferens i Kiruna som arrangerades av Svenska Samernas Riksförbund och Svenska Tornedalingars Riksförbund på temat: Har du någon makt? Konferensen handlade om makt och kön inom samisk kultur. Maktfrågor har varit återkommande under året. Särskilt omfattande har aktiviteter på temat män och jämställdhet varit. Här har ett antal seminarier ordnats, bl a med den amerikanske forskaren Jackson Katz som föreläste om Mäns våld mot kvinnor.

En omfattande insats som Länsstyrelsen medverkat i är den spetskompetensutbildning om hedersrelaterat våld och förtryck som tolv personer från länet har genomgått. Under året har vi påbörjat ett arbete med att uppmärksamma våld i nära relationer och mot utsatta grupper, t ex i samkönade relationer och mot funktionshindrade.

Länsstyrelsen har i uppdraget att arbeta mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål startat en projektwebb som rönt nationellt intresse. Webbplatsen där det finns samlad information om problematiken och uppgifter om vilka aktörer som arbetar med frågorna regionalt heter www.nejtillsexköp.nu. Webbplatsen har vidareutvecklats genom att Länsstyrelsen i Norrbotten anslutit sig till den under året, vilket ytterligare förbättrat innehållet och förutsättningarna för att sprida det. Förutom webben har föreläsningar arrangerats för olika målgrupper. Under sommaren samt under vintermånaderna rullar banners med hänvisning till webben på SF-biografernas biljettbokning på nätet. I två av länets kommuner kommer under vintern även bioreklam att visas före samtliga filmer som inte har åldersgräns.

Resultat

Umeå kommun har i 20 år arbetat med jämställdhetsfrågor vilket uppmärksammades med en jubileumskonferens. Ett resultat av gott och långvarigt samarbete mellan Länsstyrelsen och Umeå kommun är att landshövdingen invigningstalade. Denna nationella konferens hade rubriken "Från pilotprojekt till ledningssystem" vilket väl sammanfattar den resa som jämställdhetsarbetet har gjort inom kommunen.

Länsstyrelsen har fångat upp behovet av en genomlysning av länets arbetsmarknad och främst näringslivet ur ett jämställdhetsperspektiv. Vår aktiva medverkan och synlighet ute i kommunerna har resulterat i gott gensvar när det gäller utlysningar av olika medel inom jämställdhetsområdet.

Genom att sprida goda exempel på jämställdhetsarbete genom vår DVD-film motiveras fler aktörer att arbeta med jämställdhetsfrågor på ett mer verksamhetsutvecklande sätt. Länsdelegationen i jämställdhet är strategiska aktörer i länet och har uppfyllt sin programförklaring för året. Även projektet ESF jämt har genomfört planerade insatser med mycket gott resultat. De allra flesta som genomgått utbildningen är väldigt nöjda. Än är det dock för tidigt att uttala sig om projekten kommer att se annorlunda ut jämfört med förhållandena före processtödet inrättades.

Även jämställdhetsarbetet har påverkats av konjunktursvängningarna som varit under året. Länsstyrelsen har genomfört en föreläsning tillsammans med den fackliga organisationen ST på temat: Är jämställdhet den ekonomiska krisens förlorare?

Sakområde Integration

Länsstyrelsen redovisar här

- en kortfattad och översiktlig bedömning av vårt arbete
- de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året
- en kortfattad och översiktlig bedömning av arbetets resultat

Länsstyrelserna har sedan 2007 fyra uppgifter: att bedöma kapaciteten för mottagande, att förhandla med kommunerna, att verka för regional samverkan i introduktionen samt att följa upp introduktionen och dess resultat i länet. Under året har Länsstyrelsen, efter anmodan av regeringen, också biträtt Migrationsverket i arbete att få till stånd fler överenskommelser om mottagning av ensamkommande barn.

Länsstyrelsen har under 2009 lagt fokus på att dels följa upp samtliga kommunöverenskommelser i länet, dels omförhandla de nio av 15 överenskommelser som upphör med utgången 2009. Till grund för uppföljningarna har legat ett på förhand utarbetat underlag. Resultaten har hämtats in genom besök i samtliga kommuner.

Några viktiga verktyg i Länsstyrelsens arbete att förbättra mottagningen och introduktionen av nyanlända har bl.a. varit nätverksarbete, informationsspridning och stöd till mellankommunal samverkan. Stor vikt har lagts på att betona arbetslinjen i introduktionen. Länsstyrelsen har på olika sätt också uppmuntrat kommuner i länet att ta vara på de möjligheter som ligger i organiserad vidareflyttning.

Ett viktigt resultat av årets arbete är att samtliga kommuner i länet också inför 2010 har överenskommelser om mottagning av skyddsbehövande. Ett annat viktigt resultat är att länets kommuner i växande utsträckning ser nyanlända som en tillgång att ta vara på, och successivt anpassar sin mottagningsverksamhet till det. Länsstyrelsens samarbete med Landstinget Västerbotten har fördjupats.

Ett exempel är att Landstinget under året tagit fram en intern handledning för hälsoundersökningar av asylsökande och av nyanlända. Av de sex kommuner i länet som ännu inte har överenskommelser om mottagande av ensamkommande barn är flera aktivt intresserade att ingå sådana.

Åtterrporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

79. Länsstyrelserna ska redovisa hur arbetet med att skapa god beredskap och kapacitet i länet för att ta emot skyddsbehövande som beviljats uppehållstillstånd har bedrivits. Redovisningen ska lämnas med en enhetlig struktur enligt bilaga 9.

Hinder för mottagande

Västerbottens län tog sammantaget emot 570skyddsbehövande under 2009. Av knappt 800 tillgängliga platser har således drygt 70 procent utnyttjats. Det helt överskuggande skälet till att mottagandet inte blev större är att alltför få nyanlända anvisats eller på egen hand sökt sig hit. För Umeå centralorts del tillkommer att bostadssituationen sedan länge har varit besvärande. Till följd av stor tillströmning av universitets- och högskolestuderande till Umeå inför läsåret 2009/10 förvärrades bostadsbristen kraftigt under hösten.

De väsentligaste insatserna från länsstyrelsen för att främja beredskapen att ta emot skyddsbehövande som erhållit uppehållstillstånd (konferenser, besök i kommunerna etc.)

Generellt sett är intresset stort för mottagning av nyanlända i länet. Länsstyrelsen har lagt ner stor kraft på att förmedla till kommunerna den stora betydelse utrikes födda redan idag har för en positiv befolkningsutveckling i länet. Betydande vikt har även lagts vid att peka på konsekvenserna av en växande demografisk obalans.

Inom länet finns idag flera arbetande nätverk. Länets Migrationsråd med ledande företrädare för länets kommuner, Arbetsförmedlingen, näringslivet m.fl. har träffats vid ett tillfälle. Den operativa arbetsgrupp som är knuten till Migrationsrådet har haft överläggningar vid sex tillfällen, och länets flyktingsamordnarnätverk vid tre tillfällen, i Nordmaling, Norsjö och Robertsfors.

Hur samverkan mellan myndigheter, kommuner och andra aktörer bedrivits och utvecklats för att genomföra introduktionsprogram som leder till snabbare arbetsmarknadsetablering

Flertalet kommuner i länet lägger stor vikt vid en arbetsmarknadsnära introduktion, bl. a. genom att den är mer eller mindre direkt ihopkopplad med kommunens näringslivsverksamhet, lärcentra eller motsvarande. Under de senaste åren har på det sättet introduktionen i länet kommit att få en ny inriktning.

Arbetet i Migrationsrådet har bl. a. lett fram till att en särskild kartläggning för närvarande genomförs med syftet att stärka valideringen av nyanlända och andra invandrades kompetens. Studien leds av Region Västerbotten, biträdd av bl. a. Arbetsförmedlingen.

Om nya angreppssätt eller metoder prövats för att öka engagemanget i länet för att ta emot och introducera nyanlända invandrare

Länsstyrelsen har under vintern/våren genomfört en kommundialog med besök i samtliga länets kommuner. Som stöd har vi använt ett på förhand utsänt samtalsunderlag. Vid dialogmötena har kommunen i regel företräts av en ledande företrädare för kommunen och en ansvarig handläggare.

En särskild redovisning om barns situation i mottagandet och introduktionen

Delar av kommundialogen enligt ovan avsåg mottagande och introduktion av barn och ungdomar. Länsstyrelsens generella bild är att länets kommuner i allt väsentligt följer normalitetsprincipen, dvs. att nyanlända barn behandlas på likartat sätt som svenska barn.

Några kommuner saknar mål- och styrdokument som specifikt tar sikte på barnens mottagning och introduktion. Introduktionsplanerna ser också olika ut; i en del kommuner ingår barnet i föräldrarnas introduktionsplan medan en del kommuner upprättar separata introduktionsplaner för barnen. De parter som är aktiva i planeringen av barnens introduktion i skolan är i regel barnet/ungdomen själv, föräldrar (i förekommande fall), flyktingsamordnare och ansvarig skolpedagog.

Genom kommunsamtalen har Länsstyrelsen delgetts mottagande kommuners egen bild av barnens mottagande och introduktion. För att komma vidare och också kunna ta del av faktiska förhållanden, dvs. hur mottagandet och introduktionen i praktiken är utformad, hur resultaten ser ut, hur de nyanlända barnen och deras föräldrar själva uppfattar situationen, etc. behöver flera olika åtgärder vidtas. Uppföljningsarbetet måste systematiseras och knytas till en tydlig målbeskrivning.

Uppföljningsansvaret behöver förtydligas, och helst bör en processägare med ett samlat ansvar pekas ut. På likartat sätt som regeringen föreslår ett tydligt ansvar och ett tydligt arbetssätt för nyanlända vuxnas arbetsmarknadsetablering, så behövs även motsvarande tydliga ansvar och arbetssätt för barns och ungdomars etablering under den första tiden i Sverige.

Övrig rapportering

Åtterrappporteringskrav för samtliga länsstyrelser

82. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att genomföra myndighetens antidiskrimineringsstrategi och hur den nya diskrimineringslagen (2008:567) har beaktats i detta arbete. Vid behov ska länsstyrelserna samråda med Diskrimineringsombudsmannen under genomförandet av strategin.

Årets arbete med myndighetens antidiskrimineringsstrategi har främst rört anpassning till den nya antidiskrimineringslagen. Länsstyrelsens personalpolitiska riktlinjer för mångfald har därför omarbetats för att inkludera samtliga diskrimineringsgrunder i den nya lagen. Motsvarande arbete har också lagts på att uppdatera vår mångfaldssida på intranätet.

Som myndighetsövergripande aktivitet informerar vi om den nya diskrimineringslagen för samtliga enheter. Informationsmaterialet ligger också tillgängligt för alla anställda på Länsstyrelsens intranät.

Länsstyrelsens kontaktperson för antidiskrimineringsarbetet har under våren deltagit vid ett arbetsseminarium för det länsstyrelsegemensamma arbetet mot diskriminering. Länsstyrelsen bidrar också med det som efterfrågas av den centrala arbetsgruppen.

Vid all introduktionsutbildning (2-3 gånger per år) informeras nyanställda om den nya lagstiftningen. Vid det tillfället informeras även om riktlinjer som omfattar handlingsplan mot diskriminering och trakasserier samt vårt förebyggande arbete.

Därutöver hänvisar vi till nedanstående redovisning som lämnats av länsrådet i Dalarnas län.

Genomförande av Länsstyrelsernas antidiskrimineringsstrategi

Under år 2007 tog landets länsstyrelser fram en gemensam strategi i fem steg för sitt antidiskrimineringsarbete. I samråd med berört departement, kontaktpersoner från länsstyrelserna och ombudsmännen gjordes tolkningen att strategin ska omfatta både hur man hanterar diskrimineringsfrågorna i den egna organisationen (område A), hur detta integreras i kärnverksamheten (område B) samt i länsstyrelsernas information och kommunikation (Område C). Under år 2008 beslutade länsråden att en länsstyrelsegemensam handlingsplan för att genomföra antidiskrimineringsstrategin skulle tas fram. Arbetet med att organisera fungerande samverkan och ett strukturerat erfarenhetsutbyte påbörjades under 2008 och har intensifierats under 2009.

Länsstyrelserna driver sedan maj 2009 ett gemensamt projekt inom området antidiskriminering för att ta fram och påbörja genomförandet av en för länsstyrelserna gemensam handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter för 2010-2012. Målet är att samordna och utveckla länsstyrelsernas arbete med mänskliga rättigheter och insatser mot diskriminering. I uppdraget ingår också att ta fram ett utbildningspaket för länsstyrelsernas behov, att utveckla metoder för verksamhetsintegrering och instrument för uppföljning samt att lämna förslag på en mottagande förvaltningsorganisation för handlingsplanen.

Projektet sorterar under länsrådsgrupp 3 och en projektledare har anställts för att samordna och organisera arbetet. Arbetet bedrivs i fyra arbetsgrupper. En grupp med personalchefer som svarar för område A, en grupp med informatörer som svarar för område C och en utbildningsgrupp med sakkunniga som svarar för framtagande av utbildningspaket. Slutligen finns en kärntrupp som fungerar som styrgrupp för projektet och som ansvarar för område B.

Kärntruppen består av sakkunniga och sammankallande i övriga arbetsgrupper från sju länsstyrelser (Jämtland, Skåne, Stockholm, Södermanland, Västernorrland, Västra Götaland och Östergötland). Totalt är tolv länsstyrelser representerade i arbetsgrupperna. Ytterligare en arbetsgrupp för uppföljning bestående av sakkunniga är under bildande. Varje länsstyrelse har en särskild kontaktperson för antidiskrimineringsuppdraget som ansvarar för att informera sin organisation, förankra beslut samt organisera det regionala arbetet.

Aktiviteter under 2009

Arbetsgrupperna har tidigare inventerat och analyserat länsstyrelsernas arbete inom sina respektive områden ur ett antidiskrimineringsperspektiv samt utifrån vad som kan göras i samverkan mellan länsstyrelserna. Resultatet har under 2009 tagits tillvara av varje grupp genom föreslagna åtgärder för respektive område A-C i en handlingsplan samt i en, till denna kopplad, utbildningsplan. Den tidigare antagna antidiskrimineringsstrategin har utgjort en ram och en mall för arbetet med handlingsplanen. Handlingsplanen följer strategins indelning i tre områden; A. Organisation och arbetsliv, B. Sakområden samt C. Information. Handlingsplanen kommer att remitteras till samtliga länsstyrelser i början av 2010 för beslut under våren 2010.

Arbetsgruppen med personalchefer (område A) har under året sammanställt och analyserat den enkät som gjordes 2008 om vilka insatser mot diskriminering och för mänskliga rättigheter som länsstyrelserna genomfört. Sammanställningen har utgjort ett underlag till förslag om mål och åtgärder för område A i handlingsplanen. Gruppen har i länsstyrelsernas personalchefs nätverk regelbundet informerat om pågående arbete. Vidare har gruppen arbetat med införande av ett antidiskrimineringsperspektiv i den nya länsstyrelsegemensamma chefsutbildningen.

Under vår och höst 2008 gjorde varje länsstyrelse en kartläggning av risker för diskriminering utifrån utvalda verksamhetsområden (område B). Tio ärendekategorier valdes ut och fördelades av länsrådsgruppen på Länsstyrelserna. Berörda handläggare genomförde kartläggningen med stöd av sin länsstyrelses kontaktperson för antidiskrimineringsuppdraget. Under 2009 har en fördjupad analys av kartläggningen genomförts. Resultatet tyder på att det inom de kartlagda verksamheterna finns situationer där risk för diskriminering kan förekomma. Exempelvis är den externa informationen sällan utformad utifrån olika gruppers behov. Även vad gäller lokaler och tillgänglighet samt i enstaka fall vid upphandling lyfts risker. De grunder för diskriminering som identifierats är oftast funktionshinder, etnicitet, kön och/eller ålder. Mer sällan ses en diskrimineringsrisk utifrån könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning samt religion eller annan trosuppfattning. Behovet av utbildning och verktyg uttrycks ofta. Kartläggningen har också fångat upp tips och goda exempel på antidiskrimineringsarbete bland länsstyrelserna. Den fördjupade analysen utgör ett underlag vid framtagandet av handlingsplanen.

Informationsgruppen (område C) har föreslagit mål till handlingsplanen för hur länsstyrelsernas kommunikation, externt och internt, ska utformas för att vara fri från diskriminering. Förslagen omfattar utbildning, webbsatser samt information i text, bild och ljud. Gruppen har regelbundet informerat länsstyrelsernas informatörer om det pågående arbetet. Man har också genomfört en del kompetenshöjande insatser bland annat har Handisam anlitats för föredrag om tillgänglig information. Vidare har en kommunikationsplan för projektet för åren 2009-2010 tagits fram. Informationsgruppen har också skapat en gemensam projektsida om antidiskriminering på Infoportalen, länsstyrelsernas gemensamma sharepoint-portal. En arbetsgrupp för tillgänglighet bestående av informatörer har bildats för att bistå arbetsgruppen för länsstyrelsernas gemensamma webbplattform. Gruppen har samordnat inköp av uppläsningstjänst för samtliga länsstyrelser webbplatser och intranät samt upphandling av tillgänglighetskonsult. Medel har sökts för ett särskilt informationsprojekt för att genomföra föreslagna åtgärder för område C i kommande handlingsplan.

Utbildningsgruppen har under 2009 tagit fram förslag till en utbildningsplan och ett underlag till basutbildningspaket för länsstyrelserna. Utbildningsinsatserna syftar till att stödja länsstyrelsernas arbete med att förebygga diskriminering både på arbetsplatsen och i verksamheten.

Utbildningsinsatserna har utformats som tre olika delar. Grundläggande utbildning som en introduktion till ämnet kring lagstiftning och värderingar, utbildning för nyckelgrupper samt metoder och redskap för verksamhetsintegrering. Förslaget ska vidareutvecklas och färdigställas under våren 2010.

Under processen med framtagande av handlingsplan med tillhörande utbildningspaket har DO, Handisam och Delegationen för mänskliga rättigheter medverkat kontinuerligt på olika sätt, samt deltagit i två nationella arbetsseminarierna med kontaktpersoner och arbetsgrupper. Till den grundläggande utbildningen har Diskrimineringsombudsmannen bidragit med material om den nya diskrimineringslagen, Delegationen för mänskliga rättigheter med material om mänskliga rättigheter. Diskrimineringsombudsmannen och Handisam har också tillfrågats för granskning av material, synpunkter på kommande handlingsplan kommer att inhämtas ytterligare från samtliga externa samverkansaktörer.

Länsstyrelserna har medverkat vid Diskrimineringsombudsmannens sju regionala växthuskonferenser i Malmö, Falun, Östersund, Göteborg, Norrköping, Luleå och Växjö. Ytterligare konferenser planeras under 2010. Målet var att stärka det regionala arbetet för lika rättigheter och möjligheter och att motverka diskriminering och trakasserier på arbetsplatsen. Konferenserna riktade sig i första hand till personalchefer, HR-ansvariga, jämställdhets- och mångfaldshandläggare, fackliga företrädare, skyddsombud, arbetsmiljöansvariga med flera. Ytterligare en målgrupp för konferenserna var intresseorganisationer som med den nya lagen har fått en starkare roll. Konferenserna blev ett tillfälle att stärka befintliga regionala antidiskrimineringsnätverk och i vissa fall ett startskott för nya nätverk.

Slutligen har under året ett stort antal arbetsgruppsmöten samt två nationella förankringsmöten med kontaktpersoner, arbetsgrupper och externa samverkanspartners ägt rum. Vidare har alla arbetsgrupper deltagit i en skivrarverkstad för att ta fram handlingsplanen.

83. Länsstyrelserna ska inom området mänskliga rättigheter kortfattat och översiktligt redovisa de viktigaste prioriteringarna och insatserna under året samt en bedömning av resultatet av dessa.

Ett internt seminarium om mänskliga rättigheter genomfördes den 12 mars 2009, där ett tjugotal deltagare från olika enheter inom Länsstyrelsen deltog. Seminariet ämnade ge en allmän introduktion till ämnet och vilket strategiskt stöd det finns i nationella dokument som vi kan/bör använda oss av i vårt eget arbete, till exempel Nationell handlingsplan 2006-2009, Delegation för MR i Sverige.

Samtidigt inventerade vi behoven när det gäller eventuell utbildning och fortsatt arbete. Kunnandet visade sig vara bäst inom de områden vi arbetat med sedan tidigare: jämställdhet, integration och tillgänglighet.

Som exempel inom den egna verksamheten där vi arbetar med mänskliga rättigheter kan nämnas skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, miljöskydd och miljömålsarbetet/hållbar utveckling.

84. Länsstyrelserna ska redovisa hur man i genomförandet av sin verksamhet har beaktat 5 § punkt 3 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion om att inför beslut eller andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa.

Länsstyrelsen har under 2009 genomfört en kartläggning av vilka verksamheter, ärendetyper och beslut som kan röra barn. Syftet är att utifrån resultatet av kartläggningen kunna utskilja ärendegrupper som är prioriterade att arbeta vidare med och ärendegrupper som har lägre prioritet. Resultatet ska ligga till grund för planering av fortsatta insatser beträffande barnperspektivet i myndighetens verksamhet.

Under 2009 har Länsstyrelsen genomfört en organisatorisk förändring och inrättat en livsmiljöenhet. Ett syfte med denna är att främja det tvärsektoriella arbetet mellan de sakområden som ingår i enheten i riktning mot en hållbar utveckling. Under 2010 planerar livsmiljöenheten en fortsatt kompetensutveckling i frågor rörande barns rättigheter och behov.

Organisationsstyrning

Åtterrporteringskrav gällande samtliga länsstyrelser

85. Länsstyrelserna ska redovisa

- hur man arbetar för att minska sjukfrånvaron,
- vilka effekter detta arbete har haft, och
- vilka mål länsstyrelsen har satt upp för detta arbete.

Myndighetens integrerade systematiska arbetsmiljöarbete (SAM) är inriktat på att i första hand förekomma och förebygga arbetsmiljörisiker men även skapa god beredskap för oväntade händelser. SAM värderas som en viktig komponent i myndighetens säkerställande av hög intern motivation, produktivitet och kvalitet. Arbetet bedrivs i samverkan med verksamhetens skyddsombud och medarbetare samt med ett kontinuerligt stöd av expertis från företagshälsovård. Revision av myndighetens SAM utförs årligen av extern arbetsmiljörevisor. Revisionsrapporten lämnas till myndighetens ledning. Myndighetens SAM är dokumenterat i den s.k. Arbetsmiljö- och Personalhandboken.

Inför varje verksamhetsår anges ett antal målbegrepp (nyckeltal) och tillhörande kravnivåer. Underlaget utgörs av myndighetens risk- och behovsbedömningar. Under 2009 har inga avvikelser från ställda kravnivåer registrerats.

Målbegreppen är

- Fungerande tillbudsrapportering
- Arbetsolyckor
- Genomförande av systematiska skyddsronder
- Genomförande av systematiska medarbetarsamtal
- Frånvaro p.g.a. sjukdom understiger ställda krav
- Anpassning och rehabiliteringsprocess sker enligt ställda krav
- Mätningar av medarbetarnas attityder till arbetsmiljön genomförs

Ett utfall som delvis indikerar på ett fungerande SAM är att Länsstyrelsen Västerbotten har låg sjukfrånvaro. Under 2009 var den 2,0 procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Inga sjukskrivningsfall relaterade till arbetet har rapporterats sedan 2007 och framåt (färdolyckor mellan arbete och bostad är exkluderade). Inför varje verksamhetsår upprättas även en handlings- eller aktivitetsplan på övergripande myndighetsnivå. Planen är ett levande dokument som löpande svarar upp på eventuella förändringar i myndighetens risk- eller behovsbild.

Nedan följer ett antal exempel på aktiviteter som myndigheten har genomfört under 2009:

1. Fortsatt processorientering och strukturering av verksamheten.
2. Vidareutveckling av de årligt återkommande interna revisioner av det integrerade ledningssystemet för arbetsmiljö.
3. Förtydligad delegation av arbetsmiljöuppgifter samt diplomerad utbildning för chefer med arbetsmiljöuppgifter (enligt normer angivna i AFS 2001.1, 2003:4, 2008:15). Även utbildning, utan diplomering, för skyddsombud eller andra interna samverkansparter har genomförts.
4. Genomförande och återrportering av webbaserad medarbetarundersökning.
5. Kontinuerliga aktiviteter och uppföljning i enlighet med myndighetens systematiska brandskyddsarbete samt utbildning i första hjälpen, hjärt- och lungräddning.
6. Fortsatta insatser för säkerhet i trafik. (Bl.a. halkkörning)
7. Kontinuerliga ergonomiska genomgångar och individuella anpassningar av arbetsmiljön.
8. Mångfald och jämställdhetsåtgärder, främst i formen av utbildning och information.

9. Förslag på lokal vidareutveckling av samverkan för utveckling. (Lokalt avtal för samverkan)
10. Friskvårdsaktiviteter som följer personalföreningens verksamhetsplan och hälsodiplomering av Länsstyrelsen Västerbottens län.
11. Planmässigt genomförande av verksamhetsövergångar till Transportstyrelsen och Socialstyrelsen samt stödjande/förebyggande insatser vid omorganisation.
12. Ombyggnationer av bland annat en ny hiss anpassad till ställda krav på tillgänglighet samt förbättrad utformning av reception och besöksrum för att överträffa säkerhetskrav.
13. Förebyggande åtgärder gällande ”nya influensan” A(H1N1).

86. Länsstyrelserna ska redovisa genomförda insatser och uppnådda resultat av sitt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

Insatser

Chefsmöten

Särskilt sakkunnig i jämställdhet deltar i samtliga chefsmöten (enhetschefsnivå).

Jämställdhet har varit på agendan som strategisk fråga vid chefsmöten. Där har *Handlingsplanen för jämställdhetsintegrering* avhandlats med anledning av eventuell omprövning/förlängning för år 2010. Handlingsplanen har fungerat som ett policydokument med ganska utförlig beskrivning av insatser och förväntat resultat. En förenklad handlingsplan har tagits fram som främst fokuserar på fyra målområden: Målstyrning och beslutsprocesser; utbildning och kunskap; metoder och analyser samt samordning. Dessa målområden gäller som riktlinjer under 2010. För att föra arbetet med jämställdhetsintegrering vidare får varje enhetschef en specifik återkoppling gällande jämställdhet vid tertialtillfällena och förslag på fortsatt arbete inom jämställdhetsområdet.

Enheter

Några enheter har efterfrågat utbildning inom jämställdhetsområdet och särskilda utbildningstillfällen har genomförts för verksamheterna samhällsplanering, kulturmiljö och krisberedskap. I särskilt fokus har varit hur Länsstyrelsen kan arbeta med Lagen om skydd mot olyckor utifrån ett jämställdhetsperspektiv; här har vi samarbetat med de sex nordligaste länen. Särskilt sakkunnig i Jämtland och i Västerbotten har utbildat grupperingen som hanterar nämnda lagstiftning i jämställdhet. Alla som arbetar inom krisberedskap, inklusive enhetschefen, har tillsammans med sakkunnig genomfört en jämställdhetsutbildning som omfattat tre tillfällen.

Processer

Länsstyrelsen arbetar med ett antal prioriterade processer som ska använda jämställdhetsintegrering som strategi.

Kontinuerlig uppföljning

Jämställdhetsarbetet internt följs upp i den ordinarie rutinen med tertialredovisningar samt årsredovisning. Däremellan markeras frågans betydelse vid chefsmöten och enhetsmöten där särskilt sakkunnig kan medverka som resurs.

Mäns våld mot kvinnor

Ett nytt gränsöverskridande arbete har inletts med medarbetare vid djurskydd. Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är nära kopplat till vanvård av djur. Här finns vinster att hämta i form av kunskap om varandras uppdrag. T ex har djurskydd och samordnaren för mäns våld mot kvinnor gemensamt deltagit vid en konferens med det temat.

Regional bostadsmarknadsanalys

I samband med regionala bostadsmarknadsanalysen har jämställdhetsfrågor hållits fram och exemplifierats i de övriga sakområdenas presentationer av sina verksamheter.

Introduktion av nyanställda

Jämställdhet finns med som tema vid introduktion av nya medarbetare vid myndigheten.

Jämställdhet i strategiska dokument

När det gäller strategiska och/eller policydokument har bland annat landsbygdsprogrammet, Regionala Serviceprogrammet samt yttrande över Regionala Tillväxtprogrammet varit föremål för jämställdhetsanalys och diskuterats med ansvariga.

Resultat

Bättre rutiner för jämställdhetsgranskning

Chefer och medarbetare är mer och mer angelägna om att ta med fler relevanta perspektiv i både egna strategiska dokument men även när det handlar om att ge synpunkter (remisser) på andra aktörers dokument. Detta innebär att det är ett större och mer kontinuerligt flöde av ärenden och kontakter där ett jämställdhetsperspektiv används. Ett exempel är att det flesta planer (ÖPL med mera) som kommer till Länsstyrelsen remitteras till särskilt sakkunnig för att granskas ur ett jämställdhetsperspektiv. Sakkunnig finns också med i PBL-dialogen som genomförts under hösten. Kunskapsnivån höjs när flera sakområden möts och använder ett jämställdhetsperspektiv. Ett exempel på ett bra resultat är att det strategidokument som Länsstyrelsen använder vid möten med kommunerna gällande hanteringen av Lagen om skydd mot olyckor är jämställdhetsintegrerat - ett resultat av utbildning i genus för berörda medarbetare.

Jämställdhet är en förutsättning för hållbar utveckling

SEE är ett exempel på en aktivitet där verksamheter vid Länsstyrelsen arbetat in ett jämställdhetsperspektiv i både planering och genomförande.

Länsstyrelsens monter på stora NOLIA hade ett jämställdhetsperspektiv och det fanns även material och information på plats för såväl medarbetare som besökare.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (F. 2008:747)

Åtterrapporing

Redovisa en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Under 2009 har två faktorer varit av stor betydelse för kompetensförsörjningen. Länsstyrelsen Västerbotten har inlett implementeringen av sin verksamhetsvision ” Tillsammans gör vi det hållbara möjligt ” och en omfattande organisationsförändring har genomförts.

Visionsarbetet har varit betydande och flera av medarbetarna har varit engagerade. Arbetet har omfattat analyser av styrkor och svagheter, tänkta framtidsscenarios har gett utgångspunkter för konkreta insatser. Visionen får ses som ett av flera styrmedel för kompetensförsörjningen. Organisationsförändringen har genomförts för att skapa rimliga ledningsspänn och underlätta möjligheterna till tvärssektoriellt arbete. Samtidigt har en ny ledningsgrupp tillkommit där sakfrågorna är brett representerade och skapar en ny arena för det tvärssektoriella arbetet. Utvärdering av organisationsförändringen kommer att ske vid halvårsskiftet 2010.

I samband med visionsarbetet lyftes ett antal viktiga processer fram och processledare utsågs.

Processerna var:

- Tillväxt/Forskning och utveckling
- Miljö/Energi
- Kompetensförsörjning
- Handläggningsprocessen
- Kundservice
- Hållbar utveckling

Processen kompetensförsörjning har hitintills koncentrerats på analyser och beskrivningar av utgångsläget. Där har personalsammansättningen beskrivits, utbildningsinventering på samtliga enheter genomförts som också innehåller bedömningar av framtida kompetensbehov. En arbetsgrupp har tillsatts för att systematiskt arbeta med kompetensförsörjningsfrågorna med utgångspunkt från ESV:s handledning. Arbetsgruppens första uppgift är att välja fokusområden för 2010.

Parallellt med ovanstående sker ett kontinuerligt arbete för att säkerställa framtida kompetensförsörjning.

1. Attraktiv arbetsgivare

Aktiviteter

- I samarbete med Korpen pågår arbete för hälsodiplomerings.
- För att förbättra ledarskapet deltar Länsstyrelsen Västerbotten i den länsstyrelsegemensamma chefsutbildningen. Hittills har två chefer deltagit och ytterligare två kommer att delta under 2010.
- Samtliga chefer är nu arbetsmiljödiplomerade.

Måluppfyllelse

Samtliga aktiviteter förväntas på sikt bidra till att Länsstyrelsen Västerbottens image förbättras. Mätbara effekter kan vara låg sjukfrånvaro, 100 procent genomförda skyddsronder, förändrade värden i årliga medarbetarenkäter.

2. Rekrytera medarbetare

Aktiviteter

- HR-specialist deltar i all rekrytering.
- Alla vakanser analyseras av controller, ekonomi- och personalchef med slutligt beslut av ledningen före extern rekrytering.

Måluppfyllelse

Samtliga aktiviteter genomförda.

3. Utveckla

Aktivitet

- Inom ramen för processen hållbar utveckling har ett ”studiepaket” tagits fram. Samtliga medarbetare ska få grundläggande kunskaper om ”miljötillståndet” och vikten av att alla deltar för en bättre framtida miljö.

Måluppfyllelse

Studiepaketet är framtaget och ska under våren 2010 genomföras enhetsvis.

4. Behålla

Aktiviteter

- Ständig översyn av arbetsvillkor i samarbete med personalens företrädare.
- Under 2009 har Länsstyrelsen Västerbotten påbörjat framtagandet av ett nytt samverkansavtal (Samverkan för utveckling).
- Årliga löneanalyser för att säkerställa könsneutrala löner.
- Lönesättande samtal för bättre kommunikation mellan chef och medarbetare.

Måluppfyllelse

Samverkansavtalet ska vara undertecknat senast 31 mars 2010. När det gäller löner har Länsstyrelsen Västerbotten de senaste åren aktivt arbetat för jämställda löner, senaste siffrorna visar att kvinnorna 2008 hade 98 procent av männens löner. Ett resultat som är att jämföra med staten som helhet där motsvarande siffra är 88 procent.

5. Avveckla

Aktiviteter

- Under 2009 har två verksamhetsområden avvecklats, social tillsyn och trafikfrågor. För båda dessa verksamhetsområden har konsekvensanalyser genomförts i samarbete med berörd personal.

Måluppfyllelse

Konsekvensanalyserna har inneburit ett lärande och hanterat osäkerheter och arbetsmiljörisiker för berörd personal.

6. *Kompetensöverföring*

Aktiviteter

- Processkartläggning har sedan några år påbörjats och flera områden har idag dokumenterade processer som underlättar kompetensöverföring.

Måluppfyllelse

Aktiviteterna är pågående och mätbara indikatorer på måluppfyllelse är svåra att uppnå.

Tabeller per sakområde

Tabell B.1 - Verksamhetskostnader 2007 - 2009, totalt och förvaltningsanslaget 5:1

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2009	2009	2008	2007
		Tkr	Tkr	Tkr	Tkr
		kostnader totalt ³⁾	Varav finansieras av ansl 5:1 ³⁾	kostnader totalt	kostnader totalt
20-21	Övrig förvaltning	3 896	2 860	3 426	3 642
24	Yrkesmässig trafik	1 429	480	800	712
25	Körkort och trafikföreskrifter m.m.	5 983	2 358	5 079	4 163
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	6 984	6 462	1 548	1 188
30	Regional tillväxt	22 661	10 108	27 956	36 557
34	Infrastrukturplanering	1 931	1 703	1 197	1 834
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6 516	5 357	4 546	3 842
41	Stöd till boende	1 065	736	1 181	1 290
42	Omställning av energisystemet	7 618	-584	2 149	5 278
43	Kulturmiljö	4 555	2 600	4 995	4 187
45	Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	4 135	2 253	3 391	4 243
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	23 566	9 392	17 759	18 333
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	23 307	4 668	27 208	25 650
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 997	1 678	1 999	1 742
53	Vattenverksamhet	5 056	1 410	3 993	3 540
54	Mineral- och torvfyndigheter	157	145	206	375
55	Miljöfarlig verksamhet	6 375	5 956	5 710	5 525
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	133	133	204	305
57	Förorenade områden, efterbehandling	2 483	219	2 380	2 064
58	Restaurering	5 852	2 006	6 782	4 518
60	Lantbruk	10 760	5 361	11 326	11 221

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

61	Rennäring m.m.(enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	3 210	1 843	3 174	3 514
62	Fiske	2 256	1 379	1 980	2 431
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)	0	0	0	0
70	Social omvårdnad	7 826	4 064	7 497	5 663
80	Jämställdhet	1 782	836	1 459	1 423
85	Integration	1 298	748	852	753
		163 831	74 171	148 797	153 994
	SUMMA PRODUKTION				
10	Myndighetsövergripande verksamhet	14 829		12 819	12 478
11	Administration och intern service	32 093		32 583	30 135
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	210 753		194 199	196 607
	Resurssamverkan ¹⁾	598		0	0
	TOTALSUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER ENL RESULTATRÄKNINGEN ²⁾	211 351		194 199	196 607

¹⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelat på respektive tvåsifferkod

²⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

³⁾ Skillnaden mellan de två kolumnerna ska utgöra kostnader som finansieras av andra anslag, avgifter, bidrag

4) Förändrade redovisningsprinciper (Se vidare Noten 1 i Finansiella redovisningen)

Från och med år 2009 har länsstyrelserna ett gemensamt ekonomisystem i en gemensam databas. Uppsättningen av flera konteringsfält är gemensam, exempelvis kontoplanen. Ekonomiska händelser ska hanteras på samma sätt enligt länsstyrelsernas gemensamma ekonomi- och lönehandbok. Som en följd av detta har utrangering skett av PC, bildskärmar samt enstaka skrivare eftersom de inte längre uppfyller kriterierna för att klassificeras som anläggningstillgång. Enligt förändring i 16§ anslagsförordningen gäller kostnadsmässig anslagsavräkning från och med år 2009. Enligt undantagsbestämmelsen i anslagsförordningen ska dock semesterlöneskulden per den 31 december 2008 fortsätta att avräknas utgiftsmässigt tills den är helt reglerad. Övergångseffekten enligt övergången till kostnadsmässig anslagsavräkning uppgick till 1 230 tkr och har återförts mot anslag 01 05:001:020 Länsstyrelsen. Den del av semesterlönerna per den 31 december 2008 som avsåg anslag har flyttats från kapitalförändring till avräkning med statsverket. Enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendation har jämförelsesiffror inte räknats om med anledning av förändringen i anslagsförordningen.

Kommentar Tabell B.1

Länsstyrelsen vill redovisa följande förtydligande för kolumnen **Varav finansieras av ansl 5:1 ³⁾**; I denna kolumn ingår intäkter (kontoklass 3*) i beloppen. Det innebär att kolumnen visar nettokostnader på förvaltningsanslaget, till skillnad från tabellens kolumner benämnda ”kostnader totalt”, där verksamhetskostnader redovisas brutto. En konsekvens med anledning av detta är att i kolumnen varav finansieras av anslag 5:1 för sakområde Omställning energisystemets belopp -584 tkr är att Länsstyrelsen har i sin helhet bokfört intäkten avseende de särskilda medel för Vindkraft som utbetalats via Halland på sakområdet. Nedlagda verksamhetskostnader för Vindkraft förekommer på fler ställen än inom detta sakområde. Länsstyrelsens kostnader för verksamheten Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor har ökat med

5 436 tkr mellan 2008 och 2009. Detta beror på Länsstyrelsens övertagande av kontrollansvaret för djurskydd och primärproduktion av livsmedel och foder.

Tabell B 3 Representation

Kostnader för representation (tkr)	2009	2008	2007
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	363	192	136
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	804	1 040	757

Kommentar Tabell B.3

Intern representation avser i huvudsak kostnader i samband med planeringsdagar, kompetensutveckling och personalaktiviteter. Ökningen till 2009 beror på en större aktivitet som genomförts under året för all personal. Extern representation avser olika aktiviteter för att inleda och utveckla förbindelser som är viktiga för myndigheten och länet. Merparten av den externa representationen är kopplad till olika sakområden.

Tabell B 4 Lokaler

Lokaler och service	2009	2008	2007
Lokalkostnader residens (tkr) 103	1 298	1 004	986
Lokalyta residens (m ²)	1 090	1 090	1 090
Lokalkostnad per m ² i residenset	1 191	1 047	1 028
Lokalkostnad exkl. residenset 113	11 916	11 770	11 782
varav lokalkostnader för kontorslokaler inkl. biytor	10 350	10 236	10 205
Lokalyta exkl. residens (m ²)	10 648	10 608	10 621
varav lokalyta för kontorslokaler inkl. biytor	7 972	7 921	7 934
Lokalkostnad per m ² exkl. residens	1 119	1 110	1 109
Lokalkostnad per m ² för kontorslokaler inkl. biytor	1 298	1 291	1 286
Lokalkostnad per årsarbetskraft exkl. residenset (tkr)	52	51	50
Lokalkostnad per årsarbetskraft för kontorslokaler inkl. biytor	45	45	43
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²) för kontorslokaler inkl biytor	35	35	33
Kostnader för lokalvård exkl. residens	730	692	769
Driftskostnader för larm och bevakning samt säkerhetsåtgärder i länsstyrelsens lokaler.	483	655	644

Kommentar Tabell B.4

- Lokalvården sker med entreprenad. Ny entreprenör fr o m den 12 december 2009.
- Länsstyrelsen har sagt upp ca 420 kvadratmeter till den 1 juli 2010.
- Driftskostnaden för larm och bevakning har sänkts pga omförhandlat avtal.
- Lokalkostnad/lokalyta exkl residenset avser myndighetens samtliga lokaler inkl garage, förråd etc.
- Lokalkostnad/lokalyta för kontorslokaler inkl biytor är exkl källare.

Tabell B.5 Avgifter och andra inkomster i övrigt

Avgifter m.m. resultatområde/ärendegrupp	Ingående balans	Utgående balans	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr
Ärenden enl. stiftelseförordningen						
- tillsyn	4	0	110	29	51	-22
- registrering	3	0	40	78	23	55
Ärenden enl. förordning om bevakningsföretag	11	32	149	46	64	-18
Kameraövervakning	13	4	63	69	184	-114
Pantbanksärenden	0	0	1	4	2	2
Lönegarantiärenden	112	130	50	315	258	56

Kommentar Tabell B.5

From 1/1 2010 har Länsstyrelsen Västerbotten inte längre ärenden enligt stiftelseförordningen, därav 0 i utgående balans. Denna verksamhet har koncentrerats till 7 länsstyrelser.

Intäkterna för Lönegarantiärenden har ökat med 88 tkr jämfört med föregående år 2008.

Tabell C - Kostnader och årsarbetskrafter 2009 per sakområdesindelning					
VÄS-KOD	Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2009 för Övrig förvaltning	Kostnader (tkr)	Årsarb totalt	Varav Kvinnor	Varav Män
200	Allmänt och övergripande inom övrig förvaltning	763	0,9	0,39	0,51
2009	Kompetensutveckling inom områdena 20 och 21	75	0,13	0,10	0,03
201	Allmänna val	399	0,70	0,28	0,42
202	Medborgarskap	32	0,07	0,06	0,01
203	Överförmyndare	125	0,17	0,07	0,10
204	Begravningsfrågor	69	0,12	0,08	0,04
205	Näringsrättsliga frågor	11	0,02	0,01	0,01
2051	Pantlåneverksamhet	1,5	0,0	0,0	0,0
2052	Frågor enligt aktiebolagslagen, lagen om ekonomiska föreningar m.fl.	0	0,0	0,0	0,0
206	Stiftelser	6	0,01	0,01	0,0
2061	Stiftelser - registrering	16	0,04	0,03	0,01
2062	Stiftelser - tillsyn	36	0,06	0,0	0,06
207	Lönegaranti	192	0,36	0,35	0,01
208	Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m	45	0,08	0,03	0,05
2081	Deponerade medel	24	0,04	0,0	0,04
2082	Allmänna arvsfonden	1	0,0	0,0	0,0
2083	Bygdeavgifter	69	0,11	0,02	0,09
2084	Rederistöd	0	0,0	0,0	0,0
2085	Åborätten och allmänningar	0,5	0,0	0,0	0,0
211	Allmän kameraövervakning	134	0,22	0,13	0,09
212	Bevakningsföretag m.m	45	0,11	0,04	0,07
213	Ärenden enligt ordningslagen m.m överklaganden av polismyndighetens beslut	1,5	0,0	0,0	0,0
214	Delgivning, viten, diverse förordnanden	169	0,23	0,22	0,01
215	Lotterier, bingo. mm.	20	0,04	0,03	0,01
216	Kampsportsmatcher	0	0,0	0,0	0,0
218	Jakt och viltvård	1 551,5	2,64	2,44	0,20
219	Övriga ärenden inom övrig förvaltning	110	0,18	0,0	0,18
20-21	Totalt Övrig förvaltning exkl OH	3 896	6,23	4,29	1,94
	Andel av myndighetsövergripande kostnader (10+11)	1 460			
	Totalt Övrig förvaltning inkl OH	5 356			

Se Noten 1 i den Finansiella redovisningen som avser förändrade redovisningsprinciper

Kommentarer Tabell C

Antalet årsarbetskrafter för sakområdet har ökat med 0,6 årsarbetskrafter jämfört med 2008. Gruppen kvinnor har ökat med 0,7 årsarbetskrafter och gruppen män har minskat med 0,1 årsarbetskrafter. Den största gruppen inom sakområdet avser verksamheten jakt och viltvård.

Tabell D.1 – Redovisning av vissa ärenden uppdelat på kvinnor, män och juridiska personer

A Sakområde och del av sakområde	C Antal inkomna ärenden under 2009			E Antal beslutade ärenden under 2009			G Antal överklagade ärenden under 2009		
	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.	Kvinnor	Män	Jur. pers.
Kommunikationer (24-25, 34), exklusive s.k. gröna ärenden	1 131	5 776	372	1 105	5 826	378	37	181	3
Regional tillväxt (30)	226	256	324	243	263	343	0	0	0

Det är avsändare/mottagare som avgör till vilken kategori i tabellen som ett ärende registreras.

Kommentar Tabell D.1

Totalt inkomna ärenden i tabellen har ökat med 641 ärenden jämfört med 2008. Ärendegruppen Regional tillväxt har en ökning av totalt antal inkomna ärenden med 368 ärenden. Det totala antalet överklagade ärenden har ökat med 10 ärenden jämfört med 2008.

TABELLER - YRKESMÄSSIG TRAFIK, KÖRKORT OCH TRAFIKFÖRESKRIFTER**Tabell E.1**

Länsfakta för sakområdet	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal fordon i trafik (enligt bilregistret)	241 463	237 190	231 474
Antal körkortsinnehavare	192 314	175 056	174 315
Antal innehavare av taxiförarlegitimation	2 864	2 786	2 725
Antal taxitillstånd	131	130	144
Antal busstillstånd	58	59	60
Antal godstillstånd	596	601	597

Kommentar Tabell E.1

Antalet körkortsinnehavare per 31 december 2009 i Västerbotten är 192 314 st. Totalsiffran fördelat per kön visar att kvinnorna är 96 856 st och männen är 95 458 st.

Tabell E.2

Försöksverksamhet med villkorlig körkortsåterkallelse	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende	Kostnad per ärende
					inkl. OH	exkl. OH
Sökande (25311)	27	25	8	17	302:-	214:-
Deltagande (25312)	30	93	52	42	1 726:-	1 221:-
Summa	57	118	60	59		

Kommentar Tabell E.2

Länsstyrelsen vill lämna följande kommentar till antalet deltagande i tabellen ovan; Antal deltagande 2009 är 30 stycken varav 23 stycken är en del av de 27 st sökanden för året och 7 stycken från år 2008 och som har deltagit under hela 2009.

Tabell E.3

Ärendetyp (avser endast de ärenden som finansieras via ansökningsavgifter)	Antal beslutade ärenden	Intäkter, tkr	Kostnader, tkr (inkl. OH)	Netto, tkr	Kostnad per ärende inkl. OH	Kostnad per ärende exkl. OH
Ansökan om						
Förhandsbesked för taxiförläggning, 2441	6	8	9	-2	1 572:-	1 112:-
Tillstånd för taxiförläggning 2442	141	84	183	-98	1 296:-	917:-
Körkortstillstånd i annat fall, 25100, 25101	6 232	1 366	1474	-108	237:-	167:-
Körkortstillstånd efter återkallelse, 25102	360	480	332	147	923:-	653:-
Förhandsbesked för körkortstillstånd 25103	38	17	21	-4	546:-	387:-
Utbyte av utländska körkort, 2512	114	62	21	41	181:-	128:-
Förlängning enl. 3 kap. 12 § kkl (1998:488), 2513	1 269	381	412	-32	325:-	230:-
Dispenser 2514	13	13	0	12	20:-	14:-
Ansökan om traktorkort före fyllda 16 år (särskilda skäl) 2515	23	7	4	3	194:-	137:-
Summa	8 196	2 417	2 457	-40		

Kommentar Tabell E.3

Länsstyrelsen uppvisar ett underskott för verksamheten i tabellen ovan med - 40 tkr. De flesta besluten i tabellen avser ärendegruppen är Körkortstillstånd i annat fall med 6 232 ärende för 2009. From 1 januari 2010 övergår dessa ärenden i sin helhet till Transportstyrelsen.

TABELL LIVSMEDELSKONTROLL, DJURSKYDD OCH ALLMÄNNA VETERINÄRA FRÅGOR**Tabell F.1 Länsfakta inom Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor**

Länsfakta	2009-12-31		2008-12-31		2007-12-31	
Antal verksamma veterinärer i länet	36		25 ^{Not 1}		24 ^{Not 1}	
varav män/kvinnor	14	22	9	16	8	16
Antal inspektörer inom djurskyddstillsynen, st/åa	9	8	17	5,42	22	6,25
varav män/kvinnor	4	5	8	9	11	11

^{Not 1} Tabellen har ändrats from 2009 och Länsstyrelsens uppgifter för 2008 och 2007 avser antalet statliga veterinärer.

Kommentar Tabell F.1

Antalet veterinärer åsyftar antalet kliniskt verksamma veterinärer. Vid årsskiftet är en kvinnlig djurskyddshandläggare föräldraledig och hennes vikarie är man.

TABELLER REGIONAL TILLVÄXT

Tabell G.1

Fördelning av beslut per ändamål 2009 (tkr)	2009	2008	2007
1. Regionalt investeringsstöd	30 920	26 629	38 922
2. Regionalt bidrag till företagsutveckling	43 162	42 814	29 151
3. Stöd till kommersiell service	4 181	4 960	3 341
4. Sysselsättningsbidrag	0	0	0
5. Såddfinansiering	9 234	1 950	2 630
Avgår beslut som finansieras genom EG:s strukturfondsprogram ^{Not 1}	-25 000	0	0
6. Regional projektverksamhet (totalt)	35 526	30 831	70 485
<i>varav</i> regionala tillväxtprogram eller motsvarande	35 526	30 831	70 279
<i>varav</i> EG:s strukturfondsprogram	28 413	24 537	48 099
<i>varav</i> kommersiell service	50	57	0
<i>varav</i> övrigt	0	0	206
7. Uppföljning och utvärdering	1 485	1 232	1 219
Totalt	99 508	108 416	145 748
Ändamål 1-5 (företagsstöd). Beslut som avser avser medfinansiering EG:s strukturfondsprogram	25 000	-	-

Med beslut avses beslut som fattas under året och som betalas ut under året eller något av de påföljande åren. Uppgifter fylls endast i avseende ändamål för vilka respektive länsstyrelse disponerar medel. Under regional projektverksamhet anges den totala summan beslut samt andel av den totala summan som avser medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram och regionala tillväxtprogram eller motsvarande näringslivsorienterade program inom den regionala tillväxtpolitiken samt projektmedel till kommersiell service (ej ändamål 3) och eventuella övriga områden (exklusive ändamål 7).

Kommentar Tabell G.1

^{Not 1} Länsstyrelsen har kompletterat ovanstående tabell med en rad avseende EG:s finansiering av företagsstöd. Länsstyrelsen har inte fördelat de stöd som ska finansieras av EG mellan regionalt investeringsstöd, regionalt bidrag till företagsutveckling samt Innovationscheckar utan EG:s medfinansiering med avseende på stödform bestäms vid utbetalningstillfället.

Samtliga beslut fattade avseende projektmedel 2009 omfattar åtgärder inom det regionala tillväxtprogrammet. Projektet ”Samordnad service i Västerbotten”, som avser raden kommersiell service, är även medfinansierat av EG via landsbygdsprogrammet. Raden Övrigt avser sådana projekt som inte omfattas av något av tillväxtprogrammets insatsområden och inga sådana projektbeslut togs under år 2009.

Tabell G.2

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till ekonomiska föreningar (t.ex. kooperativ verksamhet) (tkr)	2009	2008	2007
Företagsstöd	166	345	255
Regional projektverksamhet	232	0	1 020
Totalt	398	345	1 275
Redovisade belopp skall inkludera ev. medfinansiering av EG:s strukturfondsprogram			

Kommentar Tabell G.2

För företagsstöd är ett av besluten regionalt bidrag till företagsutveckling på 43 tkr och de övriga två besluten på sammanlagt 123 tkr avser stöd till kommersiell service. Beslutet som avser regional projektverksamhet är projektet Västerbottenslamm, vars syfte är att lyfta fram det lokala lammköttets kvalitet och mervärden samt öka användning, försäljning och förädling av lokalt lammkött.

Tabell G.3

Fördelning av beslut fattade mot bemyndigande avseende stöd till lokala och regionala resurscentra för kvinnor (tkr)	2009	2008	2007
Lokala och regionala resurscentra för kvinnor	0	0	0

Kommentar Tabell G.3

Länsstyrelsen har inte specifikt uppmärksammat lokala och regionala resurscentra i det regionala tillväxtarbetet förutom genom programmet "Främja kvinnors företagande" som finansieras tillsammans med Tillväxtverket.

Tabell G.4 - Kostnader för strukturfondsadministrationen

Strukturfondsadministration (tkr)	Ramanslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader strukturfondsadministration tkr	3 646	10 123	8,00
- varav beredningssekretariat	1 531	6 851	2,18
- varav förvaltningsmyndighet	1 032	3 135	3,71
- varav attesterande myndighet	265	137	0,64
- varav nationell kontrollant (urvalskontroll)	818	0	1,47

Kommentar Tabell G.4

Länsstyrelsen är förvaltningsmyndighet för strukturfondsprogrammen Interreg IVA Botnia Atlantica och Interreg IVB Norra Periferin.

Botnia-Atlantica programmet finansierar projektverksamhet mellan två eller flera av regionerna på vardera sidan Bottniska viken och över norska gränsen till Atlanten. Målet för Botnia-Atlantica programmet är att stärka den öst-västliga dimensionen och långsiktigt medverka till ökad integration och samverkan inom Botnia-Atlantica området för att uppnå starkare tillväxt och hållbar utveckling.

Norra Periferin är ett transnationellt program vars programområde omfattar regioner i Sverige, Finland, Skottland, Nordirland, Irland och Norge samt hela Island, Färöarna och Grönland. Målet med programmet är att hjälpa perifera områden i norra Europa utveckla sin ekonomiska, sociala och miljömässiga potential. Norra Periferin finansierar projektverksamhet för utveckling av innovativa produkter och tjänster som kan vara till nytta för programområdet och övriga delar av Europa.

Tabell G.5 – länsfakta inom EU-stöd

Utbetalade bidrag, summa (tkr)	2009	2008	2007
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut ^{Not 1}	66 970	68 355	97 758
<i>varav</i> Artikel 33 (inom mål 1-området)	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	333 022	327 745	313 955
<i>varav</i> Mål 1	0	0	0
<i>varav</i> Leader +	0	0	0
<i>varav</i> miljöersättningar	76 810	78 128	76 878
<i>varav</i> kompensationsbidrag	66 192	68 003	68 646
<i>varav</i> startstöd (Mål 1)	0	1 100	1 895
<i>varav</i> startstöd landsbygdsprogrammet	2 000	0	0
<i>varav</i> investeringsstöd (Mål 1)	0	14 653	29 920
<i>varav</i> modernisering landsbygdsprogrammet	28 280	0	0
<i>varav</i> investeringsstöd landsbygdsfonden	0	15 660	0
<i>varav</i> gårdsstöd	143 520	137 270	131 332

^{Not 1} I ÅR 2007 angavs ” Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut” till 5 286 tkr (2007). Dessa siffror är korrigerade med anledning av utbetalningar inom strukturfondsprogrammen Kvarken MittSkandia och Norra Periferin

Kommentar Tabell G.5

Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut, för 2009 som Länsstyrelsen utbetalat har gått ned med 1 385 tkr jämfört 2008. Investeringsstödet och startstödet inom Mål 1 har slututbetalats under 2008.

TABELLER HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING OCH BOENDE**Tabell H.1 Tillsyn enligt plan- och bygglagen (PBL)**

	Antal tillsynsobjekt i länet	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ¹⁾
Sakområde och del av sakområde			
Tillsyn över planväsendet enligt PBL (404)	15	9	0
Tillsyn över byggnadsväsendet enligt PBL (404)	15	5	0
Summa	30	14	0

Definitioner till tabell H.1:

1. brister som återrapporteras i tabellen skall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat att rikta kritik.

Kommentar Tabell H.1

Antal tillsynsobjekt kan definieras till länets 15 kommuner. Tillsynen sker huvudsakligen genom samrådsträffar med kommunerna, där förebyggande råd ges och problem diskuteras samt genom iakttagelser vid handläggning av planärenden. De ytstora men befolkningsmässigt små kommunerna försöker vi hinna besöka i 1 gång vartannat år. Deras bekymmer är framför allt resurser, kompetens och tid. De har oftast någon enstaka tjänsteman, som också ansvarar för andra frågor samt en stadsarkitekt på konsultbasis några timmar/månad. De större kommunerna träffar vi betydligt oftare. Under året har frågor kring översiktsplanering ökat i samtliga kommuner. Fysisk planering är uppe i en generationsväxling såväl på myndigheter som hos konsulter, vilket också medför ökat behov av kvalificerad och bred rådgivning.

Tabell H.2

Bidrag för vilka länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2009	2008	2007
Boverket: Engångsbidrag	83 043	92 654	75 500
Boverket: Periodiska bidrag totalt	19 590	24 975	32 064
Totalt	102 633	117 629	107 564
<i>varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år</i>	1 959	4 207	1 049

Kommentar Tabell H.2

En del stödärenden har uppfört att gälla från och med år 2009 vilket medfört att utbetalt belopp har minskat från år 2008.

Tabell H.3

Genomsnittlig genomloppstid för första beslutet	2009	2008	2007
Komplett	0	0	0
Nybeviljade bidrag för ny- och ombyggnader enl. 1993 års regelsystem (dgr)	0	11	35
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	0 %	20 %
Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder (dgr)	867	0	78
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	1 %	50 %
Nybeviljade investeringsstimulans till hyres-/studentbostäder (dgr)	0	8	43
Andel ärenden med genomloppstid > 60 kalenderdagar (%)	0 %	1 %	25 %

Kommentar Tabell H.3

Anledningen till den långa genomloppstiden avseende 'Nybeviljade investeringsbidrag till hyresbostäder' beror på avsaknad av medel under drygt två år.

Tabell H.4

Beslut om stöd (antal första beslut)	2009	2008	2007
Reguljära stöd			
Räntebidrag nybyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	8
Räntebidrag ombyggnad, 1993 års regelsystem	0	0	6
Radonbidrag egnahem	18	79	60
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	149	279	739
Konvertering från oljevärme	0	0	103
Bidrag till solvärme	120	90	72
Investeringsstimulans till studentbostäder	0	0	0
Solvärme till kommersiella lokaler	0	1	0
Investeringsbidrag till hyresbostäder	2	0	0
Investeringsstimulans till hyresbostäder	0	0	8
Stöd för energieffektivisering m.m. (OFFROT)	1	44	80
Investeringsstöd äldre bostäder	1	4	3
Stöd för installation av energieffektiva fönster och biobränsleeldade uppvärmningssystem i småhus	295	238	395
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	6	16	388
Beslut om avslag/avskrivning	62	114	132
Beslut om återkallande	78	38	35
Beslut om utbetalning	772	1340	1 599
Beslut om omprövning efter utbetalning	13	25	8

Kommentar Tabell H.4

Länsstyrelsen informerar kontinuerligt länets fastighetsägare om aktuella stöd för energieffektiviseringar och energiomställning genom deltagande på mässor och i annonser i lokal media. Under kommunbesök informerar vi även kommunens fastighetsansvariga.

Effekter

Data är framtaget ur Boverkets statistikdatabas Svanen. Samtliga data redovisat nedan gäller för året 2009. Alla effekter av stödet är beräknat utifrån sökandens uppgifter.

Länsstyrelsen har under 2009 beviljat stöd till konvertering från direktverkande elvärme till annan uppvärmning i bostadshus i 149 ärenden. Konverteringarna bidrar till att minska elanvändningen i länets bostäder med ca 5 GWh/år.

Stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet har beviljats till 1 ärende. Orsaken till denna låga volym är att stödet upphörde vid årsskiftet. Stödet har haft stor genomslagskraft i länet jämfört med riket. Under stödperioden mellan 15 maj 2005 och 31 december 2008 har 351 ärenden beviljats stöd till ett belopp av 59,9 mnkr. Totalt bidrar åtgärderna till en minskad energianvändning i länets offentliga lokaler med ca 9 GWh/år.

Till stöd för installation av energieffektiva fönster i småhus har 295 ärenden beviljats till stöd. Merparten av dessa stöd är ansökningar som inkom under år 2008. Medlen för 2008 tog slut redan under början av mars vilket har medfört knappt 300 ansökningar har legat på kö till år 2009 då riksdagen beslutade om stöd till de ärenden som inkommit till och med sista ansökningsdag för stödet som var den 31 december 2008.

Till stöd för installation av solvärme har 120 ärenden beviljats stöd.

Detta är en ökning jämfört med tidigare år. En orsak till detta var att stödet nu inte bara gäller småhus utan även flerbostadshus och andra typer av projekt exempelvis idrottshallar. I samband med förändringen av stödet erhöles ett massmedialt intresse vilket borde ha genererat till att fler ansökningar inkommit. En ökning av stödärenden förväntas under år 2010.

I länet har inte något ärende beviljats stöd till solceller. Detta beror troligtvis på det geografiska läget och att den dyra investeringskostnaden kan leda till att åtgärden inte är ekonomisk lönsam.

Tabell H.5 - Prövning enligt plan- och bygglagen (PBL)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Del av sakområde	Ingående balans 09-01-01	Antal inkomna/initierade ärenden under 2009	Antal beslutade ärenden under 2009	varav upphävda beslut enligt PBL 12:3	Utgående balans 09-12-31 (F=B+C-D)	Antal överklagade ärenden under 2009	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans	varav antal ändrade	Genomsnittlig genomströmningstid (dagar) ¹	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Prövning av kommunens beslut enligt PBL 12:1 (402) ¹	1	73	70	0	4				9	0
Överklagande av beslut om detaljplan och områdesbestämmelser enl. PBL (403)	6	6	11		1	2	9	5	80	0
Överklagande av beslut om bygglov och förhandsbesked enl. PBL (403)	20	82	78		24	19	21	3	66	0

¹ Alla antagna detaljplaner kommer in till länsstyrelsen för prövning enligt PBL 12:1. I samtliga ärenden under 2009 har vi beslutat att inte gå vidare i prövningen av planerna. Däremot begärde vi in en detaljplan för prövning under hösten 2008 där beslutet i juni 2009 blev att upphäva planen.

Kommentar Tabell H.5

(402) Det kan konstateras att färre detaljplaner antagits i länets kommuner jämfört med närmast föregående år: inkomna 94 st år 2007, 84 st år 2008 jämfört med 73 st år 2009.

(403 detaljplan mm) Varje inkommen överklagan blir ett ärende. Under 2009 har 11 överklagningar beslutats och de rör 5 detaljplaner och 1 tomtindelning.

(403 bygglov mm) Varje inkommen överklagan blir ett ärende. Under 2009 har 78 överklagningar beslutats och de rör 65 objekt inom bygglov/förhandsbesked. Antalet inkomna överklaganden av bygglov/förhandsbesked har sjunkit: 104 st år 2007, 109 st år 2008 jämfört med 82 st år 2009.

TABELLER KULTURMILJÖ

Tabell I.1

Länsfakta kulturmiljö	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	20 989	19 826	19 815
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	77	77	76
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	69	69	69
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	52	52	52
yta (ha)	153 690	153 690	153 690
Kulturresevat, antal	2	2	2
yta (ha)	972,5	972,5	972,5
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (%)	47%	47%	40%

Kommentar Tabell I.1

Antalet registrerade fornlämningar har ökat 2009 till följd av genomförda inventeringar.

Tabell I.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2009	2008	2007
Bidrag, vilka länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	7 457	8 720	9 043

Kommentar tabell I.2

För år 2009 har en minskning av bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om men Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen, med 1 263 tkr jämfört med år 2008.

TABELLER NATURVÅRD, SAMT MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD

Tabell J.1 Tillsyn inom Naturvård och miljöskydd

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt som varit föremål för tillsyn	Antal tillsynsobjekt med allvarliga brister som inte åtgärdats ²⁾
Naturvård och miljöskydd totalt (5)			
<i>varav</i> tillsyn av områdesskydd (515)	323	81	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenskyddsområden (516)	119 ³⁾	2	0
<i>varav</i> tillsyn av dispenser och tillstånd avseende områdesskydd (526)	90 ⁴⁾	90	0
<i>varav</i> tillsyn av skydd för djur- och växtarter (527)	17	14	0
<i>varav</i> tillsyn av övrig provning avseende naturskydd (528)	249	3	0
<i>varav</i> tillsyn av vattenverksamhet (535)	210 ⁵⁾	210	0
<i>varav</i> tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	160	67 ⁶⁾	0
<i>varav</i> tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer (565)	63 ⁹⁾	39 ⁷⁾⁹⁾	0
<i>varav</i> tillsyn av avfall och producentansvar (566)	63	39 ⁸⁾⁹⁾	0
<i>varav</i> tillsyn av övrigt miljö- och hälsoskydd (567)	63	39	0
<i>varav</i> tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	ca 100 ¹⁰⁾	9	0
Summa	1457	593	0

Definitioner till tabell J.1

1) med tillsynsobjekt avses verksamheter, produkter eller anläggningar, dvs. de enheter som är föremålet för tillsyn enligt av staten fastställda normer. I de fall där tillsyn görs över andra tillsynsorgan (vanligtvis kommuner) kan tillsynsobjekt avse kommun. I övriga fall skall tillsynsobjekt EJ avse kommun eller kommunedel, då denna är att betrakta som objektansvarig, dvs. den som ansvarar för att tillsynsobjektet uppfyller statens krav.

2) brister som återrapporteras i tabellen Oskall avse brister i tillsynen där länsstyrelsen beslutat förelägga om rättelse.

Kommentar Tabell J.1

3) Dessutom tillsynsvägledning över 9 av 15 kommuner.

Antalet tillsynsobjekt, sakområde vattenskydd, har reviderats utifrån en ny genomgång av de underlagsmaterial som finns. Uppgifterna baserar sig på våra egna listor och kommunens redovisningar i DGV (databas grundvatten), samt ett frågeformulär som gått ut till kommunerna.

Vid revidering har det framkommit några har lagts ner, medan flera övergått till enskilt ägande och troligtvis ägs av vattenföreningar. Dessa har inte räknats med i antalet tillsynsobjekt.

4) Antal handlagda dispensärenden

5) Antalet objekt är = antalet inkomna ärenden

6) Avser faktiska besök. Utöver detta har samtliga länets objekt varit föremål för tillsyn bl a vid granskning av miljörapporter.

7) Tillsyn i frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter m m (D2) vid de miljöfarliga verksamheter som Länsstyrelsen har tillsynsansvar för (B1) sker integrerat med den ordinarie miljötillsynen. (Bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, punkt B1 och D2.)

8) Tillsyn i frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av farligt avfall (E2) vid de miljöfarliga verksamheter som Länsstyrelsen har tillsynsansvar för (B1) sker integrerat med den ordinarie miljötillsynen. (Bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, punkt B1 och E2.)

9) Dessa tillsynsobjekt ingår i de objekten som redovisas för tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555).

10) Enligt uppskattning i regionala programmet.

Tabell J.2 Länsfakta inom miljötillsyn

Länsfakta om rennäring	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Faktiskt antal renar i förhållande till tillåtet antal (%)	105	111	106
Antal slaktade renar/år	15 341	16 341	17 496
Produktion av renkött/år (ton)	431	465	493
Antal renskötsel företag	104	104	104
Antal samebyar	7	7	7

Kommentar Tabell J.2

Jämförs renantalet med Länsstyrelsens beslut 2003 får siffrorna för åren följande utseende: år 2009 91 %, år 2008 96 % och år 2007 92 %. Beslutet från 2003 är upphävt och återförvisat till Länsstyrelsen av Länsrätten december 2006.

TABELL FISKE**Tabell K.1**

Länsfakta inom fiskeområdet	2009-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Antal fiskevårdsområden	174	174	175
Antal yrkesfiskelicenser	26	24	25
Antal fartygstillstånd	47	47	45
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	14	27	16

Kommentar Tabell K.1

Antalet yrkesfiskelicenser har ökat med 2 stycken jämfört med föregående år. Det har inkommit 13 stycken färre ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram jämfört med 2008.

TABELLER SOCIAL OMVÅRDNAD**Tabell L.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter 2009 för Social omvårdnad**

Tabellen skall innehålla verksamhetskostnader enligt resultaträkningen. Fakta i tabellen skall endast redovisas för senaste räkenskapsår (dvs. 2009).

Kostnader och årsarbetskrafter för Social omvårdnad	Kostnader tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader Social tillsyn (exkl. OH)	7 826	10,65
<i>varav</i> Allmänt och övergripande inom social omvårdnad (700)	968	1,23
<i>varav</i> Tillsyn och rådgivning m.m. (701, 709)	4 140	6,73
<i>varav</i> Enskild vårdverksamhet (702)	138	0,23
<i>varav</i> Individärenden (703)	1	0,0
<i>varav</i> Fördelning av statsbidrag (704)	1 592	1,32
<i>varav</i> Alkoholärenden (705)	987	1,14
Verksamhetsgrenens andel av myndighetsövergripande kostnader (10 + 11)	2 716	
Totala kostnader Social omvårdnad (inkl. OH)	10 542	

Kommentar Tabell L.1

Länsstyrelsens årsarbetskrafter för Social tillsyn (exkl OH) har ökat med 3,16 jämfört med 2008. Ökningen mellan åren avser verksamheten Tillsyn och rådgivning.

Tabell L.2 Social omvårdnad - antal tillsynsobjekt

Sakområde och del av sakområde	Antal tillsynsobjekt i länet ¹⁾	Antal tillsynsobjekt av dessa som varit föremål för någon form av verksamhetstillsyn	Antal tillsynsobjekt där lst lämnat kritik i verksamhetstillsynen	Antal ggr när lst beslutat om en tidsplan för när påtalade brister ska vara åtgärdade
Äldreomsorg	146	8	6	5
Handikappomsorg	236	55	15	6
Individ och familjeomsorg	167	10		
<i>varav – barn och familj</i>	59	8		
– missbruk	54	2		
– ekonomiskt bistånd	18			
– familjerätt	18			
– familjerådgivning	18			
Summa:	549	73	21	11

Definition till tabell L.2.1 Med ett tillsynsobjekt avses t.ex. en institution (HVB), en särskild boendeform, en daglig verksamhet eller en öppenvårdsverksamhet i offentlig eller privat regi som länsstyrelsen har tillsyn över, oavsett om verksamheten står under löpande tillsyn av socialnämnden i den kommun där verksamheten bedrivs. Med ett tillsynsobjekt avses även myndighetsutövningen inom ekonomiskt bistånd, missbruk, familjer och barn samt familjerätt inom området individ- och familjeomsorg inom en kommun, en kommundel eller en stadsdel. Dessutom avses myndighetsutövningen inom handikappomsorg eller äldreomsorg i en kommun, en kommundel eller en stadsdel som ett objekt. Men inom de olika omsorgsgrenarna räknas verksamheter som egna objekt. Varje äldreboende är ett objekt, varje gruppboende ett objekt, hemtjänsten i en kommun eller en kommundel ett objekt, ekonomiskt bistånd i en kommun ett objekt o.s.v. Med tillsynsobjekt avses däremot inte ett individärende.

Kommentar Tabell L.2

Antalet tillsynsobjekt är nästan oförändrat jämfört med förra året. En kraftig ökning av antalet tillsyner jämfört med förra året kan noteras inom handikappomsorgen. Detta beror på att årets tillsyner är mindre omfattande än år 2008, då flera tillsyner rörde många verksamheter i samma kommun.

Tabell L.3 Social omvårdnad- antal inspektioner/kontroller

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering avseende Social omvårdnad. Observera att det är antal inspektioner som ska anges - inte antalet tillsynsobjekt. Kommuner avser kommuner där länsstyrelsen mer ingående granskat ett eller flera områden.

Genomförda granskningar		Med inriktning barn och unga	Med inriktning missbruk	Med inriktning psykosociala problem
Antal granskade hem för vård eller boende (HVB)	Privata	1	0	0
	Offentliga	5	0	0
	Oanmälda besök ¹	0	0	0
Genomförda granskningar		Äldre	Funktionshindrade	<i>varav psykiskt funktionshindrade</i>
Antal granskade särskilda boendeformer	Privata	0	7	0
	Offentliga	7	9	1
	Oanmälda besök ¹	2	1	0
Antal granskningar	Hemtjänstenheter	0	0	0
	Boendeserviceenheter	0	0	2
	Missbruk	Barn och unga	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal granskade kommuner	1	6	8	15
Antal granskade kommundelar	0	0	0	3

¹ Under oanmälda besök anges antal oanmälda besök, inte antal HVB eller särskilda boendeformer där man gjort oanmälda besök

Kommentar Tabell L.3

Antalet inspektioner skiljer sig inte nämnvärt från år 2008. Offentliga HVB för barn och unga, är boenden för ensamkommande barn. De oanmälda besöken vid 2 särskilda boenden för äldre i Nordmaling och Vindeln, har skett vid kvällstid. De oanmälda besöken vid ett gruppboende för funktionshindrade, har skett i Malå.

Tabell L.4 Personal som arbetar med tillsyn, rådgivning, information och tillstånd inom de olika områdena

	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Barn och unga	Familjerätt	Äldreomsorg	Stöd och service till funktionshindrade
Antal personal	4	2	3	2	2	2
varav antal på heltid	0	1	2		2	2
varav antal mer än 50 procent		1		1		

Kommentar Tabell L.4

Inom social tillsyn har under hela året arbetat sju socialkonsulenter och en socialdirektör. Samtliga socialkonsulenter arbetar mer än 50 procent med tillsyn. Socialdirektören arbetar en stor del av tiden med övergripande tillsynsarbete. Förutom personal redovisad i tabell L 4, har under del av året 2 visstidsanställda socialkonsulenter arbetat med särskilda regeringsuppdrag.

TABELL JÄMSTÄLLDHET**Tabell M.1**

Kostnader/intäkter för sakområde Jämställdhet	2009	2008	2007
Verksamhetskostnader inkl. OH¹ (tkr)	2 277	1 800	1 423
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	836	566	460
varav övrig finansiering (tkr)	1 442	1 234	955
Andel av länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (%)	1,08	0,7	0,7
Verksamhetsintäkter	947	415	110

[1] Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Kommentar Tabell M.1

Verksamhetskostnaderna har ökat med 477 tkr jämfört med 2008.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen skall göras enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

		2009	2008	2007	2006	2005
Låneram	beviljad	6 500	9 000	9 000	9 000	9 000
	utnyttjad	3 850	6 481	5 978	6 619	6 641
Kontokredit hos RGK	beviljad	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
	max. utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto	räntekostnader	0	0	0	0	0
	ränteintäkter	287	2 134	1 936	1 284	665
Totala avgiftsintäkter (ktogrupp 31-34, 7)	mynd. Disponerar ^{Not 3}	11 004	17 769	15 505	15 236	16 121
	mynd. ej disponerar	7 572	40 907	46 675	43 724	36 970
Jämförelse med beräknade avgiftsintäkter (ktogrupp 31- 34, 7) enl. regleringsbrev		2 390	2 095	2 575	2 354	Not 2
		15 660	40 795	49 097	37 547	
Anslagskredit	beviljad	15 162	16 450	19 017	16 972	0
	utnyttjad	0	0	157	0	0
Summa utg. reservationer (anslag)		0	0	0	0	0
Summa anslagssparande 5:1		748	1 358	3 880	1 692	1 538
Summa anslagssparande Övriga anslag		7 340	7 553	920	44 409	71 074
- därav in-tecknat av åtaganden med stöd av reservationer och anslagssparande		7 340	7 553	920	44 409	71 074
Bemyndiganden	tilldelat	175 000	200 000	270 500	387 000	442 000
	summa åtaganden	121 206	126 949	194 155	206 282	227 274
Årsarbetskrafter (åa) ¹		229,81	229,12	237,2	241,7	234,4
Medelantalet anställda ¹		262	269	281	287	271
Driftkostnad per åa		904	829	805	773	736
Årets kapitalförändring		1 722	3 223	98	2 063	-1 750
Balanserad kapitalförändring		2 558	-7 528	- 7 626	- 9 689	-7 939

¹ Mätmetod skall finnas dokumenterad ^{Not 2} Huvuddelen av uppgifterna saknades i regleringsbrevet. ^{Not 3} År 2005-2008 har Länsstyrelsens medräknat Fällavgifterna men inte för år 2009.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING (tkr)
2009-12-31

	Not	Utfall 2009-01-01 2009-12-31	Utfall 2008-01-01 2008-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	2	117 941	109 863
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	3	11 004	12 665
Intäkter av bidrag	4	81 204	70 340
Finansiella intäkter	5	526	2 363
Summa		210 675	195 231
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	6	-131 420	-130 055
Kostnader för lokaler		-13 121	-12 608
Övriga driftskostnader	7	-63 093	-47 256
Finansiella kostnader	8	-98	-280
Avskrivningar	14-16	-3 619	-4 001
Summa		-211 351	-194 200
Verksamhetsutfall		-676	1 031
Uppbördsverksamhet	9		
Intäkter av avgifter och ersättningar som inte disponeras av myndigheten		7 572	40 907
Intäkter av uppbörd		-439	
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-8 542	-39 886
Saldo		-1 409	1 021
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	10	92 262	143 173
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	11	113 402	75 284
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		49 097	46 606
Finansiella intäkter		266	1 826
Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	25	4 738	6 739
Lämnade bidrag	12	-255 958	-272 457
Saldo		3 807	1 171
Årets kapitalförändring	13	1 722	3 223

BALANSRÄKNING (tkr)
2009-12-31

	Not	2009-12-31	2008-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	14	63	143
Summa immateriella anläggningstillgångar		63	143
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	15	643	859
Maskiner, inventarier, installationer mm	16	3 695	5 927
Summa materiella anläggningstillgångar		4 338	6 786
Utlåning			
Utlåning	17	5 584	5 257
Summa utlåning		5 584	5 257
Varulager mm			
Fastigheter		7 805	5
Summa varulager mm		7 805	5
Fordringar			
Kundfordringar		913	1 381
Fordringar hos andra myndigheter	18	8 518	13 773
Övriga fordringar		11 961	7 696
Summa fordringar		21 392	22 850
Periodavgränsningsposter	19		
Förutbetalda kostnader		3 585	4 201
Upplupna bidragsintäkter		36 511	8 113
Övriga upplupna intäkter		48	2 317
Summa periodavgränsningsposter		40 144	14 631
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	51 622	45 213
Summa avräkning med statsverket		51 622	45 213
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	41 952	35 934
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		7 361	6 959
Kassa, plusgiro och bank	22	114 047	137 040
Summa kassa och bank		163 360	179 933
SUMMA TILLGÅNGAR		294 308	274 818

BALANSRÄKNING (tkr)
2009-12-31

	Not	2009-12-31	2008-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	23	7 994	7 667
Balanserad kapitalförändring	24	2 558	-7 528
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	13	1 722	3 223
Summa myndighetskapital		12 274	3 362
Fonder			
Fonder	25	52 628	57 365
Summa fonder		52 628	57 365
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	675	788
Summa avsättningar		675	788
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	27	3 850	6 482
Skulder till andra myndigheter		6 235	8 822
Leverantörsskulder		7 951	4 460
Övriga skulder	28	68 348	85 782
Depositioner		7 384	6 998
Summa skulder mm		93 768	112 544
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	29	11 556	12 756
Oförbrukade bidrag		122 493	88 003
Övriga förutbetalda intäkter		914	0
Summa periodavgränsningsposter		134 963	100 759
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		294 308	274 818
Omvända ansvarsförbindelser			
Avskrivningslån, landsbygdsbidrag	30	177 848	164 991

ANSLAGSREDOVISNING (tkr)	UTFALL 2009-01-01 - 12-31								
Anslag	Ingående överförings- belopp	Årets till- delning enl regle- ringsbrev	Omdisp- onerade anslags belopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	Not
Utgiftsområde 01, Rikets styrelse									
01 05:001:020									
Länsstyrelserna mm	1 358	116 238	510			118 106	117 358	748	31
Utgiftsområde 05, Internationell samverkan									
05 01:011:005									
Samarbete inom Östersjöregionen									
Barentssamarbete	322	1 400			-280	1 442	1 351	91	32
Utgiftsområde 19, Regional tillväxt									
19 01:001:020									
Regionala tillväxtåtgärder	1 703	93 500				95 203	92 952	2 251	
19 33:05:003									
Europeiska regionala utv fonden 2000-2006									
Interreg IIIA programmet KvarkenMittskandia	4 998					4 998		4 998	33
Utgiftsområde 22, Kommunikationer									
22 37:07:016:001									
IT Infrastruktur, adm	0					0	0	0	
22 37:07:016:002									
IT Infrastruktur, ort	530				-530	0	0	0	34
SUMMA	8 911	211 138	510	0	-810	219 749	211 661	8 088	

BEMYNDIGANDEN 2009-12-31 (tkr)

Anslag/Benämning	Tilldelad bemyndiganderam	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden
19 01:001:020 Regionala tillväxtåtgärder	175 000	126 949	121 206
	Utestående åtagandens fördelning (infrianden) per år		
	2010	2011	2012
	84 646	32 058	4 502

Ingående åtaganden har redovisats utan avdrag för kvarvarande anslag.
Utestående åtaganden har redovisats utan avdrag för kvarvarande anslag.

Åtaganden i fleråriga projekt beräknas beslutas till ca 27 200 tkr för 2010 och ca 12 400 tkr för 2011. De beräknade besluten för 2010 avser 40,8 % mål 2 Övre Norrland, 34,2 % Interreg, 11,4 % Landsbyggsprogrammet och resterande övrigt. Av de beräknade besluten år 2011 avser 4 % mål 2 Övre Norrland, 57,3 % Interreg, 21 % Landsbyggsprogrammet och resterande övrigt. Dessa beslut gäller dock under förutsättning att Länsstyrelsen tilldelas tillräckligt med anslagsmedel samt att projekten uppfyller uppställda resultatkrav.

FINANSIELLA VILLKOR

01 05:001:020 Rikets styrelse, Länsstyrelserna mm

Länsstyrelsen har enligt regleringsbrevet för år 2009 en anslagskredit på 5 812 tkr (utnyttjat 0 kr), tillgång till ett räntekonto i Riksgäldskontoret med en kredit på 6 200 tkr (utnyttjat 0 kr) samt disponerar en låneram i Riksgäldskontoret på 6 500 tkr (utnyttjat 3 850 tkr). Anslagsbehållning disponeras enligt 3 % -regeln.

05 01:011:005 Internationell samverkan, Samarbete inom Östersjöregionen – Barentssamarbete

Anslagsbehållningen disponeras enligt 3 % -regeln.

19 01:001:020 Regional tillväxt, Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Västerbottens län

I villkoret för Uppföljning och utvärdering får Länsstyrelsen högst använda 2 000 tkr. Under året har belastningen på detta område varit 1 485 tkr. Länsstyrelsen har en anslagskredit på 9 350 tkr (utnyttjat 0 kr). Under året har 381 tkr inbetalats till inkomstiteln 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet p.g.a. återkrav av olika företagsstöd. Dessutom har 23 tkr inbetalats till anslaget avseende återvinning av medel vid bidragsmottagares konkurs samt 334 tkr avseende ränta och amortering av såddfinansiering och kommersiell service. Länsstyrelsen har ett bemyndigande på 175 000 tkr att fatta beslut mot. I regleringsbrevet anges också maximala utbetalningar (exklusive eventuellt anslagssparande samt utnyttjande av anslagskredit) för år 2010 till 83 500 tkr samt år 2011 till 73 500 tkr. Anslagsbehållningen disponeras enligt 3 % -regeln.

19 33:005:003 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006, Åtgärder inom Interreg IIIA-programmet Kvarken/Mittskandia

Från EG inbetalda medel ska redovisas mot inkomstitel 6312 Bidrag från EG:s regionalfond med undertitel 03 Interreg IIIA KvarkenMittskandia.

INKOMSTITTLAR (tkr)
2009-12-31

			UTFALL	
			2009-01-01 - 12-31	
Inkomsttitel	Benämning	Not	Beräknat belopp	Inkomster
2394 123	Övriga ränteinkomster			1
2511 017	Expeditions- och ansökningsavgifter		1 200	1 245
2537 117	Miljöskyddsavgift		3 900	3 978
2539 015	Täktavgift		1 500	1 572
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter		200	
2552 115	- avgifter enligt stiftelseförordning tillsyn och prövningsavgift			29
2552 215	- registerhållningsavgift och registreringsbevis, stiftelseförordning			77
2552 315	- avgifter enligt avfallsförordningen (Lst)			32
2714	Sanktionsavgifter m.m.		140	
2714 115	- sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen			160
2714 315	- överlastavgift			66
2714 515	- avgift enligt socialtjänstlagen m.m.			410
2811 205	Övriga inkomster av statens verksamhet	35	300	372
4137 015	Återbet av övriga näringslån, Statens Jordbruksverk		400	600
6312	Bidrag från EG:s regionalfond perioden 2000-2006			
6312 003	- Interreg IIIA KvarkenMittskandia		8 000	0
9455	Lotteriavgifter		20	0
	SUMMA	36	15 660	8 542

NOTER

Not 1

Tilläggsupplysningar

Avvikelser från generella EA-regler

Länsstyrelsen har i regleringsbrevet medgivits undantag från ESV:s föreskrifter till 3 kap 1§ FÅB samt från 3 kap 2§ första stycket FÅB.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) samt förordning om myndigheters bokföring (2000:606).

Föregående års värden anges inom parentes.

Fördelningen av kostnader mellan olika sakområden i resultatredovisningen sker dels med direktkonterade kostnader på sakområden och dels med ofördelade lönekostnader som fördelas genom Länsstyrelsens tidredovisning på sakområden.

Fordringar som är mer än tre månader gamla värderas och om de bedöms som osäkra bokförs de som befarade kundförluster och värderegleras. Fordringar på statliga myndigheter värderegleras inte.

Utbetalningar av **lönegarantimedel** samt **företagsrekonstruktion** bokförs förutom som transfereringar även som befarade förluster under transfereringsavsnittet med finansiering av övriga erhållna medel. En kollektiv värdereglering har skett med 90,23 %, då ett genomsnitt av utdelningarna de sista fyra åren har varit 9,77 %. Bruttovärdet är 102 269 tkr (74 662 tkr) vilket innebär att 9 992 tkr (7 481 tkr) tas upp som lönegaranti- och företagsrekonstruktionsfordran.

Grunderna för värdering av **Jordfondens fastigheter** är inköpspris samt större investeringar typ skogsplanteringar. Värdet påverkas även av försäljningar av fastigheter. Då särskild skuldpost saknas - statskapitalet finns bokfört hos Jordbruksverket - balanseras redovisningen mot statsverkets checkräkning.

För att en vara skall klassificeras som en **anläggningstillgång** skall följande kriterier vara uppfyllda:

- varan ska ha en ekonomisk livslängd överstigande tre år
- varan ska ha ett inköpspris exkl. moms överstigande 10 tkr.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar enligt plan. Avskrivningar enligt plan beräknas linjärt på tillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärden. De flesta anläggningstillgångarna har en avskrivningstid på fyra år, men även avskrivningstider på tre, fem respektive tio år finns (se not 14-16). Nya investeringar har avskrivningstider på tre till fem år.

Olika typer av **skulder** värderas till nominella värden.

Inbetalningar av **vattenregleringsavgifter** liksom intäkter av fällavgifter av **älgvårdsfonden** redovisas över resultaträkningen som transferering. Över- resp. underskott bokförs mot resultatposten Avsättning till/upplösning av fonder.

Periodiseringsprinciper

Från och med år 2009 periodiseras alla kostnader som överstiger 10 tkr netto löpande. Samtliga periodiseringar avräknas förutom uppbörd, osäkra fordringar och transfereringar som även fortsättningsvis redovisas mot kapitalförändring. Förändringen följer ändringen till kostnadsmässig anslagsavräkning enligt 16§ anslagsförordningen.

Periodavgränsningsposter har upprättats för löne- och semesterskulder, EG-medel, förutbetalda kostnader avseende år 2010 (främst hyreskostnader), leverantörsskulder, upplupna bidragsintäkter samt upplupna bidragskostnader, både utom- och inomstatliga. ESV har fastställt den så kallade brytdagen till den 11 januari 2010.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med år 2009 har länsstyrelserna ett gemensamt ekonomisystem i en gemensam databas. Uppsättningen av flera konteringsfält är gemensam, exempelvis kontoplanen. Ekonomiska händelser ska hanteras på samma sätt enligt länsstyrelsernas gemensamma ekonomi- och lönehandbok. Som en följd av detta har utrangering skett av PC, bildskärmar samt enstaka skrivare eftersom de inte längre uppfyller kriterierna för att klassificeras som anläggningstillgång.

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Enligt förändring i 16§ anslagsförordningen gäller kostnadsässig anslagsavräkning från och med år 2009. Enligt undantagsbestämmelsen i anslagsförordningen ska dock semesterlöneskulden per den 31 december 2008 fortsätta att avräknas utgiftsmässigt tills den är helt reglerad. Övergångseffekten enligt övergången till kostnadsässig anslagsavräkning uppgick till 1 230 tkr och har återförts mot anslag 01 05:001:020 Länsstyrelsen. Den del av semesterkulden per den 31 december 2008 som avsåg anslag har flyttats från kapitalförändring till avräkning med statsverket.

Enligt Ekonomistyrningsverkets rekommendation har jämförelsesiffror inte räknats om med anledning av förändringen i anslagsförordningen.

Ersättningar och förmåner

Nedan redovisas de ersättningar och andra förmåner som Länsstyrelsen utbetalat under år 2009,

- till ledande befattningshavare som utsetts av regeringen

- myndighetens insynsråd.

Dessutom anges uppdrag i andra statliga myndigheter, uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag samt övriga uppdrag.

	Lön samt andra ers (kr)	Skattepliktiga förmåner (kr)
Landshövding Chris Heister	968 795	79 923
Ordförande Tillväxtverket		
Ordförande Kultursamverkansutredningen		
Ledamot Karolinska Institutets konsistorium		
Ledamot Praktikertjänst Hälso och Sjukvård		
Sakkunnig i Översyn av statlig regional förvaltning		
Länsråd Göran Theolin (tom 31 maj)	512 234	4 329
Inga uppdrag		
Tf. Länsråd Percy Gustafsson (från 1 juni)	427 900	592
Ordförande Fastighetsägarnas ansvarsnämnd		
Ordförande SCA Sociala fonden		

LÄNSSTYRELSENS INSYNSRÅD

Ersättningar till ledamöter i Länsstyrelsens insynsråd är 1 450 kronor per sammanträdesdag.

I skattepliktig ersättning ingår även ersättning för strukturfondsdelegationsmöten samt ersättningar för rennärlingsdelegationens möten (950 kr).

Ledamöter	Skattepliktiga ers (kr)	Skattepliktiga förmåner (kr)
Bert Öhlund	7 246	-
Kommunstyrelsens ordförande Skellefteå		
Ordförande Fastighets AB Polaris		
Ordförande Skellefteå Stadshus AB		
Ledamot Flygråd		
Ledamot Norrbotniabanan AB		
Ledamot Regionförbundet Västerbottens fullmäktige		
Ledamot Stiftelsen Skeriefonden		
Ledamot Skeria Utveckling AB		
Ledamot Stiftelsen Rönnbäret		
Ledamot Stiftelsen Träenigheten		
Ombud Expolaris Föreningsstämma		
Ombud Kommuninvest ekonomiska förening		
Ombud Kommuninvest styrelse		
Ombud Skellefteå Kraft AB		
Representant Styrgrupp för tillväxtkontoret		
Ledamot Regionförbundet Västerbottens styrelse		
Ledamot Sammes Stiftelse		
Ordförande Primärkommunala delegationen		
Ledamot i styrkommittéen för programmet INTERREG IVA Nord		
Ledamot Samsynsgruppen Region Västerbotten		

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Ewa-May Karlsson	1 704	-
Kommunstyrelsens ordförande Vindeln		
Vice ordförande Styrelsen för Regionförbundet i Västerbotten		
Regionkommittén utskottet för Energi och klimat (ENVE)		
Ledamot Strukturfondspartnerskapet		
Ledamot Styrelsen i Kommuninvest ekonomiska förening/arbetsutskott		
Ledamot Styrelsen för Norrbotniabanan AB		
Ledamot Beslutsgrupp Norra Periferin		
Internationella beredningen SKL		
Gunilla Tjernberg	4 580	-
Ledamot i Svensk-Norska Samarbetsfonden (Styrelse under kulturministern)		
Göran Sandberg	2 900	-
Ledamot i högskoleverkets insynsråd		
Ledamot i Nordiska forskningsrådet, Nordforsks styrelse		
Ledamot i Sveriges universitet och högskoleförbunds styrelse		
Ledamot i Forskningsberedningen		
Hans Eliasson	5 002	-
Ordförande i Cranab AB		
Ordförande i Vimek AB		
Ordförande i AC invest		
Ordförande i Teknikföretagen region norr		
Ledamot i Länsförsäkringar Västerbotten		
Ledamot i Norra Skogsägarna		
Ledamot i Teknikföretagen Sverige		
Ledamot i Uminova Innovation		
Ledamot i Vinnova		
Ledamot i Olofsfors AB		
Lennart Holmlund	4 350	-
Ordförande i Umeå kommunföretag AB		
Ordförande i Nordic Logistic center AB		
Ledamot, Svenska Kommun Försäkrings AB,		
Ledamot i Botniabanan AB		
Ersättare Kommuninvest Ekonomiska Förening		
Lilly Bäcklund	5 630	-
Kommunstyrelsens ordförande Lycksele		
Rennäringsdelegationen		
Ers. I styrelsen för länstrafiken i Västerbotten		
Ordf i Stadshus AB Lycksele		
Ersättare Kommuninvest Ekonomiska Förening		
Ledamot i styrelsen för Region Västerbotten		
Ledamot i Region Västerbottens arbetsutskott		
Ledamot Region Västerbottens primärkommunala delegation		
Ledamot i Flygrådet		
Mona Sandberg	5 506	-
Ledamot Svenskt Näringslivs S M E kommitté		
Ledamot Ackordscentralen Sverige		
Ledamot Svensk Handel		
Ledamot Södra Lapplands Medicinska Forsningsfond		
Guvernör Rotary Sverige		

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Enligt kraven i FÅB 7 kap 3§ redovisas i nedanstående tabell de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den totala ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron som uppgår till 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Siffrorna i statistiken bygger på samtliga som varit anställda någon gång under år 2009.

Sjukfrånvaro i %	2009	2008		
Anställda – 29 år	1,3	1,6		
Anställda 30 – 49 år	2,1	1,4		
Anställda 50 år -	1,9	2,6		
Totalt	2,0	1,9		
Andel långtidssjuka (60 dagar eller mer)	38,3	40,2		
Kvinnor	2,0	2,3		
Män	1,9	1,6		
Antal anställda uppdelat på kön 2009	Män	Kvinnor	Samtliga	
Anställda – 29 år	9	18	27	
Anställda 30 – 49 år	73	75	148	
Anställda 50 år -	60	55	115	
Alla	142	148	290	
Antal anställda uppdelat på kön 2008	Män	Kvinnor	Samtliga	
Anställda – 29 år	11	22	33	
Anställda 30 – 49 år	83	82	165	
Anställda 50 år -	63	56	119	
Alla	157	160	317	

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

RESULTATRÄKNINGEN

Not 2

Intäkter av anslag

Resultatposten Intäkter av anslag fördelas på följande anslag:

	2009	2008
01 05:001:020 Rikets styrelse, Länsstyrelserna mm	115 409	107 057
05 01:011:005 Samarbete inom Östersjöregionen, Barentssamarbete	773	729
19 01:001:020 Regional tillväxt, Regionala tillväxtåtgärder	2 932	2 077
Uttag av sparad semester tom 2008	-1 173	-
Summa	117 941	109 863

Not 3

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter enligt 4§ Avgiftsförordningen

	2009	2008
Uthyrning av lokaler	454	62
Konferensavgifter	346	475
Konsultuppdrag	2 760	5 517
Övrigt	316	89
Summa	3 876	6 143

Offentligrättsliga avgifter som disponeras av myndigheten

	2009	2008
Avgifter jaktområden	1 909	2 100
Ärendehandläggning körkort	2 438	2 031
Handledarskap körkort	1 016	1 021
Djurskydd	251	5
Alkolås	109	145
Prövning och tillsyn, Botniabanan	309	-
Övrigt	155	195
Summa	6 187	5 497

Övriga intäkter i verksamheten

	2009	2008
Reavinster	240	41
Övrigt	701	984
Summa	941	1 025
Summa totalt	11 004	12 665

Not 4

Intäkter av bidrag

	2009	2008
Intäkter från Statliga myndigheter		
Naturvårdsverket	42 240	37 699
Statens Jordbruksverk	5 456	5 380
Statens Folkhälsoinstitut	4 067	1 760
Tillväxtverket/Verket för näringslivsutveckling	2 640	262
Riksantikvarieämbetet	1 643	2 629
Myndigheten för samhällskydd och beredskap/Krisberedskapsmyndigheten	1 535	828
Socialstyrelsen	1 288	6 384
Kammarkollegiet	1 149	2 022
Länsstyrelsen i Norrbottens län/EG:s strukturfonder	1 093	269
Övriga statliga	5 688	3 023
Summa	66 799	60 256

Intäkter från övriga

EU samt övriga länder	11 985	9 605
Övriga	2 420	479
Summa	14 405	10 084
Summa intäkter av bidrag	81 204	70 340

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Not 5

Finansiella intäkter

	2009	2008
Ränteintäkter på räntekonto hos Riksgälden	287	2 135
Övriga finansiella intäkter - såddfinansiering	234	184
Övriga finansiella intäkter	5	44
Summa	526	2 363

Not 6

Kostnader för personal

Lönekostnaderna exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgick till 87 447 tkr (84 811 tkr). Föregående års värde är omräknat med anledning av ändringen i FÅB 7 kap 1§. Avgifter till Trygghetsstiftelsen uppgick till 241 tkr (256 tkr). Under året har 160 tkr (0 tkr) utnyttjats från Trygghetsstiftelsen.

Not 7

Övriga driftskostnader

Förändringen mellan åren består främst av kostnader för övriga tjänster utomstatliga där ökningen jämfört med föregående år är 7 941 tkr samt övriga tjänster inomstatliga där ökningen är 7 598 tkr. Av de inomstatliga så avser 6 803 tkr kostnaden för IT till Länsstyrelsen i Västra Götalands län och 355 tkr EA-samordningen till Länsstyrelsen i Örebro län. De övriga kostnaderna avser främst olika projekt.

Not 8

Finansiella kostnader

	2009	2008
Ränta på lån hos Riksgälden	41	255
Övriga finansiella kostnader	57	25
Summa	98	280

Not 9

Uppbördsverksamheten, saldo

	2009	2008
Periodisering av intäkter från EU på Interreg IIIA KvarkenMittskandia	-1 353	991
Befarade förluster	-56	30
Summa	-1 409	1 021

Not 10

Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag

	2009	2008
01 05:001:020 Rikets styrelse, Länsstyrelserna mm	3 179	2 278
05 01:011:005 Internationell samverkan, Barentssamarbete	577	391
19 01:001.020 Regional tillväxt, Regionala tillväxtåtgärder	88 506	106 659
19 33:05:003 Regional tillväxt, Interreg IIIA KvarkenMittskandia	-	33 845
Summa	92 262	143 173

Not 11

Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag

	2009	2008
Kammarkollegiet	51 956	27 622
Naturvårdsverket	26 156	32 062
Tillväxtverket/Verket för näringslivsutveckling	23 312	1 284
Socialstyrelsen	7 038	5 594
Regeringskansliet	3 079	4 431
Fiskeriverket	786	751
Konsumentverket	533	-
Statens Jordbruksverk	426	2 756
Övriga	116	784
Summa	113 402	75 284

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Not 12

Lämnade bidrag

	2009	2008
Lönegaranti	57 442	37 934
Bygdemedel/Villkorsmedel	35 707	34 607
Finansiering av projekt	35 196	44 637
Regionalt investeringsstöd	23 585	30 763
Interreg IIIA Kvarken-Mittskandia	-	30 446
Regionalt bidrag till företagsutveckling	22 938	26 546
EU företagsstöd 2008 – 2010	19 158	-
Kalkningsbidrag	15 467	15 722
Stöd till kommersiell service	4 263	2 349
Kvinnors företagande 07-09	3 619	1 259
Alkohol och narkotikaförebyggande insatser	3 271	1 289
Statsbidrag – personligt ombud	3 155	2 985
Interreg Northern Periphery/BotniaAtlantica, (statliga mottagare)	3 121	2 982
Upplåtelser	3 093	2 989
Region Västerbotten (förvaltningsanslaget)	3 000	3 000
Viltskador	2 962	1 887
Medel till kvinnojourverksamhet	2 815	2 672
Åtgärder förorenade områden	2 668	9 960
Biologiskt återställningsbidrag	2 180	772
Såddfinansiering	1 838	664
Älgvårdsfonden	1 680	2 083
Lokal naturvårdssatsning	1 233	2 539
Bioenergigårdar	1 168	-
Anhörigstöd – Socialdep	1 081	3 316
Sysselsättningsbidrag	808	1 987
Övrigt	4 510	9 069
Summa	255 958	272 457

Not 13

Årets kapitalförändring

	2009	2008
Lönegaranti/Företagsrekonstruktion	2 511	1 520
Periodisering EG-medel i uppbördsavsnittet	-1 353	991
Befarade förluster uppbördsavsnittet	-56	30
Befarade förluster verksamheten	-16	12
Semesterlöneskuld för sparad semester tom 2008	275	-
Förändring upplupna personalkostnader	170	-358
Förändring upplupna övriga driftskostnader	49	375
Förändring upplupna intäkter	-	-707
Förändring upplupna bidragskostnader	1 296	1 705
Körkortsadministration samt handledarskap	-1 069	-25
Kursdifferenser interna EU-projekt	-	-22
Övrig avgiftsfinansierad verksamhet	87	-
Anläggningstillgångar som ej lånats till	-172	-298
Summa	1 722	3 223

Tidigare år har alla periodiseringar redovisats mot kapitalförändring, men från och med år 2009 ska enbart avgiftsfinansierad verksamhet, semesterlöneskuld före 2009, anläggningstillgångar som ej lånats till, osäkra fordringar samt periodiseringar av inkomsttitlar gå mot kapitalförändring.

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

BALANSRÄKNINGEN

Not 14

Immateriella anläggningstillgångar

Tillgångstyp	Ansk. värde IB	Årets inköp	Årets avyttr, utrangering	Årets avskrivn	Ack avskrivn	UB	Avskrivn- tider
2009							
Dataprogram	267	-	-	-80	-204	63	3 år
Summa	267	-	-	-80	-204	63	
2008							
Dataprogram	1 309	11	-1 053	-78	-124	143	
Summa	1 309	11	-1 053	-78	-124	143	

Not 15

Förbättringsutgifter på annans fastighet

Tillgångstyp	Ansk. värde IB	Årets inköp	Årets avyttr, utrangering	Årets avskrivn	Ack avskrivn	UB	Avskrivn- tider
2009							
Förbättringsutgifter, fastighet	3 138	163	-	-379	-2 658	643	5 år
Summa	3 138	163	-	-379	-2 658	643	
2008							
Förbättringsutgifter, fastighet	4 682	-	-1 544	-443	-2 279	859	
Summa	4 682	-	-1 544	-443	-2 279	859	

Not 16

Maskiner, inventarier, installationer mm

Tillgångstyp	Ansk. värde IB	Årets inköp	Årets avyttr, utrangering	Årets avskrivn	Ack avskrivn	UB	Avskrivn- tider
2009							
Kontorsmaskiner, inventarier	2 612	40	-	-243	-2 405	247	4, 10 år
Datorer, kringutrustning	8 702	-	-4 328	-1 407	-3 851	523	3-4 år
Bilar, transportmedel	7 909	949	-1 023	-1 510	-5 070	2 765	4 år
Konstföremål	160	-	-	-	-	160	
Summa	19 383	989	-5 351	-3 160	-11 326	3 695	
2008							
Kontorsmaskiner, inventarier	6 977	339	-4 298	-936	-2 464	554	
Datorer, kringutrustning	15 212	1 236	-8 152	-1 075	-6 471	1 825	
Bilar, transportmedel	6 358	2 087	-536	-1 469	-4 521	3 388	
Konstföremål	160	-	-	-	-	160	
Summa	28 707	3 662	- 12 986	-3 480	-13 456	5 927	

Nätverksanslutna kopiatorer ingick tidigare i kontorsmaskiner, inventarier men ingår från och med år 2009 i datorer, kringutrustning, ingående balans på 406 tkr har därmed flyttats. Se även not 1 angående förändrade redovisningsprinciper.

Konstföremål har motkontering mot statskapital utan avkastningskrav, se vidare not 23.

Under året har försäljning av anläggningstillgångar medfört en reavinst på 235 tkr (41 tkr).

Not 17

Utlåning

	2009	2008
Lånefordringar		
Kommersiell service		
IB	312	400
Nyutlåning	200	-
Amortering	-62	-88
UB	450	312

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet

Såddfinansiering

IB	3 895	3 963
Nyutlåning	1 314	1 073
Avskrivning	-1 019	-1 106
Amortering	-106	-35
UB	4 084	3 895

Särskilt skuldtungda jordbrukare

IB	3 300	3 325
Amortering	-	-25
UB	3 300	3 300
Avgår värdereglerat	-2 250	-2 250
Summa Utlåning	5 584	5 257

Not 18

Fordringar hos andra myndigheter

Den stora skillnaden mellan åren består av fordran på Kammarkollegiet avseende lönegaranti som uppgår till 2 109 tkr att jämföra med 7 980 tkr år 2008.

Not 19

Periodavgränsningsposter

Större delbelopp som ingår i balanspostens sammansättning är:

	2009	2008
Förutbetalda kostnader - utomstatliga	3 052	3 444
Förutbetalda kostnader - inomstatliga	533	757
Upplupna bidragsintäkter - utomstatliga	9 801	5 952
Upplupna bidragsintäkter - inomstatliga	26 710	2 161
Övriga upplupna intäkter – utomstatliga	-	2 271
Övriga upplupna intäkter – inomstatliga	48	46
Summa	40 144	14 631

Delposten Förutbetalda kostnader – utomstatliga består främst av hyreskostnader.

Upplupna bidragsintäkter - utomstatliga består till största delen av Interregprogrammen Northern Periphery samt Botnia Atlantica. Av upplupna bidragsintäkter – utomstatliga avser 8 923 tkr (5 182 tkr) den egna verksamheten och 878 tkr (770 tkr) ska användas till transfereringar.

Vad gäller upplupna bidragsintäkter - inomstatliga beror förändringen främst på utestående fordran mot Tillväxtverket för utbetalade bidrag finansierad av anslag 19 33:6 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2007-2013, 10 786 tkr (0 tkr). Se även regleringsbrevets uppdrag nr 40.

Av upplupna bidragsintäkter - inomstatliga avser 10 029 tkr (1 280 tkr) den egna verksamheten och 16 681 tkr (881 tkr) ska användas till transfereringar.

Övriga upplupna intäkter - utomstatliga avsåg en fordran på Interreg IIIB Northern Periphery avseende TA-intäkter, 1 832 tkr samt Interreg KvarkenMittskandia 439 tkr år 2008.

Not 20

Avräkning med statsverket (tkr)

	2009	2008
Uppbörd		
Ingående balans	-801	-215
Redovisat mot inkomsttitel	-8 542	-39 886
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	7 187	39 300
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel	-	-
Skulder avseende uppbörd	-2 156	-801

Anslag i icke räntebärande flöde

Ingående balans	359	-294
Redovisat mot anslag	94 302	144 773
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-94 674	-144 120
Skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	-13	359

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	-1 358	-3 880
Redovisat mot anslag	117 358	109 335
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-116 748	-107 466
Återbetalning av anslagsmedel	-	653
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-748	-1 358

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Ingående balans	7 792	-
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-1 172	-
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	6 620	-

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken

Ingående balans	47 013	30 835
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	155 890	188 076
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-242 471	-276 705
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar	87 487	104 821
Saldo	47 919	47 027
Belopp under utredning	-	-14
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	47 919	47 013

Summa avräkning med statsverket

51 622 **45 213**

Fordran avseende semesterlöneskuld har omförts från kapitalförändring, se not 24. Ingående balansen, 8 036 tkr har minskats med ingående skuld för personer med verksamhetsövergång (IT).

Rättelse av betalvägar som avser år 2009 men bokförs år 2010 uppgår till 2 533 tkr.

Specificering på anslag och inkomstitlar redovisas i anslagsredovisningen.

Not 21

Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Länsstyrelsen disponerar enligt regleringsbrev en räntekontokredit på 6 200 tkr i Riksgäldskontoret. Krediten har inte nyttjats under året.

Not 22

Kassa, plusgiro och bank

	2009	2008
Nordea (Bygdemedel, Villkorsmedel)	50 154	55 841
Skandinaviska Enskilda Banken (Interreg Northern Periphery)	17 954	20 721
Nordea (Interreg Botnia Atlantica, Northern Periphery)	45 939	60 478
Saldo	114 047	137 040

Inbetalning på 164 tkr som erhöles den 30 december 2009 avseende Bygdemedel reglerades med banken i januari 2010, se även not 25.

Not 23

Statskapital utan avkastningskrav

	2009	2008
IB	7 667	7 848
Nyutlåning (avräknat anslag 19 01:001:020 Regionala tillväxtåtgärder)		
- Såddfinansiering	1 314	1 073
- Kommersiell service	200	-
Återbetalningar/avskrivning		
- Lån till särskilt skuldyngda jordbrukare	-	-25
- Såddfinansiering	-1 125	-1 141
- Kommersiell service	-62	-88
Konstföremål		
- Årets inköp	-	-
UB	7 994	7 667

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Not 24

Balanserad kapitalförändring

Balanspostens sammansättning består av:

	2009	2008
Förändring upplupna personalkostnader	-1 998	-11 461
Förändring upplupna övriga driftskostnader	-50	678
Förändring upplupna intäkter	-	2 561
Förändring upplupna bidragskostnader	-1 296	-3 001
Periodisering EG-medel i uppbördsavsnittet	439	-551
Lönegaranti/Företagsrekonstruktion	7 481	5 961
Körkortsadministration/handledarskap	161	186
Kursdifferenser interna EU-projekt	-	22
Direktfinansierade investeringar	288	586
Nedskrivning av lån	-2 250	-2 250
Befarade förluster	-202	-245
Övrigt	-15	-14
Summa	2 558	-7 528

Under år 2009 har reglerna ändrats avseende kapitalförändringen. Övergångseffekten innebar att -1 230 tkr har återförts mot anslag 01 05 001 020. Återföringen avsåg avsättning för delpension, 1 413 tkr samt upplupna intäkter och kostnader -2 643 tkr. Den del av semesterlöneskulden som avser anslagsfinansierad verksamhet, 8 036 tkr har omförts till avräkning med statsverket, se not 20.

Not 25

Fonder

	2009	2008
Bygdemedel	45 549	46 918
Villkorsmedel	4 769	8 922
Älgvårdsfonden	2 310	1 525
Summa	52 628	57 365

I saldoto för Bygdemedel år 2009 ingår inbetalningar på 164 tkr som reglerats med banken 2010, se not 22.

Fondposternas intäkter och kostnader under året har varit

Bygdemedel	2009	2008
Intäkter		
- Bygdemedelsavgifter	29 919	25 671
- Räntor	228	1 408
Kostnader		
- Verksamhetskostnader	-	-
- Bidragsutbetalningar	-31 516	-32 929
Resultat	-1 369	-5 850
Ofördelade medel	-	4 693

Villkorsmedel

Intäkter		
- Räntor	38	418
Kostnader		
- Bidragsutbetalningar	-4 192	-1 679
Resultat	-4 154	-1 261

Älgvårdsfonden

Intäkter		
- Fällavgifter	2 465	2 498
Kostnader		
- Bidragsutbetalningar	-1 680	-2 083
- Verksamhetskostnader	-	-43
Resultat	785	372
Totalt Resultat	-4 738	-6 739

Not 26

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

	2009	2008
Ingående avsättning	788	413
Årets pensionskostnad	276	712
Årets pensionsutbetalning	-389	-337
Utgående avsättning	675	788

Vid årets slut hade totalt 5 personer beviljats delpension vilket är en minskning med en person jämfört med år 2008.

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

Not 27

Lån i Riksgäldskontoret

Länsstyrelsen disponerar enligt regleringsbrev en låneram på 6 500 tkr i Riksgäldskontoret.

	2009	2008
IB	6 482	5 978
Amorteringar	-3 509	-3 703
Nyupptagna lån	877	4 207
UB	3 850	6 482

Not 28

Övriga skulder

	2009	2008
Avräkning Interreg (Valutakonton)	63 893	81 199
Personalens källskatt	2 201	2 241
Upplåtelser	1 825	2 097
Övrigt	429	245
UB	68 348	85 782

Not 29

Periodavgränsningsposter

Balanspostens sammansättning består av:

	2009	2008
Upplupna kostnader - utomstatliga	11 267	12 532
Upplupna kostnader - inomstatliga	289	224
Oförbrukade bidrag - utomstatliga	3 602	3 777
Oförbrukade bidrag - inomstatliga	118 891	84 226
Övriga förutbetalda intäkter - utomstatliga	914	-
Summa	134 963	100 759

De största posterna i balansposten Upplupna kostnader avser upplupna semesterlöner på 6 909 tkr (6 763 tkr) och upplupna sociala avgifter på 3 332 tkr (3 328 tkr).

Posten Oförbrukade bidrag - inomstatliga består bl a av medel från Naturvårdsverket på 61 669 tkr (57 654 tkr), Boverket 23 447 tkr (10 246 tkr), Regeringskansliet 11 938 tkr (8 024 tkr) samt Tillväxtverket/Nutek 5 357 tkr (2 744 tkr). Av oförbrukade bidrag utomstatliga avser 2 704 tkr (3 473 tkr) den egna verksamheten och 898 tkr (304 tkr) ska förmedlas vidare som bidrag. Av oförbrukade bidrag inomstatliga avser 45 162 tkr (33 527 tkr) den egna verksamheten och 73 729 tkr (50 699 tkr) ska förmedlas vidare som bidrag.

Posten Övriga förutbetalda intäkter – utomstatliga utgörs i sin helhet av Interreg IIIA Kvarnen-Mittskandia.

Not 30

Omvända ansvarsförbindelser

	2009	2008
Avskrivningslån/landsbygdsbidrag		
Regionalekonomi och näringsliv	177 848	164 991
Summa	177 848	164 991

LÄNSSTYRELSEN I VÄSTERBOTTENS LÄN 2009

ANSLAGSREDOVISNING (tkr)

Not 31

01 05:001:020 Länsstyrelserna mm

Ur årets tilldelning har Länsstyrelsen betalat 3 000 till Regionförbundet Västerbottens län.

Länsstyrelsen i Västerbottens län svarar också för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Botnia-Atlantica och Norra Periferin.

Not 32

05 01:011:005 Internationell samverkan

Under året har indragning enligt 3% regeln skett med 280 tkr.

Not 33

19 33:05:003 Europeiska regionala utv fonden 2000-2006, Interreg IIIA programmet KvarkenMittskandia

Inga kända utbetalningar kvarstår.

Not 34

22 37:07:016:002 IT Infrastruktur, ortsammanbindande nät

Kvarvarande medel har dragits in och anslaget är avslutat.

INKOMSTTITLAR (tkr)

Not 35

2811 205 Övriga inkomster av statens verksamhet

Intäkter och kostnader liksom realisationsvinster och realisationsförluster för Jordfondens verksamhet bokförs mot inkomstiteln 2811. Intäkter har erhållits med 0 tkr (0 tkr), kostnaderna har varit 11 tkr (39 tkr) och realisationsvinsten 0 tkr (0 tkr). Under året har 381 tkr (486 tkr) inbetalats till inkomstiteln 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet pga av återkrav av olika företagsstöd utbetalade enligt bl a förordningen om regionalpolitiskt stöd (1990:642). Övrigt 2 tkr (25 tkr).

Not 36

Avvikelse mot beräknat belopp i regleringsbrev

Slutrekvisition till EU på Interreg IIIA KvarkenMittskandia är ännu ej inskickad. Enligt beräkningar i euro så kommer vi att ha en skuld till EU kommissionen på 88 403 euro vilket enligt växelkursen per bokslutsdagen motsvarar 914 tkr.

Länstyrelsen Västerbotten
Storgatan 71 B, 901 86 Umeå

www.lansstyrelsen.se/vasterbotten
vasterbotten@lansstyrelsen.se
090-10 70 00